

MINISTERUL CULTURII ȘI TURISMULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ PENTRU COPII „ION CREANGĂ”

CARTEA BIBLIOTECA CITITORUL

BULETIN METODIC ȘI BIBLIOGRAFIC

Fascicula 16

Chișinău 2007

CZU 027.625.01
C 27

Ediție îngrijită de *Claudia Balaban*
Redactor: *Claudia Gurschi*

Cartea. Biblioteca. Cititorul: buletin metodic și bibliografic / Biblioteca Națională pentru Copii "Ion Creangă"; ed. îngrijită de Claudia Balaban. – Ch.: Bons Offices, 2007. – .
– 978-9975-928-15-1.

Fasc. 16. – 2007. – 124 p. – ISBN 978-9975-80-050-1: 1000 ex.

ISSN 1857-1182

– 1. Biblioteconomie – Biblioteci pentru copii.

027.625.01

ISBN 978-9975-928-15-1

ISSN 1857-1182

Casa editorial-poligrafică *Bons Offices*
tel.: 500 895, 500 896, tel./fax: 27 98 47

Propunem atenției specialiștilor din biblioteconomie și știința informării o nouă fasciculă, a 16-a la număr, a buletinului metodic-bibliografic *Cartea. Biblioteca. Cititorul*. Volumul inserează diverse materiale cu referire la acțiuni și experiențe interesante din domeniul activității bibliotecare cu copiii și adolescenții, realizate în bibliotecile din țară și de peste hotare.

Rubrica „Eveniment” oglindește câteva acțiuni de promovare a cărții și lecturii, organizate de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” cu susținerea ministerelor de resort, uniunilor de creație și a altor instituții interesate de instruirea și educația copiilor: ediția a X-a, jubiliară, a Salonului Internațional de Carte pentru Copii, Concursul literar republican „La izvoarele înțelepciunii” (ediția a XVI-a), Concursul de lectură și creativitate „În lumea poveștilor”. Un interes aparte îl va prezenta pentru specialiștii din sfera cărții, lecturii și bibliotecilor Proiectul Național „Spre cultură și civilizație prin lectură” inițiat de Secția Națională IBBY.

Comunicările susținute în cadrul simpozionului „Biblioteca – mediu de comunicare și socializare a copiilor” sunt reunite sub genericul „Întruniri profesionale”.

Informații statistice privind starea de lucruri în bibliotecile pentru copii din Republica Moldova pot fi regăsite la rubrica „Studii. Cercetări”. Tot aici publicăm un studiu referitor la rolul lecturii în dezvoltarea intelectuală a copiilor.

În sprijinul activității practice a specialiștilor din bibliotecile publice și cele școlare vine „Portofoliul bibliotecarului”, un nou compartiment care va include materiale cu caracter aplicativ (forme și metode moderne de activitate cu copiii, scenarii ale activităților cu publicul, material informativ și didactic pentru susținerea Cursului de inițiere în bibliologie și cultura informării, experiențe din teritoriu etc.). În această fasciculă a buletinului au fost incluse câteva articole ce oglindesc experiența BNC „Ion Creangă” în organizarea unor acțiuni de promovare a lecturii, precum și un material în ajutor procesului de clasificare a colecțiilor.

Prin rubrica „Oameni și cărți”, inaugurată în această fasciculă, ne propunem să promovăm imaginea cărții, bibliotecii și bibliotecarului, să facem cunoscute noile apariții editoriale în domeniu.

Urmează un compartiment deja tradițional, „Informații de peste hotare” care, de această dată, include o relatare despre Congresul al 30-lea Mondial al IBBY.

Buletinul poate fi consultat și în variantă electronică la adresa www.bncreanga.md

Opinii, sugestii, materiale pentru publicare pot fi expediate pe adresa:

Biblioteca Națională pentru Copii
„Ion Creangă”
Str. Șciusev nr. 65
MD-2012, Chișinău
Republica Moldova
Tel.: 22 95 56
Fax: 22 95 09
E-mail: bncreanga@dnt.md

We offer to the professionals in library and information sciences the 17th issue of “Book. Library. Reader” methodological and bibliographical bulletin. This issue contains different materials about interesting activities and experiences in the library services for children and young adults from our country and from abroad.

“Event” chapter reflects few book and reading promotion activities organized by “Ion Creangă” National Children’s Library with the support of ministers, professional unions, and other institutions interested in training and education of children: the 10th jubilee International Children’s Book Fair, Republican literary competition “At the Beginning of Wisdom” (16th issue), Reading and creativity competition “In the World of Fairytales”. The National Project “To Culture and Civilization through Reading”, initiated by the National Section of IBBY, will be especially interesting for professionals in the fields connected with books, reading, and library.

The papers presented at the symposium “The Library as a Place for Communication and Social Integration of Children” are brought together in “Professional Meetings” chapter.

Statistical information about the situation in the children’s libraries of the Republic of Moldova could be found in the chapter “Studies. Researches”. Also, there is published a study about the role of the reading in the intellectual development of children.

A new chapter “Librarian’s Portofolio”, that is aimed to support the practical activity of the specialists from public and school libraries, includes applicative materials (modern forms and methods of activities for children, scenarios for the activities, information and didactical materials supporting the course of introduction to bibliology and information literacy, descriptions of experiences etc.). In this issue of the bulletin few articles about the experience of “Ion Creangă” National Children’s Library in organizing reading promotion activities as well as the material about the collections’ classification process are included.

The chapter “People and Books” inaugurated in this issue is aimed at promoting the new publications and the image of book, library, and librarian.

The traditional chapter “Information from Abroad” includes an article about the 30th IBBY Congress.

This bulletin could be found in electronic form on the site www.bncreanga.md.

Please, send opinions, suggestions, and articles to the address:

„Ion Creangă” National Children’s Library
Șciusev street 65
MD-2012, Chișinău
Republic of Moldova
Phone.: 22 95 56
Fax: 22 95 09
E-mail: bncreanga@dnt.md

EVENTIMENT

SĂRBĂTOAREA COPILĂRIEI - Salonul Internațional de Carte pentru Copii - - Chișinău, 5-8 aprilie 2006 -

Despre un eveniment, care a supraviețuit 10 ediții, cu toate impediamentele și greutățile de organizare, precum este Salonul Internațional de Carte pentru Copii de la Chișinău, nu se mai discută în termenii „a fi sau a nu fi”.

Ediția a X-a, desfășurată în perioada 5-8 aprilie 2006, ne-a reconfirmat că acest eveniment cultural de anvergură, benefic cărții pentru copii și culturii naționale, modifică viziunea cititorului, invitându-l pe făgașul cunoașterii.

Ediția jubiliară a Salonului, patronată de Președintele Parlamentului Republicii Moldova – Marian Lupu, s-a remarcat prin diversitatea sporită a titlurilor de carte – circa 8000 la număr, prezentate de 150 edituri din 8 țări: Republica Moldova, România, Rusia, Ucraina, Belarus, Franța, Germania, China.

Salonul, în afară de expoziția de carte, a inclus o expoziție de ilustrații de carte pentru copii în original, întrunirea copiilor–laureați ai concursurilor naționale și internaționale de creație literară cu genericul „*Ispita cuvântului*”.

Bogat în evenimente a fost și capitolul „Întruniri profesionale”. Simpozionul „*Biblioteca – mediu de comunicare și socializare a copiilor*”, organizat în colaborare de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” Chișinău și Biblioteca Publică „Onisifor Ghibu”, a întrunit specialiști atât din Republica Moldova, cât și din România – București, Cluj, Galați, Iași, Piatra-Neamț, Timișoara. În cadrul simpozionului s-au abordat aspecte ce țin de rolul bibliotecilor în socializarea copiilor, realizarea unor programe de bibliotecă adresate copiilor cu diferite dificultăți, implementarea diverselor proiecte cultural-educaționale orientate spre

formarea și integrarea socială a tinerilor, crearea unui mediu de comunicare benefic, stimularea lecturii copiilor.

Comunicări de o reală utilitate au prezentat:

- *Judy O'Malley*, editor și consultant în domeniul literaturii pentru copii, director executiv la Charlesbridge Publishing, S.U.A. – „*Bibliotecile pentru copii în S.U.A.: concept de organizare*”;
- *Elena Leonte, Catinca Agache*, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași – „*Proiectele cultural-educative ale bibliotecii publice – forme active și adecvate formării personalității copilului*”;
- *Letiția Buruiiană*, Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” Galați – „*Rolul imaginii bibliotecii publice în stimularea lecturii copiilor și adolescenților*”;
- *Maria Furdui*, Biblioteca Publică Telenești – „*Biblioteca – centru de integrare socială a copiilor cu dizabilități*”;
- *Manuela Leahu*, Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț – „*Biblioteca și „lumea copiilor*”;
- *Ana Botezat*, Biblioteca pentru Copii „Ion Creangă” Bălți – „*Aspecte actuale ale activității Bibliotecii „Ion Creangă” din Bălți pentru tinerii beneficiari*”;
- *Tamara Malanețchi*, Biblioteca Publică „Alba Iulia” Chișinău – „*Biblioteca vine la tine: O existență constant transfigurată de lumina cărții*”;
- *Lilia Tcaci*, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” Chișinău – „*Biblioteca și socializarea copiilor: mecanisme și activități prioritare*”;
- *Liliana Juc*, Biblioteca Publică „Maramureș” Chișinău – „*Povestea – modalitate de cunoaștere a lumii*”;
- *Constantin Parascan*, prof. univ. dr., Universitatea Bacău – „*Biblioteca Bojdeucii din Țicău în dialog permanent cu copiii*”;
- *Tatiana Costiuc*, Biblioteca Județeană „O. Goga” Cluj – „*Utilizarea bibliotecii de la distanță: facilități și evaluări*”;
- *Natalia Dabija*, Biblioteca „Traian” Chișinău – „*Treci clasa@ Biblioteca Traian: aspecte practice privind pregătirea temelor pentru acasă*”;
- *Cătălin Bordeianu*, prof. univ. dr., Universitatea „Petre Andrei” Iași – „*Elemente ale managementului în educația permanentă*”;

- *Gabriela Toma*, Biblioteca Metropolitană București – „*Intermediarii și selectanții activi ai mediului informatizat în bibliotecă*”;

Conferința „*Cartea pentru copii în S.U.A.: programe de editare și difuzare*”, susținută de Judy O'Malley, editor și consultant în problemele literaturii pentru copii, i-a familiarizat pe bibliotecari, scriitori, editori cu politica editorială în S.U.A., cu diverse programe de editare și promovare a cărții și lecturii pentru copii, realizate în această țară.

În cadrul Salonului a fost organizat atelierul „*Managementul informatizării bibliotecii*” cu prezentările:

- *Cosmin Sabo*, informatician, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu” Maramureș, Baia Mare – „*Programul integrat de informatizare a bibliotecii „BiblioPhil”. Caracteristici și posibilități de aplicare*”;

- *Elena Leonte*, director, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” Iași – „*Implementarea soft-ului „BiblioPhil” în bibliotecile comunale din județul Iași*”;

- *Monica Jitianu*, analist programator, Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț – „*Personalitate și creativitate în informatizarea Bibliotecii Județene „G. T. Kirileanu” Neamț*”;

- *Geta Eftimie*, Biblioteca Județeană „V. A. Urechia” Galați – „*Procese de automatizare: implicații în structura organizatorică și furnizarea serviciilor în Biblioteca „V. A. Urechia*”;

- *Dr. Doina Ostafe*, BCU „Eugen Tudoran” Timișoara – „*Managementul informatizării Bibliotecii Centrale Universitare „Eugen Tudoran” în contextul național și internațional*”;

- *Dr. Tamara Petrova*, BCU „Eugen Tudoran” Timișoara – „*Posibile scenarii de informatizare. O interpretare mitico-alegorică*”.

De o popularitate bine meritată s-au bucurat cele 66 de prezentări ale cărților noi, inclusiv: „*Ghicitoare fără sfârșit*” de Grigore Vieru, „*Chește pentru vise*” de Arcadie Suceveanu, „*Copilul cu aripi de carte*” de Vasile Romanciuc, „*Domnița-Păstoriță*” de Claudia Partole, colecțiile pentru preșcolari „*Cubopuzzle*”, „*Pista puzzle*”, „*Joacă-te și descoperă*”, „*Observă și învață cum sunt făcute lucrurile pe dinăuntru*” (Editura „Prut Internațional”, Chișinău), „*ABC-ul științelor*”, „*Pagini alese din literatura pentru copii*”, „*Scriitori români notorii*” (Editura „Epigraf”, Chișinău), „*O plută așteaptă*”, „*Și la mare vine Dumnezeu*”

de Claudia Partole, „În Papagală” de Nina Slutu-Soroceanu (Editura „Univers Pedagogic”, Chișinău), „Vreau să fiu pasăre” de Titus Știrbu (Editura „Universul”, Chișinău), „Globul de lacrimă al adolescenței” de Veronica Postolache, „Prințesa Fluture” de Iulia Hasdeu, „Proverbele mele”, „Umor cu Ilenuța și cu Nicușor” de Manole Neagu, „Anotimpuri vesele” de Alexandru Donos, „Tresare frunza-n muguraș” de Marcela Mardare (Editura „Pontos”, Chișinău), „Bunicuța cu povești” de Constantin Dragomir (Editura „Dragodor”, Chișinău), „Ștefan cel Mare: mică enciclopedie pentru adolescenți” de Ion Țurcanu (Editura „Arc”, Chișinău), „Cartea Ștefanei” de Ștefana-Maria Petean, „Povești țigănești” de Barbu Constantinescu, „Păhărelul cu nectar” de Valeriu Anania (Editura „Limes”, Cluj-Napoca), „Personaje tâlcuite” de Olimpia Sava, „Legănați de anotimpuri” de Geta Mocanu, „Miresmele copilăriei” de Elena Tudose, „În căutarea epicului” de Marcela Ciobanuc, „Buchet pentru cei mici” (Editura „Pax Aura Mundi”, Galați), „Jocul de-a numărătoarea”, „Te învăț cum să vorbești”, „Fructele sunt tare bune” de Katia Nanu (Editura „Național”, București), „Cine face liniște” de Paul San-Petru (Editura Muzeului Național al Literaturii Române, București), „Cetatea gânditoare. Semne în labirint” de Nicolae Busuioc (Editura „Cronica”, Iași), „Poveștile de la Bojdeucă”, volumul 7, de Constantin Parascan (Editura „Saggiarius Libris”, Iași), „Acvila neagră. Nunta domniței Olena” de Ion Muscalu (Editura „Danaster”, Iași), „Moș Nicuță în Deltă” de Corina Matei-Gherman (Editura „Tehnopress”, Iași), „O aventură de zile mari” de Ion Țăranu (Editura „Baștina-Radog”, Chișinău).

Și ediția a X-a a Salonului a păstrat frumoasa tradiție a cărții-surpriză, pe care o primește gratuit fiecare copil vizitator al Salonului. Cartea-surpriză „Domnița-Păstorită” de Claudia Partole a intrat în 15000 de familii grație susținerii financiare a Ministerului Culturii și Turismului, Ministerului Educației și Tineretului, Primăriei municipiului Chișinău, Editurii „Prut Internațional”, SRL „Baștina-Radog”, Moldova Agroindbank, cărora le mulțumesc mult în numele tuturor copiilor, care au citit această frumoasă carte.

Lădița cu zestrea neamului – cartea, prezentă pe toate materialele promoționale (afiș, diplomă, mapă, program-catalog), a fost elaborată de pictorul Vitalie Coroban de la Editura „Cartier”.

Momentul culminant al Salonului l-a constituit decernarea premiilor de către un juriu competent, avându-l ca președinte pe Mihai Cimpoi, Președintele Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova. Juriul Copiilor, care a decis acordarea Premiului „Simpatia copiilor”, a fost prezidat de Mihai Ambroci, elev la Liceul „Spiru Haret”.

S-au acordat următoarele premii:

- *Premiul „Cartea Anului”* – „Copilul cu aripi de carte” de Vasile Romanciuc (Editura „Prut Internațional”);

- *Premiul „Simpatia copiilor”* – „Bunicuța cu povești” de Constantin Dragomir (Editura „Dragodor”);

- *Premiul „Cartea cognitivă”* – „ABC-ul științelor” (Editura „Epi-graf”) și „Aurul Lumii” (Editura „Arc”);

- *Premiul „Cartea de referință”* – colecțiile de dicționare și enciclopedii (Editura „Litera”), „Ștefan cel Mare: mică enciclopedie pentru adolescenți” de Ion Țurcanu (Editura „Arc”);

- *Premiul „Cea mai reușită colecție de carte pentru copii”* – „Observă și învață cum sunt făcute lucrurile pe dinăuntru” (Editura „Prut Internațional”), „Carte școlară ilustrată” (Editura „Porțile Orientului”, Iași);

- *Premiul „Cea mai reușită prezentare grafică a cărții”* – Nicușor Petrescu pentru cartea „Ne pregătim de Paști” de Mihaela Vasiliu și Alice Nichita (Editura „Aramis”, București);

- *Premiul „Cea mai reușită ilustrație de carte în original”* – Alexei Colâbneac pentru ilustrațiile la cartea „Viața lui Ștefan cel Mare” de Mihail Sadoveanu din colecția „Biblioteca pentru toți copiii” (Editura „Prut Internațional”);

- *Premiul „Cea mai reușită traducere”* – Igor Crețu pentru traducerea cărților „Ursulețul Winnie-Pooh” de Alan Alexander Milne și „Micul Prinț” de Antoine de Saint Exupéry (Editura „Iulian”);

- *Premiul „Cel mai frumos amenajat stand”* – Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi”;

- *Premiul pentru mass-media* – Emilia Ghețu (Radio „Antena C”);

Premii speciale acordate de:

- *Ministerul Culturii și Turismului al Republicii Moldova* – Editura „Cartea Moldovei” pentru albumele „Emil Childescu”, „Eudochia

Zavtur”, volumul „Maria Bieșu”; Claudia Partole pentru cartea „Domnița-Păstoriță” (Editura „Prut Internațional”);

- *Ministerul Educației, Tineretului și Sportului al Republicii Moldova* – Editura „Știința” pentru seria de manuale școlare;

- *Comisia Națională a Republicii Moldova pentru UNESCO. Premiul „Carte pentru promovarea spiritului de toleranță”* – Editura „Prut Internațional” pentru colecția „Biblioteca pentru toți copiii”;

- *Primăria Chișinău* – Ion Hadârcă pentru traducerea volumului „Demonul meu” de Mihail Lermontov (Editura „Prut Internațional”); Ion Baba pentru colecția de cărți a revistei „Lumina” (Serbia);

- *Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”* – Editura „Epigraf” pentru antologia „100 de poeți ai lumii”;

- *Uniunea Scriitorilor din Moldova* – Ștefana-Maria Petean pentru cartea „Cartea Ștefanei” (Editura „Limes”, Cluj-Napoca); Emil Vasilescu pentru volumul „Contraforturi. Bibliologie și istorie literară”; Adrian Dinu Rachieru pentru cartea „Mutumania” (Editura „Augusta-Artpress”, Timișoara);

- *Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova* – Serghei Macsimeț pentru machetare și design la volumul „Luceafărul” de Mihai Eminescu (Editura „Bukrek”, Cernăuți);

- *Secția Națională IBBY* – Editura „Corint” (București) pentru colecția „Best seller Junior”; Ion Muscalu pentru volumul „Acvila neagră. Nunta domniței Olena” (Editura „Danaster”, Iași); Veronica Postolache pentru antologia „Globul de lacrimă al adolescenței” (Editura „Ruxanda”);

- *Biblioteca Municipală „B. P. Hasdeu”*. Premiul „Cea mai bună carte pentru copiii cu deficiențe de vedere” – Asociația „Princeps” (Chișinău) pentru volumele „Are Soarele bunic?” de Nicolae Roșca și „Lunnâi kot” de Valeriu Babanschi;

- *Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova. Premiul „Cea mai originală publicație în domeniul bibliologiei”* – Ion Șpac pentru volumul „Reflecții biblioteconomice și bibliografice” (Editura BNRM);

- *Biblioteca Județeană „Gh. Asachi” din Iași* – Editura „Erc Press” (București) pentru colecțiile de carte cu CD;

- *Revista „Florile dalbe”* – Augustina Florea pentru volumul „Păpușa de cristal”;

- Premiul „O carte pentru dăinuirea noastră” (acordat în memoria lui Dănuț Postolachi, autorul cărții „Hidronauții” de către familie) – Constantin Dragomir pentru cartea „Bunicuța cu povești” (Editura „Dragodor”).

La ora, când zumzetul de albinuțe, care a roit patru zile în Teatrul Republican de Păpuși „Licurici”, încetează, mi se pare că încetează însuși viața. Dar asta numai pentru un moment, fiindcă peste câteva zile începem programul pentru următorul examen, ediția a XI-a a Salonului Internațional de Carte pentru Copii. Deși evenimentul se repetă an de an, căutăm noi argumente convingătoare în favoarea cărții pentru copii.

Prin acest eveniment cultural vrem să atenționăm pe toți, de la mic la mare, să nu uite Copilăria, căci grație cărților destinate acestei vârste, care educă gustul unei lecturi relevante, atingem un scop în viață.

Îmi exprim toată recunoștința organizatorilor, autorităților, sponsorilor, care ne-au sprijinit și financiar, și moral. De asemenea, mulțumesc colegelor mele, bibliotecarilor, profesorilor, părinților, și, nu în ultimul rând, editorilor, scriitorilor, traducătorilor, ilustratorilor de carte pentru copii și de ce nu – vizitatorilor, celor mai exigenți examinatori.

Claudia Balaban,
Președintele Secției Naționale IBBY,
Director general al Bibliotecii Naționale
pentru Copii „Ion Creangă”

”LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII” MEREU LA VÂRSTA PRIMĂVERII

- *Concurs literar republican* -

- *Ediția a XVI-a* -

„Statul asigură tuturor copiilor posibilități și condiții egale
pentru însușirea valorilor culturale”.
(*Legea Republicii Moldova privind Drepturile Copilului*)

În fiecare an, de la 1990 încoace, elevi din Republica Moldova și România participă activ la Concursul literar „La izvoarele înțelepciunii”, ajuns la ediția a XVI-a. Concursul este organizat de Ministerul Educației și Tineretului, Ministerul Culturii și Turismului al Republicii Moldova, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a municipiului Chișinău în colaborare cu Direcțiile Județene pentru Cultură, Culte, Patrimoniu Cultural Național Iași și Vaslui, Inspectoratele Școlare Județene Iași și Vaslui, Uniunea Scriitorilor și Fondul Copiilor din Republica Moldova.

Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii “Ion Creangă”, consideră că, de la prima și până la actuala ediție, s-a străbătut o cale frumoasă și lungă. Dacă la început abia stăteam “copăcel”, astăzi suntem la vârsta adolescentină. Un concurs ajuns la 16 ani de existență a adus roade frumoase: în primul rând - cunoștințe. Opera scriitorilor, pe care o studiază elevii de la o ediție la alta, le va rămâne în suflet și în minte pe o viață întreagă. Dumneaei a menționat, că scopul acestei competiții literare este de a încuraja copiii să citească cât mai mult, să descopere în carte nu numai un bun prieten, dar și o busolă în labirintul vieții.

S-a mers pas cu pas acumulând experiență. De aceea rămâi surprins de excelenta organizare a concursului. Ai impresia că e un spectacol bine regizat, unde fiecare actor își cunoaște prea bine rolul. Concursul se desfășoară în patru faze: faza locală, raională-municipală, republicană și cea finală. S-a început de la folclor, apoi a urmat literatura română clasică și contemporană și cea universală. În fiecare an la faza

republicană ajung circa 70 de concurenți din diferite localități rurale și urbane.

Actuala ediție a concursului a fost consacrată vieții și creației poetului și prozatorului George Topârceanu, de la a cărui naștere s-au împlinit 120 de ani. Încărcați de emoții dar și de cunoștințe, 10 elevi din Republica Moldova, 10 din județul Iași și 10 din județul Vaslui, însoțiți de bibliotecari, cadre didactice și părinți, au ocupat locurile din Sala Mare a Senatului Universității Libere Internaționale oferită cu generozitate de către rectorul ULIM-ului, academicianul Andrei Galben. Pentru a descărca atmosfera emoțională, în sală au dat năvală cu cântec și dans „Do-re-mi-cii”, conduși de Marcela Gâlcă de la grădinița nr. 225 din capitală.

Eugenia Bejan, prim director adjunct al BNC „Ion Creangă”, moderatoarea concursului, a subliniat, că scopul concursului este de a promova cartea, de a familiariza elevii cu viața și creația poetului, de a depăși lecturarea operelor prevăzute de programele școlare.

Poetul Arcadie Suceveanu, care cu fidelitate și stoicism s-a aflat la cârma jurizării concursului de la prima ediție și până în prezent (cu excepția primei ediții), a îndemnat elevii să-și pună imaginar „epoleții” de concurenți, să-și ia „floretele”, ca să se avânte în lupta de pe „arena” cunoștințelor.

Concurenților li s-au propus trei probe: o probă în scris cu referire la cele mai importante momente din biografia scriitorului, o probă oral cu întrebări asupra prozei și un recital de poezie la preferința elevilor din creația lui George Topârceanu.

Elevii au dat dovadă de cunoștințe temeinice, căci la etapa finală s-au prezentat cei mai buni dintre cei buni. Pentru majoritatea dintre ei lecturarea operei “poetului universului mic” a fost o delectare adevărată. Ei s-au convins de valoarea personalității artistice, au cunoscut multitudinea preocupărilor lui Topârceanu, care este un continuator al literaturii tradiționale, dar care i-a mai adăugat culori și conotații noi. Topârceanu se deosebește prin eleganța expresiei, are multă ironie, este un poet solar, care ne aduce zâmbetul pe buze și o stare frumoasă a sufletului.

Participanții la concurs au aflat multe lucruri curioase, precum, bunăoară, faptul că George Topârceanu a fost numit în anul 1926 director

al Teatrului Național din Chișinău. Cine știe, poate că în viitorul apropiat, cei împătimiți cu adevărat de Topârceanu, vor răspunde la unele semne de întrebare legate de acest scurt popas de activitate ori “butonieră de onor”, vor cerceta dacă a locuit în Chișinău și unde anume, dacă a fost însoțit de amica lui Otilia Cazimir în această scurtă aflare la Chișinău. Curios lucru e și faptul că un mare scriitor rus Konstantin Paustovski a scris în 1960, aflându-se la Ialta, un eseu despre Topârceanu, în care poetul român este plasat între poeții Robert Burns și Heinrich Heine („Viața Basarabiei”, 2002, nr. 2, p. 225-230). Nu mai vorbim despre minunatele rapsodii și poezii ale poetului, din care concurenții au învățat să recite frumos versurile, unii dintre ei prezentând inspirate mizanscene.

Sigur că, momentul culminant a fost acela, când membrii juriului: Arcadie Suceveanu, președinte; Adrian Ghicov, vicepreședinte, consilier, Ministerul Educației și Tineretului; Claudia Balaban, director general, Biblioteca Națională pentru Copii “Ion Creangă”; Iustina Franțuz, specialist principal, Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a municipiului Chișinău; Catinca Agache, director adjunct, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, Iași; Elena Poamă, director, Biblioteca Județeană „N. M. Spătarul”, Vaslui; Nicolae Busuioc, scriitor, Iași; Victoria Tomuz, Compania Publică “Teleradio-Moldova”, au desemnat învingătorii concursului: locul I – Stelina Nicorici, Liceul „Nicolae Iorga”, Chișinău; Mircea-Horia Popa-Todirenchi, Colegiul „Emil Racoviță”, Iași; Delia Nebunu, Gimnaziul „Elena Cuza”, Vaslui; locul II – Victor Pietraru, Liceul „Agapie”, s. Pepeni, r. Sângerei; Alexandra Maxim, Școala „Ștefan Bârsănescu”, Iași; Oana-Maria Mirodoni, Colegiul Național „Gh. Roșca Codreanu” Bârlad, Vaslui; locul III – Lidia Sanduleac, Liceul „Vasile Alecsandri”, Ungheni; Anda-Dumitrița Hrițcu, Școala „Petru Rareș”, Hârlău, Iași; Alexandra Plop, Liceul „Cuza Vodă”, Huși, Vaslui.

Concurenții, care s-au plasat pe locurile I, II și III au primit diplome, premii bănești și mici biblioteci. Premiile bănești au fost oferite de Direcția Generală Educație, Tineret și Sport a municipiului Chișinău (locul I - 300 lei, locul II - 250 lei și locul III - 200 lei). Ceilalți concurenți s-au bucurat de diplome de participare, de câte un aparat de radio portativ și, mai ales, de cărți. Menționăm că, la admiterea în instituțiile

superioare de învățământ, se ține cont de diplomele obținute la faza finală a concursului.

Diplome de excelență din partea Ministerului Educației și Tinerețului au primit organizatorii Concursului „La izvoarele înțelepciunii” Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Elena Leonte, director și Catinca Agache, director adjunct, Biblioteca Județeană „Gh. Asachi”, Iași, Nicolae Busuioc, scriitor, Iași, Elena Poamă, director al Bibliotecii Județene „N. M. Spătarul”, Vaslui.

De remarcat că patru ani la rând participanții la faza finală a Concursului literar „La izvoarele înțelepciunii” au fost găzduiți de colegii din România – Iași și Vaslui. De fiecare dată copiii din Republica Moldova beneficiau de excursii de neuitat pe locurile, unde au copilărit și au activat clasicii literaturii române Ion Creangă, Mihail Sadoveanu, au vizitat locurile pitorești și mănăstirile din România.

De data aceasta pentru echipajele de copii din Iași și Vaslui s-a organizat un sejur de trei zile în Republica Moldova cu un bogat program cultural-turistic. Oaspeții au vizitat Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală, Cetatea Soroca, Monumentul „Lumânarea Recunoștinței”, s-au întâlnit cu semenii lor de la Liceul „C. Stere” din Soroca și de la Liceul din satul Rublenița, au vizitat mănăstirile Cosăuți, Hâncu și Căpriană. Cei, care au avut fericita ocazie să cuprindă cu privirea, de la înălțimea Cetății Soroca sau a Monumentului „Lumânarea Recunoștinței”, Nistrul cel măreț, verdele de Soroca, care în această perioadă poartă o alură deosebită, au rămas adânc impresionați de cele văzute și auzite. Lecția de istorie în interpretarea talentatului „străjer” al Cetății Soroca Nicolae Bulat a fost întâmpinată prin aplauzele furtunoase ale elevilor. Este un ghid-model, un profesor și un actor talentat, care fascinează prin capacitățile deosebite de a apropia ascultătorul și privitorul de istoria țării, de a trezi sentimentul mândriei față de țara în care trăim, față de faptele vitejești ale lui Ștefan cel Mare, cunoscut și ca un strălucit constructor al celui mai organizat și mai puternic sistem de apărare din întreaga istorie a Moldovei medievale. Neuitate clipe de revelație am trăit atunci, când ansamblul-model etnofolcloric „Țărâncuța” din Rublenița ne-a întâmpinat la Monumentul „Lumânarea Recunoștinței” cu un florilegiu de cântece populare. Iar alături se în-

treceau la joc membrii ansamblului de dansatori de la școala din aceeași localitate. Și cum să nu te „molipsești” de aceste cântece și jocuri, dacă „țărăncuțele” cuprind vârsta între 50 și 70 de ani, iar dansatorii abia ating 10-12 ani. Copleșiți de această surpriză, membrii delegației noastre s-au prins într-o horă frățească, au cântat aceleași cântece și n-au avut necesitatea de a consulta vreun dicționar în comunicare.

La Cosăuți meșterii tăiau sârguincios în piatră, de parcă nimeni n-a încetat să facă acest lucru de veacuri, transmițând din tată-n fiu tainele meșteșugului și ale pietrei. Iar la poalele codrului, în preajma Mănăstirii „Acoperământul Maicii Domnului”, Dumnezeu a creat un adevărat altar al naturii cu izvoare cristaline întru tămăduirea fizică și spirituală a băștinașilor și celora, care vin să savureze din minunăția acestor locuri.

Peisajul floral înmiresmat din preajma Mănăstirii Hâncu, grandoairea complexului monastic Căpriană impresionează și ne fac să credem, că încă nu e totul pierdut, o dată ce șiruri de tineri și copii vin la izvoarele credinței și înțelepciunii.

Musafirii au remarcat excelenta organizare a concursului și în scurt timp am primit de la ei scrisori de mulțumire. Iată doar câteva spicuri din impresiile participanților la concurs: „Vreau să le mulțumesc membrilor juriului, care au fost foarte generoși cu noi” (Lidia Sanduleac, Liceul „Vasile Alecsandri”, Ungheni), „Mulțumesc celora, care m-au încurajat să ajung la etapa finală a concursului”(Cristina Damian, Liceul „Mihai Eminescu”, Drochia), „A fost un concurs, de la care m-am îmbogățit spiritual” (Anastasia Cârmu, Liceul „Ștefan Vodă”, Chișinău), „Acest concurs a fost extraordinar atât prin organizarea excelentă, cât și prin puntea, pe care o creează între frați” (Victor Dodon, Școala Medie s. Pitușca, r. Călărași), „A fost o competiție prietenoasă. S-a dovedit a fi o experiență nouă. Mi-am făcut noi amici, cu ei sper că voi avea o relație de prietenie în continuare” (Doina Revencu, Liceul „Vasile Alecsandri”, s. Mărculești, r. Florești).

Dirijorii principali în organizarea acestui minunat concurs au fost Adrian Ghicov, consilier la Ministerul Educației și Tineretului și Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”. Pentru prima dată în istoria „Izvoarelor înțelepciunii”(și, credem, nu ultima) s-a simțit cu adevărat „umărul” Ministerului Edu-

cației și Tineretului, în persoana lui Adrian Ghicov, care s-a implicat din start, pentru a contribui la o desfășurare deosebită de alte ediții, fapt apreciat de participanții la concurs atât din Republica Moldova, cât și din România.

Interesul copiilor față de Concursul literar “La izvoarele înțelepciunii” a crescut considerabil. Timp de 16 ani de existență mii de copii s-au apropiat de carte. Majoritatea dintre ei, absolvind instituțiile de învățământ preuniversitar, își continuă studiile la universitățile din țară și de peste hotarele ei.

Pentru următoarele ediții ale concursului se caută modalități de a extinde aria de participare a elevilor. E vorba de școlile cu studiere în limba română din Cernăuți. Dorim să revină la „Izvoarele înțelepciunii” copiii din Transnistria, care au participat la primele ediții. Credem în durabilitatea și inperisabilitatea punților culturale create. Vrem să murmurăm în continuare în fiecare an “Izvoarele înțelepciunii”, la care să vină cu același entuziasm și sete de cunoaștere noi generații de copii.

Tamara Pereteatcu,
bibliotecar principal,
Biblioteca Națională pentru
Copii „Ion Creangă”

„ÎN LUMEA POVEȘTILOR”

- *Concurs literar republican* -

„Lumea Poveștilor” este o lume cu totul aparte, în care voința omului nu cunoaște limite: Binele învinge întotdeauna Răul, dușmanii sunt pedepsiți, iar cei săraci înving vitregiile sortii. Basmul pune într-o lumină vie ce e bine și ce e rău, ajutându-l pe copil să-și însușească aceste reprezentări morale. Din faptele eroilor pozitivi, copiii învață să fie curajoși, perseverenți și hotărâți, modești și harnici, cinstiți și drepți, prieteni adevărați. Basmul contribuie la dezvoltarea imaginației creatoare a copiilor și la înțelegerea frumosului, el fiind valoros atât pentru educarea artistică a copilului, cât și pentru dezvoltarea limbajului acestuia. Viața spirituală a copilului este împlinită numai atunci, când trăiește în lumea poveștilor, muzicii, fanteziei, creației, fără ele copilul se ofilește.

Povestea nu alege vârsta, ea poate fi citită atât de cei mici, cât și de cei adulți. Pentru cei mici ea poate fi o „binecuvântare de înger”, pentru cei maturi o „luminare a sufletului”.

Conștientizând întreaga comoară de înțelepciune, pe care o cuprind basmele, Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Redacția emisiuni radio pentru copii a Companiei publice „Teleradio-Moldova”, săptămânalul „Florile dalbe”, au organizat, în perioada martie-decembrie 2006, Concursul „În Lumea Poveștilor”, care a avut drept scop promovarea lecturii și familiarizarea elevilor de vârstă școlară mică (clasele II-IV) cu literatura națională și cea universală, precum și stimularea creativității copiilor.

Pe parcursul celor trei etape copiii au citit povești populare, povești de autori din literatura națională și din literatura universală, dând răspunsuri impresionante la întrebările puse.

În cadrul primei faze „Povești populare”, copiii au avut misiunea să răspundă la cinci întrebări. În una din ele li s-a cerut să se destăinuie „de ce le plac poveștile?”. Răspunsurile au fost variate și originale, unii răspunzând chiar în versuri. De exemplu, Valeria Negru din s. Cobâlnea, r. Șoldănești scrie:

„Poveștile doar de bine ne învață,
Cum să ne comportăm acasă,

Cu părinți și cu surori,
Cu frați și verișori,
La nevoie să-i ajutăm
Și cu drag să-i ascultăm”.

Copiii au fost foarte inventivi, oferind, pe lângă răspunsurile corecte, și unele sfaturi pentru părinți și colegi. „Dragi părinți, de doriți ca copiii voștri să fie cuminiți și deștepți, vă sfătui să le citiți chiar de la naștere povești”, „Copile, eu un sfat îți dau, să citești multe povești, căci mare și deștept o să crești, minunat ca Făt-Frumos și ca Dumnezeu milos”(Valeria Negru, s. Cobâlnea, r. Șoldănești).

Mai mulți copii au menționat că numai citind își poți îmbogăți vocabularul, imaginația, cunoștințele. Poveștile îi învață lucruri noi, îi ajută să devină mai voinici, curajoși, buni la suflet. „Povestea îmi este un prieten bun, fidel. Când termin de citit povestea, parcă mă despart de un prieten vechi căruia îi duc dorul mult timp”, scrie Inesa Tufa din or. Criuleni. „Poveștile pentru noi sunt prima Universitate a cunoașterii lumii mari, unde însușim lecțiile vieții cu multiplele probleme ale ei”, constată Elena Viton din Chișinău. „Poveștile mă fac să cred că într-o bună zi voi putea să transform o masă în scaun și să mă lupt cu un balaur”, visează Veronica Șiman din Chișinău. Câțiva participanți la concurs ne-au dezvăluit că poveștile citite de ei au fost și teatralizate.

Pentru a răspunde corect la întrebările din faza a doua, copiilor le-au fost recomandate pentru lectură câteva povești de autori din literatura națională (P. Ispirescu, M. Eminescu, I. Creangă, Iu. Hasdeu). Pe lângă răspunsurile cu referire la conținutul textelor citite, poveștile și personajele cele mai îndrăgite, unii copii ne-au mai împărtășit din visele lor. De exemplu, Dionisie Răileanu din s. Bardar, r. Ialoveni se visează un erou neînfricat din poveste: „doresc să zbor în al nouălea cer cu un cal cu șapte inimi, să mă lupt cu balauri și să arunc buzduganul tocmai în slăvilă cerului”.

Cea de-a treia etapă a fost mai mult una de creativitate. Copiii au fost rugați, pe lângă cele patru răspunsuri, să continue o poveste în care era vorba de un tată ce le dăduse celor trei fii ai lui câte o sumă de bani cu care să se ducă în lume și să-i aducă lucrul cel mai de preț. Răspunsurile au fost diverse și din ele am aflat următoarele: „Omenia

și bunătatea sunt lucrurile cele mai de preț”(Evelina Sacaliuc, s. Hâjdieni, r. Glodeni); „Cred că lucrul cel mai de preț în viață este să ai o familie, pe care s-o iubești din tot sufletul și pe care s-o ocrotești”(Veronica Șiman, or. Chișinău); „Dragostea față de părinți este lucrul cel mai de preț” (Domnița Popescu, or. Chișinău); „Sănătatea este lucrul cel mai de preț”; „Tinerețea este lucrul cel mai de preț”(Alina Cucereanu, s. Hâjdieni, r. Glodeni); „Învățătura este lucrul cel mai de preț”(Dumitrița Afanasii, s. Zâmbreni, r. Ialoveni).

Juriul în următoarea componență: Claudia Balaban, director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Claudia Partole, scriitoare, Lica Movilă, colaborator la revista „Florile dalbe”, Eugenia Bejan, prim adjunct al directorului general al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, Lilia Tcaci, director adjunct al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, a evaluat lucrările în baza unui barem stabilit pentru fiecare fază, apreciind răspunsurile în dependență de originalitate, corectitudine, complexitate, respectarea condițiilor stabilite în regulament.

Au fost desemnați 8 câștigători ai concursului, care și-au primit premiile în cadrul unei festivități organizate la Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” în 6 martie 2007: premiul I (300 lei) - Domnița Popescu, Gimnaziul Teatral „I. L. Caragiale”, Chișinău; premiul II (200 lei) - Dumitrița Afanasii, Liceul Teoretic, s. Zâmbreni, r. Ialoveni; premiul III (100 lei) - Veronica Șiman, Gimnaziul Teatral „I. L. Caragiale”, Chișinău.

Juriul a apreciat, de asemenea, cu mențiuni (seturi de carte) următorii participanți la concurs: Elena Vition (Liceul „Spiru Haret”, Chișinău), Evelina Sacaliuc (s. Hâjdieni, r. Glodeni), Daniel Pânzescu (Râșcani), Alina Cucereanu (s. Hâjdieni, r. Glodeni), Dionisie Răileanu (s. Bardar, r. Ialoveni).

Tamara Croitoru,
bibliotecar,
Biblioteca Națională pentru
Copii „Ion Creangă”

„SPRE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE PRIN LECTURĂ”

- Proiect Național -

Organizatori

- Secția Națională a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY) în Republica Moldova
- Ministerul Culturii și Turismului al Republicii Moldova
- Ministerul Educației și Tineretului al Republicii Moldova
- Ministerul Administrației Publice Locale al Republicii Moldova
- Academia de Științe a Republicii Moldova
- Comisia Națională a Republicii Moldova pentru UNESCO
- Primăria municipiului Chișinău
- Uniunea Scriitorilor din Moldova
- Uniunea Artiștilor Plastici din Moldova
- Societatea de Distribuție a Cărții „Pro Noi”
- Societatea pe Acțiuni „Cartea – Chișinău”
- Firma Comercială de Intermediere „Mold-Didactica”
- Întreprinderea editorial-poligrafică „Știința”
- Fundația Cărții
- Direcțiile raionale Educație, Tineret și Sport
- Direcțiile raionale Cultură

Coordonator de proiect:

Claudia BALABAN,

Președinte al Secției Naționale a Consiliului Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret (IBBY),

Director general al Bibliotecii Naționale pentru Copii “Ion Creangă”

Str. Șciusev 65, MD-2012 Chișinău

Tel./Fax: (+373 22) 229509

E-mail: balaban@bncreanga.md

Scop

Proiectul „Spre cultură și civilizație prin lectură” are ca scop principal consolidarea și dezvoltarea potențialului uman al țării prin intermediul promovării lecturii ca factor esențial în educație, informare și realizare socială.

Obiective

- promovarea lecturii ca activitate de interes pentru diferite categorii de public;
- încurajarea lecturii ca mijloc de relaționare între copii și profesori, copii și părinți;
- dezvoltarea gustului pentru lectură la publicul care poate deveni cititor;
- consolidarea potențialului bibliotecilor publice și școlare ca instituții cheie în promovarea lecturii;
- facilitarea accesului publicului larg la instituțiile de difuzare a cărților și altor publicații

Beneficiari

- elevii claselor I-XII
- studenții
- cadrele didactice din învățământul primar, gimnazial, liceal, mediu de specialitate, universitar
- bibliotecile școlare și cele publice
- părinții
- clasele sociale defavorizate material
- reprezentanții mass-media

Activități

Proiectul de promovare a lecturii și cărții va avea o dimensiune națională și se va desfășura pe *patru paliere principale*.

În primul rând, va fi inițiată o *campanie pentru lectură*, prin care scriitorii, editorii, vedetele culturale și mediatică, care vor ajunge în majoritatea orașelor și satelor din republică, vor provoca și stimula interesul pentru lectură. Personalitățile invitate la sesiunile de lecturi și dezbateri publice, care vor fi organizate, strategiile eficiente de comunicare cu publicul cititor vor fi folosite drept îndemn la lectură. Campania nu se dorește a fi una exclusiv pedagogică, ci, mai degrabă, una care pune accentul pe latura instructiv-formativă îmbinată cu cea de divertisment a lecturii. Cartea nu va fi propusă în opoziție cu televizorul și calculatorul, ci în complementaritatea lor.

Al doilea element al proiectului privește *dotarea cu cărți a bibliotecilor școlare și publice*, în special a celor din spațiul rural, bibliotecile beneficiind de recunoaștere publică a valorii lor culturale și sociale. În realizarea acestui scop, va demara *o campanie de colectare a cărților* de la edituri, întreprinderi editorial-poligrafice și de distribuție, simpli cetățeni etc., care ulterior vor fi donate bibliotecilor care au cea mai mare nevoie (selecția se va face împreună cu direcțiile raionale de învățământ și cele de cultură, cu primăriile locale etc.). De asemenea, se vor atrage sponsorizări în acest proiect prin implicarea nu doar a instituțiilor cu capital național și internațional, a oamenilor de afaceri, dar și a societății civile. Ideea parteneriatului public-privat și a implicării societății civile în desfășurarea acestei campanii va consolida interesul pentru lectură.

Al treilea element al proiectului va fi *acțiunea „În fiecare familie – o bibliotecă”*, care va avea drept scop încurajarea populației de a-și forma biblioteci personale. În prezent, când informația ne este necesară în permanență la rezolvarea diverselor probleme, în fiecare familie trebuie să existe o colecție, în primul rând, de cărți pentru copii, enciclopedii, dicționare, ghiduri și alte publicații de referință. Factorul determinant pentru realizarea acestei acțiuni este facilitarea accesului populației la instituțiile care difuzează cărți și alte publicații, astfel impunându-se extinderea rețelei de librării în toate localitățile republicii.

Al patrulea element al proiectului va comuta atenția de pe conceptul de promovare a literaturii autohtone în republică pe o preocupare cu rezonanțe mai ample – *promovarea scriitorilor, pictorilor, traducătorilor, editurilor din Republica Moldova în plan mondial* prin participarea la târguri și saloane de carte internaționale, prin organizarea unor discuții și mese rotunde, dezbateri și lecturi publice în bibliotecile și librăriile din orașele mari, prin participarea la concursuri de specialitate (Premiul Hans Christian Andersen, Diplomele de Onoare IBBY, Concursul biennial de ilustrații de carte pentru copii BIB de la Bratislava etc.), topuri ale celor mai bune cărți, expoziții de ilustrații de carte în original.

Durata proiectului: februarie 2007 - decembrie 2010.

Metode și tehnici

- *organizarea de lecturi și debateri publice*; cititorii își doresc să-i vadă pe scriitori, pictori-ilustratori, redactori, editori, să discute cu ei după programul de lectură;
- *mesele rotunde, discuțiile pe marginea unei cărți* îi atrag pe cititori;
- *organizarea lansărilor de carte și a sesiunilor de autografe* cu scriitorii;
- *distribuțiile gratuite de materiale promoționale* – afișe, semne de carte, fluturași, autocolante, calendare, tricouri, stegulețe, cataloage etc., dar și de reviste, cărți etc.;
- *realizarea expozițiilor tematice de carte*;
- *concursuri de creație* care să stimuleze interesul pentru lectură;
- *realizarea conceptelor promoționale de creație* – *spot TV, radio, machetă pentru presă*;
- *prezentarea unor ecranizări, dramatizări* inspirate din opere literare;
- *organizarea expozițiilor de picturi* inspirate din cărți;
- *diverse manifestări* care ar proiecta valorile literaturii în dans, artă plastică, muzică, teatru, film etc.
- *promoții* care să-i stimuleze pe cititori să-și formeze biblioteci personale;
- *campanie de reduceri, un număr de cărți gratuite* la un număr de cărți cumpărate, concursuri în mass-media cu premii în cărți și bani;
- *organizarea târgurilor și saloanelor de carte, inclusiv în raioane*, care să faciliteze accesul la carte.

Program de acțiuni - 2007

Activități	Localizarea	Perioada	Responsabili
Inaugurarea librăriei Sesiune de autografe	Țaul, Dondușeni	Februarie 2007	- S. A. „Cartea-Chișinău” - Secția Națională IBBY - Uniunea Scriitorilor - Alți organizatori
Inaugurarea oficială a Proiectului Deschiderea librăriei Donație de carte pentru biblioteca publică	Eđineț	Martie 2007	- Secția Națională IBBY - Ministerul Administrației Publice Locale - Uniunea Scriitorilor - Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi” - Alți organizatori
Medalion literar „Trifan Baltă - adevărat talent și mare povestitor” Donație de carte pentru biblioteca publică și cea școlară	Bleșteni, Eđineț		
Sesiune de comunicări „Etica în literatura pentru copii”	Căușeni	Martie 2007	- Uniunea Scriitorilor - Direcția Educație, Tineret și Sport Căușeni - Direcția Culturală Căușeni
Inaugurarea librăriei	Ghetlova, Orhei	Martie 2007	- Ministerul Culturii și Turismului - S. A. „Cartea-Chișinău” - Alți organizatori
Inaugurarea librăriei Întâlnire cu scriitorii, ilustratori de carte, editori Donație de carte	Fălești Izvoare, Fălești	Martie 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de distribuție a Cărții „Pro-Noi” - Uniunea Scriitorilor - Uniunea Artiștilor Plastici - Alți organizatori

Activități	Localizarea	Perioada	Responsabili
Concurs de desene „Curcubeul poveștilor lui Ion Creangă”	În toate localitățile	Martie-Mai 2007	- Uniunea Artiștilor Plastici - Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” - Alți organizatori
Inaugurarea librăriei	Soroca	Aprilie 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi” - Secția Națională IBBY
Întâlnire cu scriitorii, ilustratorii de carte, editori Donație de carte	Soroca, Liceul „Constantin Stere”		- Uniunea Scriitorilor - Uniunea Artiștilor Plastici - Direcția Educație, Tineret și Sport Soroca
Ziua Internațională a Cărții pentru Copii	În toate localitățile	2 aprilie 2007	- Secția Națională IBBY - Bibliotecile rationale, municipale, sătești
Salonul Internațional de Carte pentru Copii Simpozionul „Lectura copiilor între necesitate și pasiune,”	Chișinău	18-21 aprilie 2007	- Secția Națională IBBY - Ministerul Culturii și Turismului - Ministerul Educației și Tineretului - Primăria municipiului Chișinău - Alți organizatori
Inaugurarea librăriei	Hâncești	Aprilie 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi”
Întâlnire cu scriitorii, ilustratorii, editori	Cărpineni, Hâncești		- Uniunea Scriitorilor - Uniunea Artiștilor Plastici - Alți organizatori
Inaugurarea librăriei Întâlnire cu scriitorii, ilustratorii, editori	Sadacia, Basarabasca	Aprilie 2007	- Ministerul Culturii și Turismului - S. A. „Cartea-Chișinău” - Secția Națională IBBY
Organizarea saloanelor de carte cu participarea editorilor, distribuitorilor de carte, scriitorilor, ilustratorilor	Cahul, Bălți, Briceni, Căușeni	Mai, Iunie, Septembrie, Octombrie 2007	- Secția Națională IBBY - Ministerul Administrației Publice Locale - Alți organizatori

Activități	Localizarea	Perioada	Responsabili
Inaugurarea librăriei Întâlnire cu scriitorii, ilustratori de carte, editori Donație de carte	Drochia Nicoreni, Drochia	Mai 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi” - Uniunea Scriitorilor - Uniunea Artiștilor Plastici - Alți organizatori
Inaugurarea librăriei	Orhei	Mai 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de distribuție a Cărții „Pro-Noi” - Alți organizatori
Medalion literar „Mihail Garaz – omul conștiinței și ins- piratei”	Susleni, Orhei		
„Universul cărților lui Spiridon Vangheli”: expoziții de carte, de ilustrații de carte în original, lansări de carte, întâlniri cu scriitorul	În toate raioanele	Iunie 2007	- Secția Națională IBBY - Bibliotecile raionale, orașenești - Alți organizatori
Campania „Lecturi de vacanță”: întâlniri cu scriitorii, ilustratori, lansări de carte, medaliaoane literare, organizate în taberele de odihnă a copiilor	În toate raioanele	Iunie - August 2007	- Secția Națională IBBY - Ministerul Educației și Tineretului - Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” - Bibliotecile raionale - Alți organizatori
Inaugurarea librăriei „Dumitru Caraciobanu - poet, pictor, scenarist”: serată muzical-literară	Comrat Beșalma, Comrat	August 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi” - Uniunea Scriitorilor - Uniunea Artiștilor Plastici - Biblioteca Regională UTAG - Alți organizatori
Sesiuni de autografe cu scriitorii și ilustratori de carte	Ialoveni, Leova, Briceni, Telenești	Martie, Mai, Au- gust, Noembrie 2007	- Uniunea Scriitorilor - Uniunea Artiștilor Plastici - Alți organizatori

Activități	Localizarea	Perioada	Responsabili
Inaugurarea librăriei	Rezina	Septembrie 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi”
Întâlnire cu scriitorii, ilustratorii, editori Donație de carte	Ignăței, Rezina		- Uniunea Scriitorilor - Uniunea Artiștilor Plastici - Alți organizatori
Inaugurarea librăriei	Căușeni	Octombrie 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi”
Medalionul literar „Arcadie Suceveanu -de la copilărie la filozofie”	Sălcuta, Căușeni		- Uniunea Scriitorilor - Alți organizatori
Inaugurarea librăriei	Bălți	Noiembrie 2007	- Ministerul Administrației Publice Locale - Societatea de Distribuție a Cărții „Pro-Noi”
„Mihai Volontir - legendă a teatrului moldovenesc”: se- rată literar-muzicală	Bălți		- Uniunea Scriitorilor - Uniunea Teatrală - Direcția Culturală Bălți - Alți organizatori
„Vasile Romaniuc -sentimentalul ce trăiește în cuvinte”: medalion literar	Chișinău	Decembrie 2007	- Uniunea Scriitorilor - Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” - Alți organizatori
Masa rotundă „Spre cultură și civilizație prin lectură: realizări și perspecti- ve”	Chișinău	Decembrie 2007	- Secția Națională IBBY - Alți organizatori

ÎNTRUNIRI PROFESIONALE

BIBLIOTECA – MEDIU DE COMUNICARE ȘI SOCIALIZARE A COPIILOR

Simpozion

- Chișinău, 6 aprilie 2006 -

Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” continuă tradiția desfășurării în cadrul Salonului Internațional de Carte pentru Copii a ciclului de întruniri profesionale, problematica cărora se axează pe lectura copiilor, specificul activității bibliotecare cu copiii, extinderea, diversificarea și modernizarea serviciilor de bibliotecă adresate tinerilor utilizatori.

Simpozionul „Biblioteca – mediu de comunicare și socializare a copiilor”, înscris în Programul profesional din cadrul ediției a X-a a Salonului, a fost organizat în colaborare de către Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă”, Biblioteca Municipală „B.P. Hasdeu” și Biblioteca Publică „O. Ghibu” din Chișinău.

La simpozion au susținut comunicări bibliotecari, profesori universitari, scriitori din Chișinău, Bălți, Telenești, Bacău, București, Cluj, Galați, Iași, Piatra-Neamț, Timișoara. Subiectele abordate în aceste comunicări au vizat: biblioteca ca mediu de comunicare și agent socializator, conceptele de comunicare și socializare, modalitățile de realizare a acestora în bibliotecă, redimensionarea funcțiilor respective din perspectiva noilor tehnologii de comunicare și informare, modul în care bibliotecile contribuie la adaptarea și integrarea socială a copiilor dezavantajați, realizarea unor proiecte cultural-educaționale orientate spre atragerea la lectură etc.

Unele din comunicările prezentate la acest simpozion sunt publicate în continuare.

BIBLIOTECA ȘI SOCIALIZAREA COPIILOR: MECANISME ȘI ACTIVITĂȚI PRIORITARE

Socializarea este un termen vehiculat frecvent în biblioteconomie, mai ales în ultimii ani. Părerea noastră este că, vizavi de bibliotecă,

acest fenomen este tratat oarecum restrâns, problematica reducându-se în special la aspecte ce țin de activitatea bibliotecilor în sprijinul persoanelor cu nevoi speciale. Când se vorbește despre socializare în bibliotecă, se presupune în primul rând socializarea persoanelor dezavantajate (inclusiv a copiilor cu handicap fizic, sensorial, de învățare sau proveniți din medii nefavorabile), prin asigurarea accesului la informație și alte activități orientate spre adaptarea și integrarea socială a acestora. Acest aspect constituie o componentă importantă, dar nu și exhaustivă, a procesului de socializare. Socializarea este, de fapt, un fenomen mult mai complex ce se proiectează asupra fiecărui copil, chiar de la nașterea sa, indiferent de starea fizică, intelectuală, materială etc.

- **Cum este definit procesul de socializare?**

În definirea acestei noțiuni se pornește de la premisa că omul este o ființă socială, iar formarea lui ca atare este rezultatul socializării.

În sens larg, socializarea este un proces de transmitere-asimilare a cunoștințelor, atitudinilor, normelor și valorilor sociale, modelelor culturale și comportamentale specifice unui grup sau comunități în vederea formării, adaptării și integrării sociale a unei persoane.

Cu alte cuvinte, în procesul de socializare fiecare copil este pregătit să participe la viața socială, învață cum să se comporte conform normelor în vigoare, devine capabil să comunice, să ia decizii, să conviețuiască și să acționeze într-un anumit mediu social, să-și asume anumite roluri sociale, să obțină un anumit statut social. Finalitatea procesului de socializare este transformarea individului în ființă socială capabilă să ia decizii, să conviețuiască și să acționeze într-un mediu social: „...*este important a pregăti pe deplin copilul pentru a avea o viață individuală în societate, ...pentru a putea să joace pe deplin rolul său în societate*” (Convenția cu privire la Drepturile Omului).

Referitor la socializarea copiilor trebuie să mai evidențiem două abordări a acestui proces: abordarea deterministă, unidirecțională și abordarea participativă.

Unul dintre adepții primei viziuni este R.Campbell. El consideră,

de exemplu, că copiii prin definiție sunt imaturi și dezordonați și de aceea amenință „ordinea socială”. În procesul de socializare ei trebuie să fie transformați în adulți competenți și ordonați din punct de vedere social prin intermediul unui sistem programat de instruire, de recompense și pedepse. Copiii sunt niște „vase goale” care trebuie umplute din rezervoarele sociale și culturale ale societății în care trăiesc.

Adeptii abordării participative (G.H. Mead, H. Schutz ș.a.) consideră că socializarea este un proces interactiv de comunicare, care presupune modul personal de receptare și de interpretare a mesajelor sociale, participarea activă a persoanei implicate în socializare, care știe să selecteze conduite compatibile cu modelele sociale existente, cu statutul social și rolul pe care trebuie să-l îndeplinească în societate, dar și să modifice la nevoie normele și valorile existente.

• **Ce mecanisme implică socializarea ?**

- **Modelarea** este specifică pentru socializarea în primii ani de viață și se realizează prin intermediul imitării, jocului. Prin modelare se formează abilități, deprinderi, modele de conduită umană.

- **Învățarea socială** este o formă a învățării umane prin care copilul asimilează valorile și normele sociale, interiorizează atitudini, concepții, valori, identificându-și propriul Eu. Sociologii evidențiază două modalități de învățare:

◆ învățarea din propria experiență sau din experiența altora (copilul reține în memorie consecințele comportamentului său sau al altor persoane, astfel el însușește comportamente ale căror consecințe le dorește și le evită pe cele cu consecințe nedorite);

◆ învățarea prin informare (psihopedagogul elvețian Jean Piaget, reprezentantul teoriei cognitive, a conchis în urma experiențelor asupra modului de gândire umană, că copiii nu colectează informația în mod pasiv, ei o analizează, selectează, actualizează și o utilizează în luarea deciziilor).

În acest context putem vorbi despre rolul socializator al bibliotecii ca mediu de învățare și informare și ca depozitar ale memoriei universale.

- **Controlul social** presupune un anumit grad de constrângere

exercitată de mediul social, adaptarea, conformarea copilului la cerințele impuse de societate. Se realizează prin instituirea unor criterii valoric-normative, pe care copilul le va asimila mai mult sau mai puțin conștient și care-i vor servi ca repere comportamentale pe parcursul întregii vieți.

- **Câte etape parcurge procesul de socializare ?**

Socializarea este un proces continuu care începe din primele zile de viață ale copilului și parcurge două etape principale: etapa socializării primare (inițiale) și etapa socializării secundare (continue).

Socializarea primară este procesul prin care copilul dobândește informații și abilități esențiale (norme, valori, credințe, reguli de comportare) necesare în viața cotidiană. Acest tip de socializare se realizează de obicei în familie, iar modalitățile principale sunt limbajul (comunicarea), imitarea, jocul (*Cei șapte ani de acasă*).

Socializarea secundară este definită ca proces prin care persoana își modifică comportamentele, asimilează noi modele culturale și comportamentale, își asumă noi sisteme de valori, noi atitudini și roluri.

Deși socializarea primară și cea secundară sunt succesive, în anumite perioade ele se suprapun. Astfel copiii sunt supuși simultan atât socializării primare în familie cât și socializării secundare în afara familiei.

- **Care sunt agenții care realizează socializarea copiilor?**

Familia este mediul principal în cadrul căruia se modelează personalitatea copilului. Funcția socializatoare a familiei se realizează prin câteva modalități:

- 1) situațiile de „educație morală” când prin intermediul relațiilor de autoritate copilului i se furnizează anumite reguli morale;

- 2) situațiile de „învățare cognitivă” prin care copilul învață, asimilează cunoștințe, abilități, deprinderi necesare conviețuirii în societate;

- 3) situațiile prin care se dezvoltă gândirea „participativă”, imaginația, capacitățile creatoare ale copilului;

4) situațiile de „comunicare psihologică” care dezvoltă afectivitatea copilului.

Deși socializarea în cadrul familiei este esențială pentru integrarea socială a copilului, studiile sociologice realizate în ultimii ani scot în evidență faptul că în societatea actuală funcția socializatoare a familiei se exercită mai superficial și mai dificil. La o anumită etapă funcția socializatoare este preluată de alte instituții care largesc orizontul social al copilului.

Școala este un agent socializator complex, care oferă atât cunoștințe, deprinderi, abilități, cât și un climat valoric și comportamental diferit de cel din familie:

- relațiile dintre adulți și copii sunt neutre, cu mai puțină afectivitate și limitate în timp;
- școala mai mult decât familia este capabilă să educe disciplina, spiritul de echipă, autonomia copilului, deprinderi de interacțiune interpersonală;
- evaluarea performanțelor se face în baza unor sisteme formale de evaluare, este publică și comparabilă.

Grupurile de apartenență sunt un agent important al socializării. De obicei, sunt formate după criteriul de vârstă, gen, statut social, ocupație etc. Specificul socializării în grup:

- poziția socială a copilului în grup trebuie câștigată, spre deosebire de mediul familial unde aceasta este un dat;
- caracterul spontan al socializării în grup, spre deosebire de socializarea în mare parte programată, organizată în școală și familie;
- grupul oferă copilului posibilitatea de a se manifesta independent de controlul părinților sau al profesorilor;
- dacă în familie sau școală relația dintre copil și adulți este subordonată, atunci în grup copiii interacționează, de obicei, ca egali, ca parteneri.

Mijloacele mass-media tind să devină astăzi unul dintre principalele agenți de socializare:

- realizează socializarea „de la distanță” spre deosebire de comunicarea interumană directă realizată în familie, școală sau grup;
- vehiculează informații spre un număr mare de persoane;
- oferă nu numai norme, valori sociale ci și modele de roluri;
- au o acțiune de socializare ambivalentă: de rând cu valorile pozitive promovează informații care prezintă violență, agresivitate, delicvență etc.

• **Care este rolul bibliotecii ca agent de socializare?**

Biblioteca este, prin esență, o instituție care socializează, realizând diverse activități asociative sau specifice orientate spre formarea și dezvoltarea personalității copilului. În același timp, biblioteca ca instituție culturală, educativă, informațională se situează oarecum la intersecția zonelor de influență a altor agenți, de aceea funcția socializatoare a bibliotecilor presupune și implicarea lor participativă în realizarea socializării la nivel de agenți primari (familie) și secundari (școală, instituții cultural-educative etc).

În calitate de agent de socializare a copiilor biblioteca oferă:

- asistență și sprijin părinților, profesorilor și altor categorii implicate în socializarea copiilor;
- oferte culturale, informaționale, cognitive prin care contribuie la formarea reprezentărilor sociale, preluarea și asimilarea experienței culturale, morale, spirituale, afirmarea virtuților și valorilor naționale și general umane, dezvoltarea creativității și implicării cetățenești a tinerilor;
- spații fizice și informaționale prielnice pentru învățarea formală și neformală, pentru comunicarea interpersonală, interculturală, interetnică, pentru adaptarea și integrarea socială a copiilor, inclusiv a celor cu nevoi speciale;
- acces la surse și tehnologii informaționale tradiționale și moderne, inclusiv acces la distanță persoanelor aflate în imposibilitatea de a contacta direct biblioteca;
- asigurarea protecției copiilor în spațiul informațional tradițional și virtual, apianarea efectelor desocializatoare;
- formarea abilităților de lectură și informare, educarea culturii

informării ca premisă și condiție hotărâtoare în socializarea continuă pe parcursul întregii vieți.

Formele de activitate prin care se realizează socializarea copiilor în bibliotecă sunt multiple și variate. Acest aspect poate fi abordat, pornind de la formele de socializare, care se disting în dependență de conținutul, natura cunoștințelor, valorilor, abilităților pe care le asimilează copilul. Dintre ele cele mai importante, care se regăsesc și în activitatea bibliotecilor, sunt considerate a fi:

- **Socializarea morală** – ține de modelarea comportamentală, asimilarea, interiorizarea valorilor și normelor morale ale societății. În acest sens vorbim despre lectură ca factor modelator al personalității copilului, despre carte ca sursă ce oferă anumite valori morale, modele de comportament și acțiune. Ca exemplu putem menționa în acest context activitatea Cenaclului „Arta de a Deveni Om”, organizat în colaborare de Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” și Centrul Municipal de Educație Moral-Spirituală. Membrii cenaclului, elevi din clasele mai mari, pun în discuție probleme ce țin de cunoașterea adevărilor existențiale, de morală și etică, de perfecționarea spirituală a omului.

- **Socializarea psiho-comunicațională** - modelarea psihosocială a personalității copilului, dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală, intergrup, intracomunitate etc. Bibliotecile realizează această formă de socializare prin oferirea unui mediu favorabil comunicării, prin practicarea unor forme de activitate care contribuie la dezvoltarea abilităților de comunicare, cum ar fi Cluburile pe interese, Cluburile de discuții, Saloanele literar-muzicale etc. De fapt, orice activitate în grup, desfășurată în bibliotecă, presupune comunicare și, implicit, dezvoltă abilitățile de comunicare.

- **Socializarea etnoculturală** – presupune identificarea și afirmarea copilului ca membru al unei anumite comunități naționale, etnice, culturale, asimilarea valorilor culturii universale și a propriului popor. Un exemplu concludent al implicării bibliotecilor în procesul de so-

cializare etnoculturală a copiilor este activitatea filialelor Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu” constituite după principiul etnic.

- **Socializarea vocațională** presupune dezvoltarea creativității copilului, însușirea unor cunoștințe economice și abilități practice elementare care-i permit să activeze într-un mediu social, familiarizarea copiilor cu specificul diferitor profesii, pregătirea pentru viitoarea profesie. Cercuri „Mâini dibace”, „Jucăria mea preferată”, „Fantezie, dibăcie, creație”, „Prietenii cărții”, cenacluri literare, concursuri de creație, întâlniri cu reprezentanți ai diferitor domenii, mini-studiouri teatrale și alte activități, practicate de biblioteci, contribuie la dezvoltarea creativității copiilor, orientarea lor pentru anumite genuri de activitate.

- **Socializarea civică** - are ca obiectiv implicarea tinerilor în viața comunității, dezvoltarea convingerilor și atitudinilor civice, a conștiinței și comportamentului cetățenesc – trăsături care, în opinia sociologilor, se formează anume în anii adolescenței și tinereții. În acest context se înscriu cluburile de dezbateri, care activează în cadrul unor biblioteci, cenaclurile și alte forme de activitate care au ca scop popularizarea valorilor naționale și universale, conștientizarea de către tineri a rolului lor de cetățeni și a responsabilității față de viitorul societății, educarea spiritului critic și participativ.

Astfel, bibliotecile ca instituții de includere socială contribuie la dezvoltarea copiilor ca ființe sociale capabile să joace un rol în societate. Ele promovează această formare prin oferirea de oportunități pentru dezvoltarea intelectuală și emoțională, pentru însușirea de cunoștințe, dezvoltarea deprinderilor sociale, eșafodarea calității de cetățean (*Liniile directoare PULMAN „Servicii de biblioteci publice pentru copii și elevi”*).

Bibliografie

Dimensiunea socială a bibliotecii publice în societatea informațională: culegere de comunicări / BM „B. P. Hasdeu”; resp. de ed. L. Kulikovski . – Ch., 2003 . – 308 p.

Grosu, Nicolae. *Expresia culturală a personalității // Psihologia* .
– 2002 . –Nr. 1 . – P. 7-13.

Mihăilescu, Ioan. *Sociologie generală: concepte fundamentale și studii de caz / Ioan Mihăiescu* . – Iași: Polirom, 2004 . – 400 p.

Sociologie / coord. Maria Bulgaru. Vol. II. – Ch.: CE USM, 2003
. – 284 p.

Stănciulescu, E. *Teorii sociologice ale educației / E. Stănciulescu*
. – Iași: Polirom, 1996 . – 274 p.

Radina, N. K. *Psihologičeskie aspekty socializacii lič'nosti // Psihologičeskaâ nauka i obrazovanie* . – 2005 . – Nr. 1.

Lilia Tcaci,
Biblioteca Națională pentru
Copii „Ion Creangă”

BIBLIOTECA VINE LA TINE: O EXISTENȚĂ CONSTANT TRANSFIGURATĂ DE LUMINA CĂRȚII

În prezent, mai ales în cartierele mărginașe, periferice ale orașelor intens industrializate, unde locuiesc sau își fac studiile mai mulți copii cu incapacități de diferit ordin (fizic sau intelectual), se constată un proces relativ nou de diversificare a serviciilor oferite de bibliotecă comunității. Se produce, în același timp, specializarea gamei de acțiuni cu caracter social-cultural orientate către satisfacerea necesităților reclamate stringent de unele categorii de beneficiari (copii dezavantajați, cu handicap fizic sau mintal). Or, biblioteca demult nu mai este un simplu depozit de materiale cu conținut social-propagandistic, iar bibliotecarul a încetat să mai fie un „ostaș al frontului ideologic”, cum îi era definit statutul în perioada de tristă faimă a regimului totalitar.

Răspunzând la provocările mult prelungitei perioade de tranziție cu care se confruntă societatea, Biblioteca Publică „Alba Iulia”, situată în cartierul Buiucanii-Noi al municipiului Chișinău, a gândit și pus în aplicare un set de acțiuni care să răspundă la solicitările reale, tot mai diverse, ale beneficiarilor săi. Biblioteca a organizat acțiuni de acest gen chiar de la data înființării sale, cuprinzând în proiectele cu caracter cognitiv, social și cultural-artistic mai întâi elevi și copii de vârstă preșcolară din instituțiile instructiv-educative amplasate în vecinătatea apropiată: Școala Primară nr. 16, Liceul „Liviu Deleanu”, Liceul „Petru Rareș”, Liceul „Onisifor Ghibu”, grădinițele nr. 183 și nr. 185. Însă primii pași concreți în vederea structurării unui program coerent, care să corespundă unor atare sarcini, au fost întreprinși în jumătatea a doua a anului 2003. În formula mai mult sau mai puțin eficientă de acum, proiectul s-a cristalizat ca urmare a căutărilor de soluții și a dezbaterilor de idei inițiate sub egida direcției Bibliotecii Municipale „B. P. Hasdeu”. (A se vedea, bunăoară, articolul Lidiei Kulikovski „Bibliotecile mileniului III și copiii dezavantajați”, inserat în buletinul metodic și bibliografic „Cartea. Biblioteca. Cititorul” al Bibliotecii Naționale pentru Copii „Ion Creangă”, fascicula 10, 2001, pag. 14-20).

Prima acțiune organizată cu/pentru copiii dezavantajați din municipiul Chișinău s-a concretizat într-un ciclu de ore de lectură la sediul

beneficiarului. Ulterior, constatându-se interesul maxim al cititorilor cu dificultăți de văz, de auz, de însușire a materiilor curriculumurilor școlare conforme cu vârsta lor pentru citirea cu voce tare și inițierea de discuții pe marginea unor opere literare, am lărgit aria de cuprindere a programului respectiv, care a primit genericul „**Biblioteca vine la tine cu prieteni**”. Extinderea a vizat câteva instituții de învățământ din municipiu care au acceptat oferta noastră de colaborare: Liceul cu Profil Tehnologic pentru Copii cu Vederea Slabă, Școala-Internat Auxiliară nr. 5, Școala Auxiliară nr. 7, Internatul nr. 10. Precizăm că în aceste instituții își fac studiile atât persoane cu diverse dizabilități psihice și fizice care, datorită reglementărilor de ordine internă și programului zilnic după care se conduc aceste școli, au acces limitat la multe din bucuriile destinate copiilor, inclusiv le este periclitat mersul la bibliotecile publice, cât și unii „copii ai străzii”, proveniți din familiile vulnerabile din punctul de vedere al factorilor psihologic, moral sau material.

Programul „Biblioteca vine la tine cu prieteni” a fost conceput, așa-dar, pentru reprezentanții acestor categorii sociale marginalizate și a fost structurat astfel încât să se poată ține cont cât mai bine de nivelul lor, adesea retardat, de dezvoltare și deopotrivă de caracterul defectuos și dificil al atenției și educației vădit insuficiente ce li se acordă în cadrul instituțiilor care îi cuprind sau în afara lor. Programul conține, în funcție de vârsta beneficiarilor și de specificul (in)capacităților și al (diz)abilităților pe care aceștia le prezintă, fie lecturi cu voce tare a unor (capod)opere literare, fie versiuni audio-video ale acestora; apoi expoziții și prezentări de carte pentru copii (ediții originale și curioase ca format, execuție poligrafică și/sau conținut captivant); în fine, întâlniri cu autorii unora dintre aparițiile editoriale recente. În cadrul acestor contacte cu autorii și cărțile lor au loc, bineînțeles, discuții pe marginea celor citite/auzite/văzute, se face un schimb viu de opinii și impresii, se produc analize și comentarii ale unor situații. Am constatat, pe de altă parte, că manifestă interes pentru acest gen de acțiuni, în egală măsură, și cadrele didactice care activează în aceste instituții. Impactul programului se observă atât în tehnica citirii la elevi, precum și în creșterea nivelului de reușită la învățatură în ansamblu.

Anul 2005, pe toată durata sa, an în care a fost sărbătorit la sca-

ră mondială ilustrul povestitor danez Hans Christian Andersen, ne-a servit drept mobil pentru organizarea unui ciclu mai larg de activități care s-a desfășurat sub genericul „Ora poveștilor”. Cu acest prilej, am lecturat, împreună cu copiii, minunatele basme ale scriitorului danez, le-am audiat în diverse înregistrări, făcute cu participarea unor reputați actori, am înscenat noi înșine o parte din ele, am mobilizat copiii să deseneze momente și situații, chipuri de personaje inspirate din aceste povești fascinante. Un punct forte în cadrul programului îl constituie, în general, omagierea personalităților literare cunoscute cu ocazia diferitelor jubilee. Astfel, beneficiarii programului nostru au avut posibilitatea să ia cunoștință de datele biobibliografice ale autorilor îndrăgiți (Mihai Eminescu, Lucian Blaga, Grigore Vieru, Petru Cărare, Liviu Deleanu, George Topârceanu), prezentate într-o formă atractivă (scurte tabele cronologice, portrete ale celor sărbătoriți, ilustrații la opere, materiale cu caracter ilustrativ-didactic, curiozități). În același context, copiii sunt îndemnați să audieze, să lectureze, să memoreze și să însceneze crâmpie din opera lor, să participe la concursuri și diferite jocuri propuse pentru a-și consolida și demonstra cunoștințele acumulate, fiind, de obicei, încurajați și premiați.

Întâlnirile cu scriitorii s-au dovedit a fi sărbători de suflet pentru copii. Întreaga recunoștință a organizatorilor și, bineînțeles, a tuturor celor care au beneficiat de aceste sărbători se îndreaptă spre condeierii Grigore Vieru și Arcadie Suceveanu, Iulian Filip și Ianoș Țurcanu, Titus Știrbu și Raisa Plăieșu, sprijinitori dezinteresați ai programului „Biblioteca vine la tine cu prieteni” care are, așa cum se poate constata, și o importantă componentă caritabilă, pentru că au acceptat invitația și au venit la acești copii, năpăstuiți de soartă, nu doar cu sufletul, cu inima, dar și cu donații de carte. Copiii, la rândul lor, au făcut cunoștință, în cadrul orelor de lectură - susținuți, ulterior și de către educatori - cu opera fiecărui scriitor în parte. Ecouri ale acestor întâlniri, răvașe pline de grațitudine din partea elevilor au apărut ulterior în presa periodică (ziarele „Florile dalbe” din 25 noiembrie și 11 decembrie, 2004, 16 februarie, 2 martie, 2006; „Capitala” – iunie, 2005, 14 ianuarie, 2006; „a”MIC” – ianuarie, 2005).

Lansările de carte sunt, de asemenea, un prilej de întâlnire cu lumea frumosului, un prilej de bucurie, copiii participând cu mult curaj la „botezul” noilor apariții editoriale. Merită să fie amintite aici

mai multe lansări de acest gen desfășurate la sediul bibliotecii sau la „domiciliul” unora dintre beneficiarii noștri: „Mărul de Aur” de Iu. L. Roșca (elevă - cl. a V-a, Liceul „Spiru Haret”, cititoare a bibliotecii) – la Internatul nr. 10; „Zece povești și doar una cu minciuni” de Titus Știrbu – la Tabăra de Vară a Bibliotecii „Alba Iulia”; „Bondarii cu motor” de Nicolae Dabija – la Școala Primară nr. 16; „Poveste amară” de T. Cozmin – la Liceul cu Profil Tehnologic pentru Copii cu Vederea Slabă; „Înger, Îngeraș” de E. Postică și Ion Melnic – la Școala-Internat Auxiliară nr. 5; „Vai, ce litere ghidușe!” de Titus Știrbu – la Școala Primară nr. 16; „Templul Bunătății” de Aurelian Silvestru – în toate instituțiile menționate, cât și în cadrul Taberei de Vară (deja fără prezența autorului). În timpul acestor întâlniri, copiii cunosc câte ceva din „bucătăria” zămislirii și apariției cărții lansate, citesc, memorează, înscenează, interpretează, pregătindu-se din timp, cântecele incluse în unele din aceste cărți („Înger, Îngeraș”), comunică pe viu cu autorii și, grație expozițiilor de carte organizate cu acest prilej, se familiarizează mai îndeaproape cu opera lor. Deseori, între autori și copii se leagă o relație de prietenie sinceră, care (con)duce la noi întâlniri de suflet. Astfel, compozitorul Ion Melnic, sensibilizat de dragostea și setea de căldură sufletească a copiilor de la Școala-Internat Auxiliară nr. 5, a revenit, recent, la această instituție, aducând cu sine Corul de Regente de la Mănăstirea „Sfintele femei mironosițe Marta și Maria” cu un recital de muzică religioasă și laică pe versuri de Alexei Mateevici și Ion Găină (în cadrul Zilelor Mateevici).

În 2005 - Anul Comunităților Locale - am lansat un concurs cu genericul „Cel mai frumos eseu despre orașul meu”. Creațiile copiilor au fost examinate cu atenție, cele mai reușite fiind menționate cu diplome și premii speciale. Paralel s-a desfășurat un concurs dedicat aniversării a 110-a de la nașterea scriitorului Lucian Blaga. Elevii din clasele superioare au realizat, în baza creației scriitorului, lucrări inspirate, pline de suflet și idei originale.

Programul „Biblioteca vine la tine cu prieteni” este, în același timp, și o șansă de cunoaștere, de comunicare pentru copiii din diferite grupuri sociale. Programul a reușit să le asigure beneficiarilor relații de prietenie cu semenii lor, să le înlesnească familiarizarea cu alte realități și situații, contribuind astfel la dezvoltarea unor personalități mai

complexe. Astfel, elevii din clasele primare ale Liceului „Gh. Asachi” au venit, la solicitarea noastră, cu o donație impunătoare de carte pentru elevii Școlii Auxiliare nr. 7; cei de la Liceul „Prometeu” – cu programe artistice, donații de carte și jucării pentru Școala-Internat Auxiliară nr. 5; cei de la Liceul de Muzică „Ciprian Porumbescu” – cu recitaluri de muzică la instrumente de suflat, la vioară, violoncel și pian pentru toate instituțiile cuprinse în Program; Liceul „Liviu Deleanu” – cu mini-spectacole (la sediul bibliotecii) pentru grădinițele 183, 185.

Un grup de copii de la Centrul Comunitar pentru Copii și Tineret (Asociația „Motivație”), autori ai cărții „Povețele Zânei”, împreună cu patronii lor spirituali de la Biblioteca „I. Mangher”, la invitația noastră, au avut o întâlnire, în calitate de autori de carte, cu elevii școlilor auxiliare nr. 5 și nr. 7. Atmosfera degajată, plină de înțelegere, de lumină și sărbătoare a cucerit inimile participanților. Jocurile și scenele improvizate pe marginea cărții au constituit o punte între sufletele tuturor participanților.

O relație aparte în cadrul Programului o constituie colaborarea cu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului, sectorul Buiucani. În repetate rânduri am organizat împreună acțiuni de caritate pentru copii cu dezabilități din cartier, unde, tradițional, am invitat scriitori, am expus cărți din colecțiile bibliotecii, venind și cu programe literare cognitiv-distractive.

Totodată, în urma atâtor momente frumoase, copiii sunt încurajați și susținuți, prin diferite metode, în scopul de a realiza și publica atât informații ce țin de cele mai importante evenimente din viața lor, cât și scurte texte propriu-zis literare.

Pe tot parcursul desfășurării Programului, pentru a facilita activitatea curentă și a transmite exact mesajul propus, pentru a încuraja și a cointeresa beneficiarii, am elaborat și difuzat o serie de materiale promoționale, care ne sunt de un real folos: semne de carte, pliante, diplome, fluturași, afișe, invitații. Prin acestea am variat și înviorat activitatea Programului, imprimându-i o notă de dinamism și prospețime.

Activitatea noastră nu ar fi desăvârșită fără sprijinul sponsorilor pe care reușim să-i implicăm în acțiuni de caritate. Aici menționăm Di-

recția Pieței Centrale, ÎM JOLLY SA, Salonul “Creator-Iu. Borș”, unii părinți ai copiilor din cartier, cărora le mulțumim pentru susținere.

În concluzie țin să menționez că suntem mai mult decât necesari acestor copii prin activitatea Programului „Biblioteca vine la tine cu prieteni”. Beneficiarii au acces la colecțiile și serviciile bibliotecii, îmbunătățindu-și nivelul tehnicii de lectură și trezindu-și interesul pentru lecturi individuale. Au șansa și posibilitatea de a participa la întâlniri cu scriitori, lansări de carte, de a comunica cu semenii lor din alte cercuri sociale. Comunicarea interactivă în baza lecturilor vii, a cărților prezentate, promovarea serviciilor de lectură în mediul copiilor din această categorie consolidează relația biblioteca – factor uman.

Tamara Malanețchi,
Biblioteca Publică „Alba Iulia” Chișinău

BIBLIOTECA ȘI „LUMEA COPIILOR”

O dată cu avântul societății informaționale, solicitările și orizonturile de așteptare ale utilizatorilor față de biblioteca publică s-au diversificat, astfel încât aceasta a început să aibă un rol tot mai important în comunitatea în care funcționează.

Dorința de cunoaștere a utilizatorilor și diversificarea suporturilor informației au modificat implicit sensul diversificării și oferta de servicii a bibliotecii.

În ultimii ani au loc unele mutații în ceea ce privește interesul pentru actul informării și al lecturii la nivelul tuturor categoriilor de vârstă ale utilizatorilor bibliotecii, în special la cel al copiilor și adolescenților.

Pornind de la ideea că biblioteca este ea însăși un spațiu de comunicare prin funcțiile ei de informare și formare, Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” – Neamț reușește, în general, să facă față noilor cerințe de studiu și informare ale utilizatorilor, având o preocupare constantă pentru diversificarea gamei de servicii. În Secția de împrumut carte pentru copii, amplasată din anul 1999 într-un spațiu nou, de 200 m², au fost amenajate și trei module noi, de mare interes pentru utilizatorii secției:

a) modulul de jocuri pe calculator, cu diferite grade de dificultate, unde un mare număr de mici utilizatori pot să-și petreacă timpul liber într-un mediu atractiv și familial, special creat pentru ei;

b) punct de informare în domeniul drepturilor copilului și protecția acestuia, constituit în colaborare cu Centrul de informare comunitară din cadrul bibliotecii și cu Filiala Neamț a Organizației „Salvați copiii”;

c) modulul de lectură și informare pe loc, cu servire atât din fondul de lucrări de referință al secției, cât și din cel al depozitelor generale.

În cadrul Secției de împrumut carte pentru copii au loc, în baza acestei preocupări pentru diversificarea serviciilor, dezbateri pe teme alese chiar de copii și la care au participat, în egală măsură, copiii instituționalizați în centre de plasament sau copii cu dizabilități și copii proveniți din mediul familial obișnuit. Biblioteca este un bun mediu de comunicare și socializare pentru acești copii. Se realizează, în aceste acțiuni, o serie de legături comunicaționale între copii, între cadrele didactice, între bibliotecari și copii și între bibliotecari și cadrele didactice.

Un ansamblu de activități comunicative reprezintă și animația. Acțiunea de animație, un segment important al activității de bibliotecă, este realizată în colaborare cu Teatrul de joacă din bibliotecă. Micilor cititori li se prezintă diferite momente cu scene din povești, realizate de o profesionistă în domeniul teatral. Copiii pătrund astfel în lumea basmelor, spectacolele fiind interactive. Ei joacă, pe rând, rolurile diferitelor personaje din povești sau realizează ei singuri scenariile, creează costumele și, sub îndrumare de specialitate, pun în scenă piese de teatru. Toate aceste piese au fost publicate în trei volume, realizate cu sprijinul Fundației „G.T. Kirileanu”.

Pornim de la ideea că preșcolarii și școlarii din ciclul primar sunt într-o perioadă a vieții când se pot valorifica cele mai de preț însușiri ale copilăriei: dorința de cunoaștere, care trebuie dirijată spre lectură, pasiunea pentru călătorii imaginare în lumea basmului, identificarea cu personajele pozitive, care pot deveni modele, inventivitatea, școala și biblioteca având un rol important în educația lor.

Un obiectiv de mare interes al Secției de împrumut carte pentru copii este atragerea spre lectură a preșcolarilor și școlarii mici. În acest sens s-a creat în spațiul secției un modul destinat în mod special lor. Mobilierul cu forme atractive, achiziționarea de publicații destinate vârstei lor, atmosfera caldă și primitoare, atitudinea prietenoasă a personalului din bibliotecă, cât și acțiunile adresate lor (concursuri, spectacole) atrag micii cititori să vină la bibliotecă, numărul acestora fiind tot mai mare.

Colaborarea dintre bibliotecari, cadrele didactice și cititori contribuie la crearea unui mediu favorabil lecturii.

În contextul acestor oportunități și preocupări, rolul bibliotecarului a devenit foarte important. Asumându-și acum multiple responsabilități, el trebuie să-și modernizeze permanent practicile profesionale pentru a crește calitatea serviciilor sale.

Manuela Leahu,
Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu”
Neamț

BIBLIOTECA - MEDIU DE COMUNICARE ȘI SOCIALIZARE A COPIILOR CU DEFICIENȚE

În toate timpurile persoanele cu deficiențe au suscitât o atenție sporită din partea societății. Pe parcursul secolelor atitudinea societății față de această categorie a fost în dependență directă de nivelul de dezvoltare a culturii, învățământului, medicinei, economiei. Se știe că în Grecia Antică și în India, de exemplu, copiii cu deficiențe fizice și mintale pronunțate erau lipsiți de dreptul la viață, la fel ca și în evul mediu. În evoluția societății doar Marea Revoluție Franceză, prin elaborarea Declarației Drepturilor Omului și a altor documente, a remarcat că ajutorul acordat oamenilor aflați în dificultate este o sacră datorie socială. În perioada capitalismului dezvoltat, odată cu dezvoltarea unor domenii precum pedagogia curativă, defectologia ș.a., atitudinea societății față de copiii cu probleme în dezvoltare devine mai umană, educația lor fiind organizată în conformitate cu gradul de deficiență.

Apar instituții speciale, întreținute de stat, de mănăstiri sau persoane particulare, în care acești copii erau instruiți. Aproximativ 200 de ani s-a considerat că instituționalizarea este cea mai bună alternativă pentru persoanele cu deficiențe. Experiența a arătat, însă, că această formă de educare, pe lângă avantajele pe care le prezintă, are un dezavantaj esențial – izolarea care nu favorizează procesul de dezvoltare și recuperare a copiilor cu nevoi speciale.

Astăzi accentul se pune pe **trecerea de la educația specială la educația inclusivă**. Această paradigmă a “incluziunii sociale”, apărută la începutul anilor 90 ai sec. XX, și-a găsit reflectare într-o serie de documente internaționale bazate pe Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948) și Convenția cu privire la Drepturile Copilului (1989). Vom menționa cele mai importante dintre ele:

- Declarația Conferinței Mondiale de la Jomtien cu privire la educația pentru toți (Thailanda, 1990);
- Recomandările Consiliului Europei (1992);
- Regulile standard ale ONU privind egalizarea șanselor pentru persoanele cu handicap (1993);
- Declarația Conferinței Mondiale UNESCO de la Salamanca și Direcțiile de acțiune în domeniul educației speciale (Spania 1994);
- Declarația UNESCO privind principiile toleranței (1995);

- Obiectivele – cadru de acțiune, adoptate în cadrul Forumului mondial de la Dacar “Educație pentru toți: obligațiunile noastre colective” (Senegal, 2000).

Dintre documentele naționale vom menționa Constituția Republicii Moldova, Legea privind protecția socială a invalizilor (1991), Legea privind accesul la informație (2000) și alte documente elaborate de diferite instanțe.

Persoanele cu deficiențe (motorii, mintale, senzoriale etc.) se confruntă în primul rând cu pierderea sau limitarea șanselor de a participa, la un nivel cu ceilalți, în viața comunității.

În majoritatea statelor occidentale copiii cu dizabilități sunt educați în familii. La noi, însă, predomină educarea lor în școli speciale. Ajunși la o anumită vârstă, ei sunt nevoiți să se confrunte cu niște realități pentru care de cele mai multe ori nu sunt pregătiți.

Socializarea este procesul de asimilare de către individ a normelor, regulilor, tradițiilor, obiceiurilor, a culturii, a experienței sociale a comunității respective ori a mediului social concret.

Procesul socializării este un proces continuu, influențat de dezvoltarea permanentă a societății, de schimbarea structurii și relațiilor sociale, de transferarea individului dintr-un mediu în altul.

Bibliotecile au fost întotdeauna printre instituțiile care realizează activități concrete de socializare a persoanelor cu deficiențe. În practica bibliotecară s-au constituit două forme de activitate cu această categorie de beneficiari: servicii specializate și servicii integrate (nediferențiate). Persoanele cu deficiențe de văz, de exemplu, beneficiază de serviciile specializate acordate de Biblioteca Centrală Republicană Specializată a Societății Orbilor din Moldova. Servirea integrată este efectuată, în principiu, de toate bibliotecile, serviciile acestora fiind adresate în egală măsură tuturor categoriilor de beneficiari, inclusiv persoanelor aflate în dificultate. Unele biblioteci au reușit să organizeze servicii noi, moderne pentru această categorie de utilizatori.

Ce realizează Biblioteca Publică “Vasile Alecsandri” din Telenești în sensul socializării copiilor cu deficiențe?

În oraș funcționează o școală specială, în care sunt instituționalizați și educați circa 260 de copii cu diferite grade de deficiență mintală. Se știe că copiii cu handicap mintal se adaptează la societate extrem de dificil, capacitățile lor comunicative sunt reduse, gândirea lor este insuficient dezvoltată și, ca rezultat, procesul de socializare a lor este

foarte dificil. Susținerea materială din partea unei organizații de binefacere din Olanda face posibilă asigurarea unor condiții bune de trai și studiu pentru copiii aflați aici. În același timp ei își doresc să comunice mai mult cu lumea aflată dincolo de pereții școlii.

După cum afirmă pedagogii acestei școli, dintre toate instituțiile publice din Telenești copiii preferă să viziteze Biblioteca Publică. Întotdeauna am colaborat cu această școală, iar copiii de aici sunt utilizatori permanenți ai bibliotecii. Biblioteca a devenit pentru ei mai atractivă în special după ce s-a deschis un serviciu nou – Sala de lectură și agrement pentru copiii cu deficiențe mintale.

Socializarea acestor copii se desfășoară în două forme:

- socializarea spontană (neorganizată)
- socializarea orientată (organizată).

În cazul **socializării spontane** copiii vin la bibliotecă singuri sau împreună cu alți copii (vecini, rude, prieteni). Cu acești copii se lucrează foarte mult individual. Bibliotecarul îi antrenează în discuții pentru a-i cunoaște mai bine și pentru a-i ajuta să depășească anumite bariere psihologice care apar la contactul cu o persoană sau un mediu necunoscut anterior. Bibliotecarul îi învață regulile de comportament în bibliotecă, discută, le oferă cărți atractive, corespunzătoare nivelului lor de dezvoltare. În cazul unei atitudini profesioniste și atente din partea bibliotecarului, acești copii se simt necesari, degajați, devenind utilizatori permanenți ai bibliotecii. Avem exemple concrete când foștii copii, actualmente adulți, continuă să viziteze biblioteca, simțindu-se aici liberi și așteptați.

Socializarea orientată presupune frecventarea organizată a bibliotecii. În acest caz copiii sunt însoțiți de către pedagogii școlii auxiliare sau părinți, vizitele având un scop bine determinat (familiarizarea cu biblioteca, participarea la activitățile culturale, vizionări de filme etc.). Bibliotecarul, prin intermediul educatorului sau părintelui, obține informații utile despre copii, ceea ce facilitează contactul cu ei. În același timp și copiii sunt mai pregătiți pentru a comunica cu bibliotecarul, fiind instruiți din timp de către educatori sau părinți cum să se adreseze, cum să se comporte în bibliotecă etc.

Biblioteca le propune un șir de servicii, organizate astfel încât să fie atractive și să mențină interesul copiilor o perioadă cât mai mare de timp, ținând cont de faptul că acești copii oboresc și se plictisesc foarte repede.

- O colecție bogată de cărți atractive, frumos ilustrate, accesibile după conținut. De rând cu lectura individuală, se organizează lecturi în grup, lecturi înscenate, urmate de jocuri cognitive pe marginea celor citite (“Recunoaște personajul”, “Al cui glas este?”, “Răspunde repede și bine”, “Povești încurcate”, “Spune dacă este adevărat sau nu?”, “Cine știe mai multe?” ș.a.).

- O colecție de filme cu o tematică variată: artistice, cu desene animate, științifico-populare despre natură, tehnică, religie etc. De asemenea, se folosesc colecții particulare de filme, precum și televiziunea prin cablu. Vizionările și audierile au loc doar în bibliotecă, durează maximum 30 de minute și trezesc copiilor un interes deosebit.

- O colecție de jocuri completată în ultimii ani grație sprijinului din partea unor sponsori locali. Datorită jocurilor, activitățile sunt mai dinamice. Copiii reușesc să se autodisciplineze, să-și depășească complexele, sfiala, să comunice cu alți copii. Competițiile de tipul: cine mai repede assemblează “puzzle”, cine ochește mai bine sau cine marchează mai multe goluri în jocul de fotbal, hochei, antrenează participarea activă a copiilor cu deficiențe, iar faptul că deseori ei obțin victorie le crează emoții pozitive și încredere în forțele proprii, impunându-i în fața altor copii ca pe niște concurenți puternici.

- Instruirea în utilizarea calculatorului. Tehnologiile moderne sunt la fel de atractive pentru toți copiii, indiferent de nivelul lor de dezvoltare. A fost surprinzător să remarcăm rapiditatea cu care acești copii însușesc cele mai simple operații la calculator. Ei sunt asistați de voluntari din rândul copiilor sănătoși, care îi învață cum să culeagă un document, cum să deseneze, cum să utilizeze jocurile.

- Activități culturale, la care elevii școlii speciale asistă alături de elevii altor școli din localitate. La fel de surprinzător a fost pentru noi să descoperim atâtea talente printre acești copii: voci melodioase, dansatori și actori talentați. La majoritatea activităților participă teatrul de păpuși, ansamblul de băieți și fete, fanfara de pe lângă școala specială. Anul acesta, de Ziua ocrotirii copiilor, am organizat, împreună cu Consiliul local al copiilor și tinerilor, un spectacol muzical-literar “Copii pentru copii”. Susținerea din partea mai multor sponsori ne-a permis să oferim câte un dar frumos fiecărui copil prezent la sărbătoare. Am reușit să integrăm în programul festivalului tinerilor creatori de poezie “Pe o ramură de grai”, participarea unui tânăr de douăzeci de ani cu deficiență motorie, poezia căruia a fost apreciată de juriu. Diploma și

premiul, care i-au fost înmânate la domiciliu de către bibliotecar, i-au creat emoții deosebite pentru că, așa cum a spus el însuși, era prima diplomă, primul premiu din viața sa.

- Posibilitatea de a fi cu întreaga familie într-un local unde fiecare își găsește o ocupație pe plac. Faptul că părintele sau educatorul poate, pentru o oră-două, să se relaxeze, să se informeze de asemenea este un punct forte al acestui serviciu.

Activitatea de integrare a acestor persoane în viața culturală a orașului ne-a permis să formulăm anumite concluzii:

- socializarea copiilor cu dizabilități este o solicitare stringentă a comunității;

- acest proces nu poate fi realizat de o singură persoană, instituție, asociație etc., ci doar printr-un parteneriat puternic și eficient;

- este imposibil să copii întocmai experiența altor biblioteci, este necesar s-o studiezi și s-o adaptezi propriilor necesități și posibilități;

- reușita în realizarea acestui proces este determinată direct de profesionalismul și abilitățile personalului de bibliotecă;

- nu putem să-i integrăm pe acești copii în societate izolându-i de semenii lor, toate activitățile trebuie să fie organizate în comun cu copiii sănătoși;

- e necesar să demonstrăm o atitudine tolerantă și respect pentru persoanele aflate în dificultate;

- trebuie să realizăm că nu numai noi îi putem învăța și educa pe copiii cu deficiențe, dar și ei ne educă pe noi, ne învață să fim toleranți, afectuoși, răbdători, recunoscători.

Pentru a ne îndeplini cât mai eficient misiunea de parteneri în procesul de socializare a copiilor cu deficiențe e necesar că conștientizăm că, orice copil are nevoie, în anumite perioade ale vieții lui, de atenție specială, de sprijin special. Dacă acestea nu-i sunt acordate la timp, un copil considerat “normal” poate ajunge ușor în categoria celor cu probleme.

Maria Furdui,
Biblioteca Publică “Vasile Alecsandri”
Telenești

ROLUL IMAGINII BIBLIOTECII PUBLICE ÎN STIMULAREA LECTURII COPIILOR ȘI TINERILOR

1. Biblioteca publică – mediator al comunicării

Cititul la români se confruntă cu ceea ce gânditorii contemporani au semnalat ca fiind declinul „civilizației Gutenberg”. Datorită exploziei producției video și a bombardamentului mediatic cu oferte de proastă calitate culturală sau, de multe ori, aparținând subculturalului, nația română se confruntă cu pericolul unui fel de „semianalfabetizare”. Nu este suficient ca individul să poată citi la propriu un text la sfârșitul anilor de studiu. Lectura reprezintă un efort mental specific de descifrare a limbajului scriptic, care constă în „ansamblul activităților perceptivă și cognitive vizând identificarea și comprehensiunea mesajelor transmise scriptic” (Paul Cornea)¹.

Se constată că practicarea unei lecturi corecte devine un fenomen elitarist, cei mai mulți dintre conașionalii noștri complăcându-se în starea de consumatori pasivi ai unor produse media de proastă calitate, care se adresează sentimentelor facile și satisfacerii instinctelor primare. Fenomenul acestei păguboase aderențe este explicabil datorită faptului că limbajul iconic, specific „civilizației imaginii”, este mai accesibil, este direct și are un impact emoțional mai mare decât limbajul scriptic. În plus, acesta din urmă necesită un efort comprehensiv sporit și o mobilizare mai mare a capacităților intelectuale pentru cetățeanul mult prea grăbit și derutat de succesiunea rapidă a schimbărilor în toate planurile existenței sale.

Pericolele „civilizației imaginii” sunt lăncezirea creativității individului, pasivitatea acestuia în formarea propriei ierarhii a valorilor, ceea ce duce la o nivelare a acestora. Nu în ultimul rând, printre „efectele perverse”, se constată așa-numita „manipulare iconică”. Imaginea dirijează opțiunile economice, comportamentele, moravurile și mentalitățile. Așa cum observa Gilbert Durand² întronarea „civilizației imaginii” reprezintă un triplu pericol: imaginea ajunge să sufoce ima-

¹ Cornea, Paul. Introducere în teoria lecturii. – Iași: Polirom, 1998. – 240 p.

² Gilbert Durand. Aventurile imaginii: imaginația simbolică. Imaginarul. – București: Nemira, 1999. – 208 p.

ginarul, valorile grupurilor se nivelează, iar puterile constitutive ale societății se erodează treptat devenind tributare difuzării de imagini „mediatice”.

Un alt concurent al lecturii tradiționale este lectura electronică. Superioritatea acestui tip de lectură se constituie din faptul că se folosesc toate cele trei tipuri de expresie: scris, imagine, sunet, iar accesul la informație trece de barierele spațio-temporale cu o viteză mult mai mare. Cu toate acestea apare de această dată *pericolul de a confunda cultura cu informația*. În fața avalanșei de informații pe care o oferă resursele globale de informare electronică, individul se confruntă cu dificultăți în decelarea ierarhiilor calitative. Aceasta se datorează și faptului că ordonarea și catalogarea ofertelor informaționale sunt mult decalate față de creșterea explozivă a producției de informație. În acest sens bibliotecile au un rol foarte important în susținerea dezvoltării lecturii electronice. Pătrunderea acestora în mediul electronic cu metode și tehnici specifice și adaptate în tratarea informației, precum și medierea accesului la acest tip de lectură prefigurează misiunea bibliotecii moderne.

Lectura tradițională rămâne încă principalul mijloc al cunoașterii conceptuale, dezvoltând cel mai mult imaginația și creativitatea. Reprezintă cel mai accesibil exercițiu creator și stimulatив al proceselor cognitive adaptându-se la toate posibilitățile, aptitudinile și tendințele de formare și dezvoltare ale individului. Iată de ce școala, biblioteca și alte instituții sociale trebuie să aibă ca obiectiv cultural major performarea lecturii tradiționale, neexcluzându-se prin aceasta practicarea celorlalte căi de acces la cultură și informație.

Biblioteca publică reprezintă un nod al comunicării în viața unei comunități. Ea creează cadrul stocării, prelucrării, transmiterii și receptării informațiilor, a realizării dialogului direct sau mediat între locuitorii din zonă și nu numai.

Situația optimistă este că în bibliotecile noastre se citește intens. Faptul este cu atât mai îmbucurător cu cât statisticile arată că aproape trei sferturi dintre cititori sunt elevi și studenți. Dar, dacă aceștia vor rămâne cititori fideli ai bibliotecii este greu de afirmat. Realitatea ne demonstrează că, odată cu încheierea studiilor, mulți dintre ei abandonează frecventarea bibliotecii sau folosesc serviciile ei doar ocazional.

Se poate constata astfel că funcția de educare permanentă a bibliotecii publice este încă slab exercitată.

Ce-i poate atrage pe utilizatori în spațiul bibliotecii în afară de „ce-titul cărților”? Oferta tradițională se bazează pe evenimente de genul: lansări de carte, vernisaje de expoziții, colocvii, mese rotunde, simpozioane, concursuri etc.

Toate acestea au rolul de a facilita comunicarea directă dintre membrii comunității, de a asigura cadrul exercitării dreptului la formarea și libera exprimare a opiniilor, biblioteca venind cu un plus de informație într-un ambient specific. Se pare însă că acest ambient este grevat de o **imagine neatractivă** pentru unii dintre beneficiarii noștri. Astfel, tinerii percep atmosfera întrunirilor ca fiind prea sobră, academică sau chiar anostă. Scriitorii se îndreaptă uneori spre spații inedite pentru lansările de carte, preferând de pildă atmosfera boemă dintr-un restaurant. Unele dintre manifestări, fie nu au succesul scontat, schimbul de idei fiind sărac, fie rămân fără ecou datorită unei mediatizări slabe. *Beneficiarii fideli rămân tot copiii, tinerii și organizațiile implicate în educarea lor din mediul școlar și al societății civile (ONG-uri).*

Fără a analiza aici factorii de care depinde reușita activităților mai sus menționate se pune întrebarea cum poate biblioteca publică să faciliteze și să susțină la modul real și atractiv dialogul permanent cu copiii, altfel decât în formulele uzate, care amintesc de serbările școlare? Din practica bibliotecilor occidentale se pot menționa câteva tipuri de activități care antrenează dialogul, dar și îmbinarea acestuia cu învățarea experiențială. Menționăm, în primul rând, așa-numitele „atelier” (denumite în termen englezesc „workshops” sau în varianta franceză „ateliers”), care se concretizează în activități ce presupun participarea activă și repetitivă la realizarea dezbaterilor, a materialelor utile și chiar în promovarea lor. Aceasta presupune existența unui spațiu accesibil, echipamente necesare și a unor specialiști în situația în care activitatea de bază necesită instruirea membrilor care sunt în general amatori în domeniul abordat. Biblioteca poate să le pună la dispoziție acestor grupuri, total sau parțial, în parteneriat cu alte organizații. Beneficiile acestor „atelier” este multiplu mergând de la însușirea unor noi cunoștințe și deprinderi, până la petrecerea timpului liber în mod plăcut și util cu efect intens în stimularea comportamentului de so-

cializare a copilului sau tânărului, care poate suferi de stresul specific timpurilor moderne.

Un alt tip de activitate este serviciul de asistență pe care biblioteca o poate oferi cluburilor și asociațiilor și altor instituții în realizarea de expoziții și materiale informative ca o prelungire a activităților de împrumut de documente în afara instituției. Această ieșire dintre ziduri poate fi corelată cu atragerea de voluntari. Biblioteca „V.A. Urechia” Galați a experimentat acest tip de activități cu succes.

Cursurile organizate pentru utilizatori constituie o oportunitate de a-i antrena în interesul comun. De exemplu, Biblioteca Națională a Franței oferă cursuri de inițiere în utilizarea mijloacelor multimedia în practica cercetării care se adresează grupurilor de elevi, instituțiilor culturale, asociațiilor care doresc o colaborare regulată cu biblioteca. Obiectivele urmăresc valorizarea muncii elevilor, încurajarea practicilor pedagogice inovative, dezvoltarea parteneriatelor între instituțiile locale (muzee, arhive etc.), inițierea unei rețele a cercetărilor care frecventează biblioteca. Biblioteca pune la dispoziție CD-ROM-uri gratuite, asigură formarea echipelor, emite un buletin informativ lunar și asigură o relație privilegiată cu biblioteca pentru această categorie de beneficiari.

Aceste tipuri de activități nu sunt chiar o noutate pentru bibliotecile din România, experiențe similare fiind realizate atât înainte, cât și după 1989. Ceea ce le lipsește însă este promovarea eficientă și diseminarea informațiilor despre bunele practici în mediul profesional.

Trebuie să conștientizăm faptul că biblioteca viitorului nu va fi una exclusiv „virtuală”, ci va fi o instituție puternic ancorată în viața societății prin numeroasele sale roluri, dintre care unul este acel de *mediu de comunicare și socializare*.

2. Lectura la vârsta copilăriei în biblioteca publică: tendințe și factori de criză

Cu excepția unor studii asupra fenomenului lecturii în bibliotecă, în România nu s-au întreprins până de curând anchete în ce privește lectura. La o primă vedere, bibliotecile publice nu par a fi amenințate pe segmentul de vârstă preșcolari, elevi și studenți.

Cu toate acestea nu putem să ignorăm aspectele calitative ale lecturii și, mai ales, să-i identificăm și să-i atragem pe cei care nu practică o lectură constantă. În ultimii ani au fost trase numeroase semnale de alarmă în legătură cu lipsa interesului față de carte, concurența televizorului și, mai nou, a calculatorului fiind covârșitoare.

Astfel, în încercarea de a contura *profilul copilului* din România, Consiliul Național al Audiovizualului a solicitat un sondaj Gallup și Metro Media Transilvania, care a relevat aspecte îngrijorătoare pentru viitorul națiunii. Doar 3% dintre copii preferă lectura ca modalitate de petrecere a timpului liber, iar televiziunea și lectura se exclud de regulă reciproc. Ar fi preferabil, desigur, ca din cele trei ore – timp mediu de privit la televizor – măcar o oră să fie „sacrificată” cititului. Mulți dintre copiii noștri acordă 4-5 ore privitului la televizor și, din păcate, nu la emisiuni corespunzătoare vârstei și preocupărilor lor.

O altă realitate care ar trebui să ne îngrijoreze este faptul că doar 13% din populația României cumpără cărți. Aceasta ar putea să conducă, printr-o logică simplistă, la ideea că bibliotecile publice ar fi avantajate, întrucât cei care nu au bani să-și cumpere cărți vor apela la serviciile lor. În realitate s-a constatat că, de regulă, cei care cumpără cărți sunt tot cei care frecventează biblioteca. În concluzie, unirea eforturilor celor implicați în industria cărții, ar trebui să fie convergentă spre stimularea interesului pentru lectură. Acest demers trebuie focalizat către copii și tineri, întrucât deprinderile de lectură dobândite de timpuriu vor asigura interesul constant al acestora pentru universul valorilor spirituale.

S-a afirmat, pe bună dreptate, că lectura va rămâne pentru multă vreme principalul instrument formativ, modelator al personalității în devenire. Minimalizarea rolului acesteia nu poate decât să provoace pierderi greu recuperabile cu repercusiuni negative în viitor.

În urma unei analize statistice, publicată într-un periodic („Ziarul de duminică”, suplimentul „Ziarului Financiar”), cu prilejul Zilei Internaționale a Cărții și a Drepturilor de Autor, în 2004, s-a constatat că, la modul declarativ, 65% din grupul chestionat afirmă importanța lecturii în educație. Cu toate acestea, 52% dintre subiecți au recunoscut că au citit ultima carte în urmă cu un an sau mai mult. Această constatare nu face decât să confirme ceea ce se cunoaște deja, faptul că, în ciuda

conștientizării rolului lecturii în formarea individului și a abundenței producției informaționale tipărite, lectura rămâne o practică sporadică și neregulată, terenul fiind dominat net de alte mijloace de informare.

Calitatea și efectele negative ale informațiilor difuzate de acestea din urmă și slaba exploatare a resurselor informaționale scrise ne îndreptățește să afirmăm că oferta informațională actuală este de fapt **o supraofertă cu diferite grade calitative**, iar mecanismele de corelare a cererii cu oferta nu sunt satisfăcătoare. S-a afirmat că informația neutilizată este nulă, iar viteza ridicată de înnoire are drept consecință o exploatare inefficientă.

3. Conceptul de imagine. Tipuri de imagine

3.1. Imaginea – definire

O definiție sintetică ar fi următoarea: „Imaginea este rezultatul capacității umane de a construi reprezentări mentale asupra unor lucruri, persoane sau organizații.”³ Conținutul imaginii este influențat de o sumă de credințe, atitudini, opinii, stereotipuri, ipoteze și așteptări cu privire la un obiect sau fenomen.

Știința care se ocupă cu studiul imaginii, **imagologia**, este o știință multidisciplinară la confluența dintre psihologie, sociologie, filosofia științei și filosofia culturii, antropologie culturală, lingvistică, ecologie umană și inginerie socială. De aceea este necesar ca persoanele care gestionează imaginea bibliotecii să aibă acele cunoștințe din aceste domenii, care pot sluji la o fundamentare corectă a activității specifice. Preferabil ar fi ca angajații de la relații cu publicul să aibă, pe lângă abilitățile minimale de relaționare, și studii de specialitate sau măcar un curs de specializare în comunicare și relații publice.

3.2. Relațiile publice

Rolul sistemului de relații publice într-o bibliotecă este să capteze și opiniile, să cunoască așteptările utilizatorilor reali și potențiali pentru a influența, modela atitudinea față de oferta sa și, implicit, pentru a câștiga considerație, reputație, prestigiu, renume.

³ Zara, Ion. Imaginea și creatorii săi. – București: Editura Victor, 2000. – P. 44.

În cazul bibliotecilor mari, activitatea de creare și gestionare a imaginii publice trebuie să fie desfășurată în așa fel încât să legitimeze existența unei structuri specializate. În timp, beneficiul nu este numai al instituției în cauză, ci se răsfrânge asupra profesiei și instituției bibliotecare.

Imaginea internă (cultura organizațională)/ imaginea externă (reprezentarea în opinia publică) sunt influențate de calitatea comunicării interne/comunicării externe.

Responsabilul de relații publice trebuie să acționeze la intersecția dintre realitatea concretă, unde se situează biblioteca, și orizontul de așteptare al beneficiarilor reali și potențiali.

În cadrul bibliotecii relațiile publice trebuie să fie un subsistem al sistemului de management care să inițieze planuri și măsuri concrete pentru schimbarea imaginii despre instituție și bibliotecar ori de câte ori se constată o tendință de „îmbătrânire” a acesteia.

4. Strategia de imagine

4.1. Obiectivele generale care trebuie urmărite în gestionarea imaginii publice sunt:

- a) formarea și consolidarea unei opinii publice favorabile;
- b) cristalizarea/canalizarea opiniei publice latente/neutre;
- c) schimbarea sau neutralizarea opiniei ostile („răsturnarea de imagine”).

4.2. Etapele de gestionare a imaginii:

a) Depistarea problemei de rezolvat este o etapă decisivă. În această etapă trebuie să căutăm răspuns la întrebările: care este problema, care este sursa interesului publicului pentru un anumit lucru, de ce este important să rezolvăm problema etc.;

b) Cercetarea și constatarea situației este o etapă de tip analitic, care presupune următoarele demersuri: strângerea de cât mai multe informații din diverse surse, analiza, evaluarea, clasificarea informațiilor în funcție de scopuri;

c) Planificarea gestionării imaginii este etapa care presupune stabilirea obiectivelor, determinarea căilor și resurselor, evaluarea periodică a rezultatelor, introducerea corecțiilor necesare;

d) Comunicarea trebuie să vizeze unele dintre formele: discursuri oficiale ale conducătorilor, comentarii neoficiale ale personalului, comentariile utilizatorilor bibliotecii, interviuri acordate în mass-media, modul de adresare a personalului către utilizatorii bibliotecii, gradul de modernitate și igienă a locurilor de muncă etc.;

e) Evaluarea este etapa finală care urmărește decelarea și măsurarea efectelor comunicării (așa-numitul „studiu de impact”) și urmărește următoarele obiective: evaluarea nivelului de îndeplinire a obiectivelor de bază, evaluarea strategiei, evaluarea procesului de comunicare, evaluarea imaginii reflectată în mass-media etc.

4.3. Principii. Un bibliotecar, aflat la orice nivel al ierarhiei, dar mai ales cel de la secțiile de relații cu publicul, trebuie să respecte anumite principii în difuzarea informațiilor despre instituție: transparența – cea mai bună minciună este adevărul, scrupulozitatea, să ofere detalii complete și precise despre instituție și oferta ei, dar să respecte normele de confidențialitate interne, onestitatea – improvizația este dăunătoare, este preferabil să spună motivul pentru care nu poate răspunde la o întrebare (secret, lipsă de informații).

5. Tipuri de strategii de imagine

Dintre strategiile care pot fi adaptate și aplicate în bibliotecă putem menționa:

- organizarea activităților cu caracter informativ (comunicare, conferințe de presă, apariții publice, lobby-ul (n. b. – se adresează forului legislativ, care poate fi chiar Consiliul local) etc.;

- organizarea de manifestări – aniversări culturale ale personalităților locale, lansări de carte, vernisaje, gesturi simbolice (donarea de cărți), premii și distincții pentru cititori și colaboratori;

- organizarea activităților promoționale – proiecte care au ca scop impunerea imaginii organizației: planuri și acțiuni de marketing (expoziții, lansarea unui nou serviciu, inaugurarea unei noi secții etc.), atragerea de fonduri, acțiuni prin care biblioteca demonstrează atașament pentru interesele comunității;

- realizarea unei rețele în plan local și național: definirea și crearea unui grup de sprijin, constituirea coalițiilor și încheierea protocoalelor de colaborare cu grupuri și organizații care au aceleași obiective, concretizate în diferite conferințe, colocvii, seminare etc.

6. Puncte/chei strategice în gestionarea imaginii:

- Pentru a fi eficienți în activitățile de promovare a imaginii bibliotecii trebuie să ținem seama de fazele acesteia: creare, dezvoltare, apogeu și declin. O imagine multiplă, cu planuri paralele bine dirijate poate evita crizele în așa fel încât, atunci când într-un anumit plan imaginea este în declin, pe alt plan să existe o compensare de creștere.

- Pentru reușita în domeniul imaginii trebuie avut în vedere faptul că, acesta este „un fenomen complex, care include o serie de subimagini: imaginea domeniului, imaginea instituției, imaginea serviciilor oferite, imaginea managementului, imaginea și autoimaginea personalului din bibliotecă”.⁴

- În practica bibliotecilor se recomandă a se avea în vedere următoarele categorii de elemente care pot influența imaginea, în vederea planificării strategiilor de comunicare. Aceleași elemente pot servi drept puncte de control pentru feed-back-ul acțiunilor de promovare sau pentru formularea unor chestionare în cadrul anchetelor.

Elementele care trebuie avute în vedere pentru monitorizarea, controlul și îmbunătățirea imaginii se pot grupa astfel:

6.1. Spațiul și organizarea:

- loc accesibil, mijloacele de transport;
- accesibilitatea pentru utilizatorii cu dizabilități;
- spațiile și arhitectura fac locul plăcut și atrăgător;
- spațiu funcțional;
- spații pentru alte activități (întâlniri, expoziții, cercuri, lecturi publice ș.a.);

⁴ Moldoveanu, Maria. Preocuparea pentru imagine. În: Biblioteca, 8, nr. 11-12. – P. 318.

- spații destinate comunicării și socializării și alte spații pentru lectură;

- spațiu separat pentru periodice și pentru alte colecții speciale (ex. partituri, fotografii, cărți vechi) sau pentru alte servicii (de ex. bibliotecă pentru copii, multimedia).

6.2. Serviciile:

- organizarea și materialele bibliotecii clare și ușor de înțeles pentru utilizatorii noi;

- proceduri precise de admitere a noilor utilizatori;

- sistemele informaționale (IT, web site) ușor de folosit și accesibile;

- forme alternative de distribuție pentru cei care nu au acces la bibliotecă (servicii la domiciliu, biblioteci mobile, puncte de împrumut în comunitățile locale);

- timpul de așteptare (la ghișeu/servire) rezonabil;

- orarul flexibil;

- atestat de calitate și un mod de colectare a feed-back-ului cititorilor;

- acorduri cu alte biblioteci din zonă pentru deservirea cititorilor;

- conectare electronică la alte instituții pentru a oferi servicii suplimentare (de ex. muzee, arhive, școli, facultăți etc.);

- organizarea de cursuri pentru copii, dar și pentru adulți (cursuri vizând educația continuă – „lifelong learning”);

- organizarea evenimentelor culturale (cercuri de lectură, de poezie, întâlniri cu autorii, momente omagiale etc.).

6.3. Comunicarea externă:

O notă foarte bună în menținerea imaginii este dată de practicarea unei comunicări eficiente, adaptate la specificul vârstei. Bibliotecarul trebuie să-și adapteze comunicarea în funcție de diferențierea copiilor după etapa de dezvoltare biologică, psihică și intelectuală.

6.3.1. Sugestii pentru comunicarea eficientă cu copiii: se recomandă inducerea stării de bine, de siguranță; eliminarea barierelor fizice de comunicare; concentrarea atenției către copil; evitarea atitudinii superioare și dominatoare; neîntreruperea copilului din vorbire; elimi-

narea categorică a cuvintelor/expresiilor grele: ești prost crescut, ești nepriceput; dacă bibliotecarul este obosit sau nervos, este preferabil să amâne comunicarea și să inducă starea de calm.

6.3.2. *În comunicarea cu adolescenții se recomandă cultivarea relației de tip „ușa deschisă”, care presupune ascultarea cu atenție (așa-numita ascultare activă); respectarea sentimentelor; evitarea criticării caracterului (se vor critica acțiunile); evitarea etichetărilor, a impunerii regulilor și constrângerilor; respectarea exercitării dreptului la opțiune; atitudine de prietenie, camaraderie.*

6.3.3. *Relația cu comunitatea și mass-media.*

a) Un obiectiv foarte important în comunicarea cu exteriorul este crearea, menținerea și consolidarea influenței și autorității culturale a bibliotecii.

Poziția de centru cultural și de educație permanentă al unei biblioteci publice în cadrul unei comunități este un deziderat care întâmpină în anii tranziției tot felul de vicisitudini, spectrul situațiilor în care se află aceste biblioteci variind de la dificultatea de a-și păstra poziția câștigată prin tradiție, până la amenințarea existenței ca instituție.

Cu unele excepții, care, evident, confirmă regula, bibliotecile publice din România au întâmpinat frecvent greutăți legate de bugete fixate la limita sub existenței, așteptând cu speranță sau cu teamă fiecare schimbare de mandat politic. În multe situații, ameliorările stărilor de fapt s-au datorat mai degrabă unor eforturi personale (lobby) și mai puțin unui sprijin constant și real din partea autorităților locale sau centrale, de unde se confirmă și proverbiale vorbă românească „omul sfințește locul”.

Criza în sistemul bibliotecilor se concretizează în diminuarea influenței ca instituții formatoare în cadrul comunității, pe de o parte din cauza insuficienței resurselor materiale și umane care se răsfrânge asupra calității structurii colecțiilor și serviciilor, iar pe de altă parte din cauza efectelor crizei sistemului de învățământ și a concurenței nefaste din sfera mass-media.

Bibliotecile reușesc cu greu să implementeze proiecte culturale sau să fie un eventual partener în proiectele de anvergură ale altor organizații, în măsură să creeze un impact de proporții și cu ecouri de durată.

Finanțările prin proiecte sunt insuficiente, iar atenția sponsorilor se îndreaptă, de regulă, spre alte zone de interes mai spectaculoase.

În concluzie, a vorbi despre influența și autoritatea bibliotecilor în mediul cultural și în zona educației non-formale pe o poziție de lider sau actor principal reprezintă un demers temerar, plin de angoasă pentru slujitorii cărții. Rămâne, însă, constantă și de neînlocuit, hrana cea de toate zilele a beneficiarilor bibliotecilor – servirea informațională – menținută, în mod variabil (uneori eroic) de la o bibliotecă la alta, la standarde de performanțe optime și, desigur, mai rămâne... speranța.

De aceea, imaginea pozitivă pe termen lung a unei biblioteci este greu de susținut. Este necesar a se realiza un echilibru și o corelare între imaginea pe care dorim s-o promovăm și realitatea care o reprezintă. Este demonstrat faptul că o balansare dezechilibrată între cultivarea imaginii și neglijarea ei poate duce la efecte greu de remediat.

b) Mass-media partener și grup țintă în strategia de imagine.

Editarea publicațiilor proprii care să promoveze și să valorizeze colecțiile, serviciile, evenimentele organizate sau să faciliteze dialogul în sfera culturală rămâne, în continuare, un vis neîmplinit chiar și pentru unele biblioteci mari.

De aceea, este mai mult decât necesar a se cultiva și practica în mod constant promovarea prin mass-media, care trebuie să fie (și de regulă este!) un partener, dar și beneficiar privilegiat al ofertei bibliotecii.

Cel mai ușor plan de modelare a imaginii este cel al vizibilității nemijlocite, însă, fără aportul acțiunilor în planul vizibilității mediate, imaginea poate să rămână cantonată într-un localism ineficient.

Una dintre problemele frecvente în relația cu mass-media derivă din necunoașterea specificului acestei activități. De aceea, se recomandă ca persoana care răspunde de relația cu presa să cunoască mecanismele interne de realizare a unui ziar, sau a emisiunilor radio și televizate, precum și tehnici de redactare a materialelor de presă, astfel încât să poată oferi acele informații care avantajează imaginea bibliotecii.

O modalitate insuficient exploatată este aceea de a provoca exprimarea opiniilor de către cititori și, în speță – copii, prin intermediul mass-media, despre aspectele pozitive ale serviciilor de bibliotecă, despre evenimentele de succes, fără a sufoca însă atenția publică. Evident, excesul de promovare a imaginii poate avea efectul unei intoxicații.

Un parteneriat cu revistele școlare ar fi un proiect demn de studiat în situația în care mediul școlar pare din ce în ce mai interesat în a-și face propria strategie de imagine prin acest mijloc.

7. Concluzii pentru o strategie de „imagine a lecturii”

Pentru a fi utilă informația trebuie prelungită prin comunicare.

Din păcate, așa cum afirmă Bernard Miege⁵, **gândirea comunicățională** nu este suficient de bine încheșată, științele informației și comunicării intrând frecvent în contradicție cu științele umane și sociale. Mai mult, gândirii comunicaționale i se pune la îndoială pertinenta deoarece în mare parte nu urmărește decât manipularea prin promovarea unei false cunoașteri și difuzare de ideologii și mituri. De aceea, este necesar ca științele informației și comunicării să-și evalueze permanent mijloacele, obiectivele și rezultatele obținute pentru a propune o ofertă de calitate atât în plan teoretic cât și practic.

Sub aspect practic, în urma repetatelor semnale de alarmă în legătură cu scăderea practicii lecturii de carte în România, s-au inițiat în mediul comunicațional diferite forme de promovare începând de la publicarea de prezentări și recenzii de carte în cotidiene de mare tiraj, emisiuni televizate, până la organizarea de campanii de promovare a lecturii. Se poate da ca exemplu campania din programul „Magia cărții”, organizată în mediul școlar bucureștean de către Fundația Concept cu sprijinul mass-media, al Ministerului Educației și Cercetării și al Companiei Coca-Cola și campania realizată de Asociația Editorilor din România cu sprijinul Agenției de publicitate Graffiti BBDO. În 2005, la inițiativa Ministerului Culturii, s-a inițiat campania „Prin lectură la cultură”. Din păcate, acestea nu s-au soldat cu efecte notabile, fiind doar picături în oceanul mediatic. Ar trebui luată în considerare, de bună seamă, experiența din societățile occidentale în care campaniile de promovare a lecturii angrenează cât mai mulți ”actori” din rândul meseriilor legate de carte (autori, editori, bibliotecari etc.), beneficiind de aportul specialiștilor din mediile de comunicare (jur-

⁵ Miege, Bernard. Gândirea comunicățională. – București: Cartea Românească, 1998. – 132 p.

naliști, specialiști în publicitate și relații publice etc.) în construirea **strategiei de comunicare**.

Biblioteca „V.A. Urechia” a coordonat, pe plan județean, ediția a VI-a a Festivalului Șanselor Tale, eveniment de anvergură națională și un bun prilej pentru instituție de a actualiza și consolida imaginea în comunitate și, implicit, în rețeaua de colaboratori pe plan local. Ca noutate se poate menționa coordonarea unui număr de 5 biblioteci de rang diferit din județ, care, la rândul lor, au coordonat programe locale. În cadrul acestui festival axat pe promovarea educației permanente, bibliotecile și-au propus să cunoască mai bine problemele comunității și să provoace dialogul civic.

Târgurile, ca oportunități pentru promovarea unor modele de lectură, urmăresc preponderent câștigul comercial, iar cartea pentru copii este majoritar didactică și, deci, asociată cu obligativitatea.

Încheiem cu o considerație sintetizatoare asupra importanței lecturii care aparține profesorului Ion Stoica:

„Puterea cărții într-o țară se împlinește prin calitatea actului lecturii. Cred că întreprindem prea puține pentru ca lectura să rămână o nevoie fundamentală a omului de azi și de mâine. Nu există inapți pentru lectură, există doar trepte și condiții ale procesului și, există, mai ales, o filosofie a relației cu sine, o filosofie a participării din care absența cărții echivalează cu superficialitatea și neîmplinirea.”⁶

Este evident, că eforturile conjugate ale producătorilor, promotorilor, difuzorilor de informație și ale celor implicați în procesul formativ-educational ar putea modifica starea, de fapt, actuală, miza vizând, în cele din urmă, îmbunătăți calitatea vieții.

Bibliografie

Coman, Cristina. *Relații publice. Principii și strategii*. – Iași: Polirom, 2001

Cornea, Paul. *Introducere în teoria lecturii*. – Iași: Polirom, 1998

Craia, Sultana. *Biblioteca, informarea și comunicarea*. – București: Centrul de Pregătire și Formare a Personalului din Instituțiile de Cultură, 2001

⁶ Stoica, Ion. Puterea cărții. – Constanța: Ex-Ponto, 2005. – P. 12.

- Dagenais, Bernard.** *Profesia de relaționist.* – Iași: Polirom, 2002
- Durand, Gilbert.** *Aventurile imaginii: imaginația simbolică. Imaginarul.* – București: Nemira, 1999
- Dvoracec, Aurica.** *Imaginea bibliotecii publice – o percepție socială.* – În: BiblioPolis, 2003, Nr.1
- Melinte, Elena.** *Rolul imaginii în perceperea bibliotecii.* – În: Biblioteca, 1996, Nr. 11-12
- Miege, Bernard.** *Gândirea comunicațională.* – București: Cartea Românească, 1998
- Moldoveanu, Maria.** *Preocuparea pentru imagine.* – În: Biblioteca, 1997, Nr. 11-12
- Serviciile de relații publice în bibliotecă.** – În: Biblioteca publică: o resursă pentru comunitate. – Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 2000
- Stoica, Ion.** *Puterea cărții.* – Constanța: Ex-Ponto, 2005
- Târziman, Elena.** *Bibliotecile și activitatea de relații publice.* – În: Biblioteca, 1998, Nr.5
- Zaiț, Adriana.** *Relații publice.* – Iași: Sedcom Libris, 2003
- Zară, Ion.** *Imaginea și creatorii săi.* – București: Editura Victor, 2000

Letiția Buruiană,
Biblioteca Județeană „V. A. Urechia”
Galați

POVEȘTEA – MODALITATE DE CUNOAȘTERE A LUMII

Poveștile conțin adevăruri fundamentale ale vieții. Ele depășesc hotarele spațiului și timpului. Omul, de îndată ce a început să vorbească, a născocit minunate povești.

Istoria, visele tuturor popoarelor din lume le aflăm în poveștile specifice acestor popoare. Ele traversează sufletul fiecăruia dintre noi. „Toată viața auzim și spunem povești”, zicea cineva.

Povestea este prima hrană spirituală a copilului. Ea învață copilul să judece, iar o poveste bine spusă poate delecta și amuza, învață și motiva, demonstrează și dezarma.

Povestea ca mijloc de comunicare:

- îmbunătățește deprinderile de a discuta;
- îmbogățește vocabularul;
- altoiește dragostea față de limba maternă.

Povestea ca metodă de instruire:

- cultivă sentimente frumoase;
- stimulează imaginația și creativitatea;
- educă spiritul de sacrificiu, altruism, solidaritate, dreptate;
- pune baza concepției despre om și lume.

Azi, într-o lume tehnologizată, avem nevoie mai mult ca oricând de o poveste, pentru a avea o generație de copii ce „îmbătrânesc” în fața televizorului sau a calculatorului. De aceea, la Biblioteca „Maramureș” se acordă o atenție deosebită activității cu povestea, organizând sistematic *Ore de Poveste*, pentru copii de vârstă preșcolară și școlară mică.

Scopul Orelor de Poveste constă în cultivarea dragostei pentru lectură și carte.

Obiectivele pe care tindem să le realizăm sunt:

- cognitiv-informativ – familiarizarea copiilor cu creația populară;
- formativ – aprofundarea deprinderilor de lectură, dezvoltarea gândirii și imaginației creative, formarea abilităților de exprimare și comunicare;
- afectiv – cultivarea sentimentelor nobile și a gustului estetic prin intermediul cuvântului artistic, educarea și informarea prin distracție și joc.

Ora poveștilor vine întru desăvârșirea orelor de lectură din școală, de aceea povestea o alegem cooperând cu profesorul sau educatorul. Astfel, alegem teme care să intereseze copiii, ținând cont de particularitățile de vârstă, capacitățile de asimilare și înțelegere ale copiilor: pentru preșcolari alegem cărți cu subiecte simple, dar care evoluează treptat, cu ilustrații atât distractive cât și educaționale; pentru școlari – povești cu personaje bine conturate și caractere puternice.

Pe o foaie color anunțăm tema Orei de Poveste.

Pentru ca povestea să aibă priză la micul cititor, e nevoie de diverse

materiale ilustrativ-didactice: panouri, planșete, jucării, creioane colorate, desene, lădiță cu povești, casete audio, accesoriile de îmbrăcăminte. Dacă e o poveste de Ion Creangă, neapărat vor fi prezente câteva obiecte de artizanat; dacă e povestea „Cenușăreasa” – pantofiorii etc.

Alte instrumente de valorificare a poveștilor sunt expozițiile de carte, pliantele și semnele de carte „Călătorește în lumea poveștilor”, diplomele oferite pentru ingeniozitate, curaj, spirit creativ.

De asemenea, programul nostru are și o mascotă – Laur, un balaur cu trei capete, dar, contrar ideii din poveste, este bun și e prieten cu copiii. În buzunarele lui el adună sugestiile, propunerile și dorințele copiilor.

Obiectivele propuse sunt realizate, utilizând diverse metode și procedee: citirea creativă, narațiunea, conversația, dezbateri pe marginea celor narate, audierea casetelor, înscenarea, desenul, elementul ludic etc.

Copiii din societatea tehnologizării sunt mai informați, mai energici, au o imaginație foarte bogată, de aceea, pentru a evita plictiseala din cadrul Orelor de Poveste, exploatăm pe larg elementul ludic: jocul de cuvinte, jocul pe roluri, jocul cognitiv-distractiv. Iar pentru a-i motiva și mai mult, interpretăm împreună diferite cântece cunoscute de ei, indiferent dacă acestea corespund tematicii poveștii sau nu.

Jocul de cuvinte se desfășoară în diferite forme. Cu ajutorul cuvintelor propuse, ce conțin trăsături de caracter pozitive și negative, copiii caracterizează personajele din poveste. În alt joc, copiii numesc pe rând o poveste care începe cu o anumită literă a alfabetului. Literele alfabetului pot fi înlocuite cu eroi din povești, plante, flori, animale (în funcție de tematica poveștii selectate) etc.

Jocul pe roluri permite copiilor asumarea diverselor roluri, care pot fi interpretate conform poveștii, dar și abaterea de la textul original în care finalul poveștii va depinde numai de ei.

Jocul cognitiv-distractiv presupune sarcini cum ar fi: din cele 4 variante de răspunsuri găsiți una corectă; mimează personajul; ajutați eroii rătăciți să revină în povestea lor; identificați din mulțimea de obiecte propuse pe cele întâlnite în poveste; recunoașteți povestea; recunoașteți eroul etc. Ocazional utilizăm poezia, ghicitoarea și pro-verbul.

Succesul jocului este de a-i face pe copii să creadă cu adevărat că se joacă, fără a înțelege că, de fapt, sunt într-un proces de învățare. Jocul contribuie la conturarea și antrenarea memoriei.

Și dacă filmele pot rula în săli de cinematografie pustii, iar televizorul poate funcționa în odăi goale, povestea, însă, nu se poate despărți de cititorul sau povestitorul ei, de aceea contează cum e spusă și cum e recepționată.

În baza realizării unui sondaj s-a constatat: copiii vin cu plăcere și mare interes să participe la Orele de Poveste, organizate la Biblioteca „Maramureș”.

Impactul acestui program este evident. În urma activității desfășurate, copilul ia cunoștință cu diferiți scriitori și creația lor, învață să deosebească binele de rău, bucuria de tristețe, frumosul de urât, utilul de dăunător etc., cunoaște interacțiunea dintre om și natură, ia cunoștință cu mediul ambiant: păsări, animale, plante. Micuților li se altoiesc valori morale, li se formează deprinderi de comunicare, învață să fie azi mai buni decât ieri și mâine mai buni decât azi, într-un cuvânt, li se pune baza concepției despre om și lume.

Povestea rămâne a fi, deci, un proces de socializare, prin ea copilul descoperă și cunoaște lumea.

Liliana Juc,
Biblioteca Publică „Maramureș”
Chișinău

INTERMEDIARII ȘI SELECTANȚII ACTIVII AI MEDIULUI INFORMATIZAT ÎN BIBLIOTECĂ

Analizând conceptele de comunicare și socializare în contextul unei biblioteci pentru copii, trebuie să subliniem de la bun început că aceste două obiective biblioteconomice presupun coexistența unor mijloace tradiționale și moderne de realizare. Acest fapt se datorează tendințelor actuale de schimbare a paradigmei percepției sociale a individului.

Din varietatea instanțelor de socializare, a instituțiilor și organizațiilor implicate în educație, biblioteca joacă rolul unui intermediar activ, înțelegând prin aceasta o interacțiune permanentă, renunțându-

se la imaginea bibliotecarului ca agent socializator într-o relație cu o singură direcție: de la adult spre copil.

La rândul său, utilizatorul este selectantul activ al mediului, al mijloacelor de informare și comunicare.

Dacă mesajul are ca finalitate dezvoltarea comunicării și a socializării, pe lângă bibliotecarul-emisător și utilizatorul-receptor trebuie să luăm în considerare mediul în care comunicarea are loc, fie că este o comunicare față în față în cadrul unor dialoguri și activități culturale, fie că este vorba despre mediul comunicațional care include diferite suporturi electronice.

Folosind tehnologia computerelor, îi putem încuraja pe utilizatori să examineze alternativele și să devină parte activă a sistemului strategiilor de comunicare și socializare. Mediul dinamic al deprinderilor sociale promovate de computer cu acces la rețelele locale, naționale și internaționale aduc un plus de interacțiune și comunicare între utilizatorii-copii, profesori, părinți și alți membri ai comunității de orice tip.

Socializarea utilizatorilor de bibliotecă reprezintă interiorizarea modelelor de comportare, a atitudinilor și valorilor spațiului social din care utilizatorul face parte. Mai mult decât atât, aceasta nu se reduce la un proces liniar de transmitere-interiorizare⁷, ci este o construcție continuă a structurilor subiective de interpretare a imaginii propriei persoane și a celorlalți.

Un element esențial de menționat este designul interior al bibliotecii. Trebuie creat un spațiu atrăgător care să promoveze o socializare activă. Aspectul spațiului, culorile, decorarea, materialele folosite pentru mobilier, echipamentele, semnalizatoarele au implicații esențiale atât la nivelul funcționalității, cât și al comportamentului. Designerii nu trebuie să uite că utilizatorii-copii au propriile lor preferințe, curiozități și nevoi, își folosesc corpul în mod diferit decât adulții. Deseori, copii mici învață și se joacă în situații neobișnuite pentru adulți. Acest lucru se întâmplă până în momentul în care ei devin conștienți de conceptul de spațiu intim, personal. Ei lucrează în grupuri, doresc aceleași cărți, doresc să colaboreze și să comunice. O mini-casă pentru lectură, o masă amplasată într-un mini-foișor, un cort, turnuri, o zonă octogonală deli-

⁷ Cicourel, A. V. *Cognitive sociology*. – Harmondsworth: Penguin, 1973.

mitată cu canapele, un pod, un trenuleț, o barcă, un șarpe sau o omidă sunt elemente importante de design unde copiii preferă să se joace și să citească. Acestea conferă varietate, utilitate și încurajează creativitatea.

Trebuie avute în vedere două abordări diferite ale comunicării și socializării: tradițională și modernă.

Comunicarea și socializarea de tip tradițional presupun întâlnirea directă cu utilizatorul.

Precizez câteva tipuri de comunicare: cea interpersonală dintre bibliotecar și utilizator, comunicarea de grup dintre bibliotecar și grupuri definite de utilizatori.

Aceste forme de comunicare necesită raportarea la un concept mai larg cunoscut sub denumirea de cultura copilului, concept care se opune doar parțial culturii adultului.

Cultura copilului se referă la expresiile culturale create *pentru* copii, *de* copii și *împreună* cu ei⁸. Cele care sunt destinate copiilor sunt realizate și planificate de adulți cu scopul de a-i coopta într-un proces de comunicare și socializare. În cadrul expresiilor culturale create împreună cu copiii, aceștia se exprimă sub coordonarea unor profesori care colaborează cu biblioteca sau sub coordonarea directă a bibliotecarilor. De exemplu, pentru tema *Marea*, utilizatorii-copii sunt invitați să realizeze desene, picturi pe pânză sau obiecte, să recite poezii, să interpreteze anumite fragmente muzicale în legătură cu tema dată.

Ca o oglindă a sistemului educațional, biblioteca tinde să-și îndeplinească rolul modern de creare de competențe, de instrumente pe care utilizatorul-copil să le folosească și să le exerseze în mediul educațional și social.

Biblioteca este un forum pentru cultura jocului, unde utilizatorul copil învață și se descoperă, se socializează prin cunoașterea celorlalți utilizatori de aceeași vârstă sau de vârste diferite, aspirând spre aceleași valori.

Tot în bibliotecă copilul descoperă ce înseamnă să comunici *întru* cultura frumosului, lucru care se realizează prin participarea la vernisajele expozițiilor de artă plastică în spațiul special amenajat expunerii picturilor, desenelor, obiectelor artistice.

⁸ Flemming Mouritsen. *Child Culture – Play Culture*. Odense: The Department of Contemporary Cultural Studies Odense University, 1999. – P.1-6..

Cu ocazia vernisajelor, criticii de artă vorbesc participanților despre valoarea lucrărilor, interacționând cu aceștia prin intermediul dialogului, actorii invitați le spun povești și ghicitori, îi invită să facă incursiuni în lumea cărților, mimând nevoia de ajutor în descoperirea unor etape sau în obstacolele pe care personajul din poveste le înfruntă.

Prin practicarea jocurilor și participarea la concursuri în incinta bibliotecii, utilizatorii-copii interacționează, preiau și schimbă roluri, acest aspect constituind o activare cognitivă, afectivă și motric-emoțională, luând seama de validarea sau sancționarea unor comportamente în vederea formării simțului estetic și civic.

Orele de lectură în cadrul cărora învățătorul sau bibliotecarul citește o poveste pot fi transformate în mici scenete în care personajele interacționează, putând fi prelungite prin organizarea unor dezbateri despre sensul moral al poveștii sau în legătura cu perspectiva utilizatorilor copii asupra respectivei povești. Ele dezvoltă competențe de autocontrol și statut social și de valori estetice, având rolul de a forma deprinderi de muncă intelectuală în procesul de învățare, selectare și comunicare a informațiilor.

Expozițiile de carte, dezbaterile tematice, sesiunile de comunicări, serile literare, festivalurile de poezie, evocările culturale, vizionarea de filme documentare sau desene animate în cadrul video workshop-urilor, atelierelor de informatizare, concursurile între școli desfășurate în incinta bibliotecii, sesiunile de creații personale – desen, poezie, proză - întâlnirile cu actorii teatrelor pentru copii, sărbătorirea zilelor naționale ale diferitelor state în lume, a unor evenimente istorice de importanță națională și/sau mondială – toate acestea sunt situații în care copiii comunică și se socializează. Fiind puși în situația de a lucra și de a crea împreună, copiii conștientizează sentimentul apartenenței la un grup, dar învață totodată să respecte părerile celorlalți, diferite de cele proprii. Ei comunică întrebări legate de ideile, părerile sau sentimentele lor vizavi de o anumită situație sau eveniment.

Helene Høyrup, profesor la Școala Regală de Biblioteconomie și Știința Informării din Danemarca, un specialist de marcă în bibliotecile pentru copii și cultura copilului, cu care Biblioteca *Ion Creangă* comunică despre noile probleme și proiecte culturale pentru copii, ne-a informat în urmă cu câteva zile despre noile dezbateri ale momentului.

Un subiect de mare amploare în momentul de față este situarea bibliotecii la intersecția dintre două grupuri de concepte: comunicare/cultură, pe de o parte, și socializare/educație, pe de altă parte. În principal, acest fapt se datorează accentului pus pe dezvoltarea competențelor, ansambluri structurate de cunoștințe și deprinderi dobândite prin învățare. Pentru copiii de vârsta I – de la 0 la 9 ani, bibliotecile organizează ateliere media, care implică animație pe calculator, lecturi și spectacole. Pentru copiii de vârsta a II-a – de la 10 la 14 ani – bibliotecile experimentează o îmbinare a ofertelor bibliotecilor și atelierelor de genul celor realizate în școli, ateliere de scriere în cadrul cărora scriitorii specializați cooperează cu copiii, animație pe calculator și jocuri educative.

Comunicarea și socializarea de tip modern impun un alt tip de adresabilitate și de răspuns. Prin aceasta înțelegem dezvoltarea unor competențe care au aceeași finalitate, dar cu mijloace diferite, în spațiul electronice. Bibliotecile fac eforturi pentru a se adapta la noile idei ale secolului XXI.

Printre indicatorii de calitate pentru educație continuă stipulați în cadrul Consiliului European de la Lisabona din 2000, la Aria A sunt menționate deprinderile de cetățenie activă culturală și deprinderile sociale. Educația continuă - *lifelong learning* - este într-o relație strânsă cu incluziunea socială. Spre deosebire de instruire, care are loc într-un cadru instituționalizat, educația permanentă implică formarea competențelor de comunicare, precum și formarea unei personalități autonome a copilului bazate pe discernământ, spirit civic și conștiința propriei identități sociale și culturale.

Tehnologiile moderne redefinesc ipostazele comunicării și socializării în bibliotecă. Ele nu constituie o simplă alternativă pentru modurile tradiționale. În ultimă instanță, bibliotecarii trebuie să ia în considerare ce fel de statut social ajută să ia ființă în cadrul socio-economic și cultural dat. Schimbarea de paradigmă are în vedere imperativul social de a crea utilizatori motivați, calificați și pe toată durata vieții. Biblioteca participă la acest obiectiv prin ajutorul tehnologic pentru localizarea și utilizarea resurselor în vederea realizării procesului de educație permanentă și la distanță. Obiectivele conceptului de *lifelong learning* - și prin urmare și ale bibliotecii - sunt următoarele: accesul la

rețele și asistență de specialitate pentru navigare, stații de lucru multimedia, organizarea simpoziunilor, a dezbaterilor tematice, difuzarea de informații educative, asistență pentru educația la distanță și poate cel mai important obiectiv – atenuarea discrepanțelor dintre cei bine informați și cei slab informați.⁹

Printre documentele folosite în procesele de perfecționare continuă amintim documentele multimedia, un complex informațional unitar sub aspectul imaginii în mișcare și al textului. O oră de artă în incinta bibliotecii poate combina suportul informațional, imaginile, precum și fundalul sonor ce însoțește o anumită imagine sau un grup de imagini.

În cadrul workshop-urilor sunt folosite casetele audio, casetele video, CD-urile și CD-ROM-urile. Acestea conțin filme artistice pentru copii, filme documentare în domenii precum literatură, critică literară (colecții de critică despre Eminescu, Caragiale, Panait Istrati), cultură și civilizație românească și universală, artă plastică, arhitectură, muzică, desene animate, colecția Discovery.

În ceea ce privește CD-urile, acestea sunt materiale importante folosite în cadrul unor activități culturale și ateliere media. Ele presupun existența unui grup de vârste apropiate, spațiul dedicat întrunirii și discuției pe baza informațiilor oferite de aceste tipuri speciale de materiale.

În cadrul orelor de desen și comunicare sunt folosite CD-urile cu povești. În cadrul orelor de istorie, civilizație și cultură generală sunt consultate, spre exemplu, *Enciclopedia Britannica* 2004 și 2005, *Enciclopedia copiilor*, în cadrul orelor de literatură sunt folosite cărțile virtuale pentru reliefarea unor fragmente care conțin motive și teme recurente. Sunt analizate schițele și comediile lui Caragiale, operele de Mateiu Caragiale, Emil Cioran, Delavrancea. În cadrul orelor de limbi străine, desfășurate în incinta bibliotecii, se folosesc dicționare și CD-uri cu învățarea limbilor engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, ghiduri de conversație și gramatici pentru limbile menționate.

⁹ Dumitrescu, Victoria. Management de bibliotecă: standarde pentru serviciile publice de bibliotecă. – București: Editura Centrului pentru Formare, Educație Permanentă și Management în Domeniul Culturii, 2003. – P. 30-31.

Prin intermediul e-mail-ului¹⁰, bibliotecarul comunică cu utilizatorii-copii, păstrând un contact permanent cu aceștia prin informarea lor cu privire la programul activităților culturale, trimițând invitații. De asemenea, folosind baza de date a utilizatorilor, bibliotecarul trimite mesaje electronice de zilele aniversare, onomastice sau cele dedicate copilului la nivel internațional.

Mijloacele selectate de utilizatorii-copii pentru a se juca și învăța devin surse de inspirație pentru interacțiunea socială și crearea sinelui social, a identității sociale.

Cele două perspective menționate trebuie să coexiste și să se completeze. Astfel, atribuirea de roluri sociale în cadrul unui joc pe calculator poate determina întâlniri pe o temă dată și discuții așa cum o anumită activitate culturală desfășurată de bibliotecă poate determina discuții pe chat. Biblioteca modernă legitimează relația intelectuală dintre informație și utilizator. Funcția bibliotecarului de intermediar activ este o ipostază necesară, reflectată de un mediu social în cadrul căruia informația se prezintă din ce în ce mai mult pe suport electronic. În bibliotecă accentul se pune pe modalitățile electronice de personalizare a relațiilor cu utilizatorii, oferirea de asistență pe calculator pentru navigarea pe Internet, explorarea resurselor informatizate.

Căutarea interactivă a informației poate fi înțeleasă ca o formă de comunicare-creație, atunci când nevoia de informare implică identificarea surselor de informare asupra unui subiect dat.

Apartenența la societatea informațională depinde de accesul la tehnologia informației și comunicațiilor și totodată apare un alt tip de exigență privind atenția și reacția bibliotecarilor la solicitările utilizatorilor de mijloace electronice.

Comunicarea prin intermediul Internet-ului se realizează fie în timp real, (ex. chat room-urile), fie în momente diferite (e-mail-ul și news-grup-urile). În comparație cu întâlnirile față în față, oamenii dispun de mai mult timp pentru a-și exprima opiniile, pentru a comunica. Utilizatorul de Internet se poate socializa, poate contacta alte persoane aflate la mii de kilometri distanță. Chat-ul, conferințele și atelierele audio-video sunt viitoarele mijloace tehnologice de comunicare.

¹⁰ Biblioteca Ion Creangă dispune de adresă electronică proprie - filialacopii ic@bmms.ro.

Aceste elemente ale mediului virtual modelează și își pun amprenta asupra felului în care se comportă social și felul în care comunică utilizatorii în realitatea de zi cu zi.

Printre efectele negative de care biblioteca trebuie să țină cont menționăm faptul că tipul de socializare prin intermediul mijloacelor electronice poate avea ca efect, paradoxal, o scădere în competențele de comunicare față în față, datorită faptului că acesta presupune o comunicare scrisă și mai puțin verbală, precum și sentimentul de înstrăinare a celorlalți, datorită dorinței de a sta cât mai mult conectat.

Din păcate, în momentul actual, bibliotecile pentru copii din România nu dispun de numeroase computere pentru a întâmpina integral nevoile utilizatorilor. În alte țări, spre exemplu Danemarca, se fac studii în legătură cu aspectele pozitive și negative ale jocurilor pe calculator. Acestea sunt privite, pe de o parte, ca un fenomen subcultural, ludomania, având ca efecte violența și scăderea cifrei de lectură, crearea unor comportamente antisociale, iar pe de altă parte ca un fenomen cultural, ludologia, care dezvoltă abilități de comunicare și socializare, un training pentru viața de adult, conectând jucătorul la lumea reală, cu o lume a competiției. Utilizatorul joacă rolul unei identități imaginare căreia îi conferă nume și calități.

Jocurile pe calculator funcționează ca instrumente care oferă posibilitatea utilizatorului de a crea o situație individuală sau socială, de exemplu jocurile pe roluri. Ele pot dezvolta abilități și competențe precum competiție, reacții rapide prin efortul intelectual necesar realizat prin memorare, creativitate, interacționare, interrelaționarea imaginilor, scrisului și vorbitului, punerea în scenă a unei structuri, a unor reguli și a unor roluri, actualizate într-o situație de joc, schimbul de informații sub forma indicațiilor și a codurilor. Ele pot fi urmate de discuții referitoare la jocuri, întâlniri sociale care au ca pretext jocul pe calculator.

Interacțiunea este un concept folosit pentru a rezolva ecuația comunicare + socializare într-o bibliotecă. Interacțiunea atrage concomitent comunicarea, iar aceasta din urmă este cheia individului de integrare în societatea pe care o creează și o menține. Aceasta se referă la posibilitatea utilizatorului de a participa la controlul mijloacelor de informare, evaluată sub forma feed-back-ului. Interacțiunea implică posibilitatea

de a interveni într-un mod semnificativ în reprezentarea informației. (Cameron, 1998) A fi activ înseamnă să poți crea, să poți naviga, interacționa, controla și decide asupra unui ansamblu informațional.

Internetul, *supermagistra informațiilor digitale*, cum a fost denumit, rămâne o culme a tehnologiei comunicațiilor, sintetizând obiectivele ultimilor ani în domeniul IT, accesul și circulația fără frontiere a informațiilor cu caracter public. Prin intermediul acestei biblioteci universale, grandioase, dar prost organizate, sunt accesate resursele globale de informații, inclusiv colecțiile bibliotecilor din afara frontierelor. Spre deosebire de Internet, biblioteca virtuală a unei instituții biblioteconomice are avantajul major de a oferi o informație organizată după anumite criterii: autor, titlu, gen, cuvinte-cheie etc. Accesând site-ul bibliotecii virtuale prin intermediul unui nume utilizator și o parolă, bineînțeles personalizate, utilizatorii pot consulta titluri aflate în cataloagele electronice ale tuturor filialelor interconectate prin intermediul rețelelor de calculatoare. Ei pot crea pagini personale care oferă posibilitatea realizării de semne de carte, de adnotări, de rafturi virtuale individuale sau a unei comunicări în cadrul unui grup de utilizatori.

Mult timp, biblioteca pentru copii a avut ca obiectiv îmbunătățirea abilităților de citire și, într-un fel, și-a concentrat atenția asupra cărților pentru copii. Lucru de admirat și care trebuie să continue, dar bibliotecile trebuie să devină și un spațiu cultural în care utilizatorii copii sunt selectanți activi ai mijloacelor de comunicare și socializare. Mediul informatizat deschide oportunități importante pentru noi metode și tehnici de educație și instruire, respectând și cerințele impuse de societate și economie vizavi de respectivele domenii. Noile tehnici de comunicare au un efect semnificativ asupra culturilor prin apropierea acestora printr-un contact direct și strâns.

Putem privi biblioteca precum un atelier media, în cadrul căruia copiii se pot juca și învăța, dispunând de mijloace informatizate diverse pe care le pot selecta și accesa.

Copiii, asemenea adulților, sunt selectanți activi ai mediului lor, și nicidecum receptori pasivi ai influențelor de mediu. În același timp, criteriile lor de selecție sunt influențate de oportunitățile pe care le oferă biblioteca-emițătoare a universului informațional prin mijloacele pe care le are la dispoziție.

S-a constatat faptul că, în timpul liber, copiii acordă mai mult timp mijloacelor de informare electronice decât adulții. De asemenea, ei au o capacitate mai mare de a se obișnui cu noile mijloace de informare electronice decât adulții, de a le selecta potrivit propriilor nevoi.

Există o tendință a societății românești spre o din ce în ce mai mare nevoie de comunicare și socializare. Utilizatorii-copii resimt acest aspect și își selectează propriile modalități de a interacționa și de a-și interioriza valorile sociale care definesc mediul informatizat în care trăiesc.

Biblioteca, unul dintre agenții socializatori, este intermediarul activ care își adaptează permanent mijloacele informatizate cu scopul de a crea alternative și de a răspunde solicitărilor unei societăți informaționale.

Acțiunea de conștientizare a valorilor europene în cadrul comunității utilizatorilor-copii de către bibliotecă este o prerogativă actuală și importantă în ceea ce privește comunicarea și socializarea.

În aceeași ordine de idei, trebuie să luăm în considerare elementele sociale importante în noua politică europeană: utilizatorii cu cerințe educaționale speciale, imigranții și minoritățile.

În ceea ce privește primul segment amintit, prin intermediul programelor culturale și a mijloacelor informatizate, biblioteca este obligată să ofere documente în vederea demersurilor de egalizare a șanselor de integrare socială și pregătire profesională a copiilor cu cerințe educaționale speciale indiferent de religie, etnie sau grad de handicap, a copiilor cu insucces școlar din școala publică; să dezvolte strategii educative incluzive în colaborare cu școlile speciale, să mențină un contact permanent cu instituțiile guvernamentale și non-guvernamentale, precum și cu fundațiile de acest tip; să organizeze acțiuni comune cu elevii din școala publică (activități sportive, acțiuni cu caracter ecologic, sanitar), consilii tematice, mese rotunde organizate împreună cu cadre didactice, medici, actori, scriitori etc.

În privința celui de-al doilea segment, Uniunea Europeană stabilește principiile de bază privind integrarea imigranților, prevăzând importanța intensificării dialogului intercultural în cooperarea cu agenții sociali. Biblioteca trebuie să organizeze acțiuni culturale care să aibă în centru discuții și reprezentări culturale ale imigranților, să le ofere

acestora posibilitatea de a se exprima și de a crea, de a se socializa cu utilizatorii-copii de naționalitate română.

Conștientizarea drepturilor minorităților este alt obiect inclus în noua politică europeană în privința comunicării și socializării.

Prin realizarea de acțiuni culturale de genul celor menționate și prin utilizarea mijloacelor informatizate, comunicarea și socializarea în cadrul bibliotecii sunt obiective strategice esențiale și cu un impact socio-cultural major în dialogul interactiv propus de noua filosofie de viață.

Gabriela Toma,
Biblioteca Metropolitană București

STUDII. CERCETĂRI

BIBLIOTECILE PENTRU COPII DIN REPUBLICA MOLDOVA: SITUAȚII STATISTICE 2005

În orice gen de activitate statistica este un instrument absolut necesar în evaluarea și determinarea tendințelor de dezvoltare a domeniului. La fel și în domeniul bibliotecar, datele statistice ne permit să evaluăm, cantitativ și calitativ, activitatea unei biblioteci în parte sau a unei rețele de biblioteci în ansamblu, să determinăm starea actuală, problemele existente și acțiunile întreprinse în vederea perfecționării activității. Sintezele statistice și textuale, elaborate anual de BNC „Ion Creangă”, includ de fiecare dată informații referitoare la rețeaua bibliotecilor pentru copii, baza tehnico-materială, asigurarea cu cadre, dezvoltarea colecțiilor, extinderea și diversificarea serviciilor etc. În continuare vă propunem o incursiune statistică asupra activității bibliotecilor pentru copii din Republica Moldova în 2005, realizată în baza rapoartelor statistice din teritoriu.

La 01.01.2006 în republică funcționau 155 biblioteci pentru copii, din care:

- Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” – 1;
- Biblioteci municipale – 10;
- Biblioteci raionale, comunale – 144.

Numărul de biblioteci s-a redus pe parcursul anului cu o unitate (municipiul Chișinău). Raioanele Soroca, Strășeni, Dondușeni și Criuleni nu au nici o bibliotecă pentru copii. În celelalte raioane numărul bibliotecilor pentru copii variază de la 16 în UTAG, 12 în Hâncești, 9 în Căușeni și Râșcani, 8 în Glodeni și Ștefan Vodă la câte 5-7 biblioteci în 8 raioane, 2-4 biblioteci în 9 raioane și câte o bibliotecă în alte cinci raioane (Florești, Nisporeni, Ocnița, Orhei și Rezina).

Majoritatea bibliotecilor sunt amplasate în localuri adaptate (129 biblioteci) și doar 26 dispun de localuri special amenajate pentru biblioteci. 124 biblioteci dețin spațiile în proprietate proprie, 31 le arendează. În comparație cu anul precedent s-a ameliorat puțin starea tehnică a bibliotecilor pentru copii. Astfel, numărul instituțiilor care necesită reparație capitală a scăzut de la 51 la 44, iar numărul celor în

stare avariată s-a redus de la 8 la 3 unități (2 biblioteci din Ștefan Vodă și o bibliotecă din Basarabeasca).

O condiție importantă pentru buna funcționare a instituțiilor bibliotecare o constituie antrenarea unui personal calificat, bine pregătit din punct de vedere profesional. Pe parcursul anului 2005 în rețeaua bibliotecilor pentru copii din republică au activat 380 de bibliotecari (în echivalent norme întregi 356,5), din care 125 bibliotecari cu studii superioare de specialitate și 137 cu studii medii de specialitate. Unui bibliotecar i-au revenit în mediu câte 0.7 mii utilizatori, 10.3 mii împrumuturi și 4.2 mii vizite pe parcursul anului. Cei mai înalți indicatori la acest capitol se atestă în bibliotecile pentru copii din municipiul Chișinău, din raioanele Briceni, Cahul, Orhei.

Referitor la colecțiile bibliotecilor pentru copii din republică (*Tabel 2*) rapoartele statistice înregistrează o creștere a achiziției de carte. Pe parcursul anului 2005 bibliotecile pentru copii și-au completat colecțiile cu 54.6 mii ex. (40,5 mii ex. în 2004), din care 36.5 mii ex. (66,8%) în limba română. Cifra medie de exemplare achiziționate pentru o bibliotecă este de 0.4 mii unități, fiecărui beneficiar activ revenindu-i câte 0,4 exemplare noi. Indici mai înalți la acest capitol au fost înregistrați în BNC „Ion Creangă”, în bibliotecile din municipiile Chișinău și Bălți, din raioanele Cimișlia, Cantemir, Nisporeni, Florești, în timp ce bibliotecile din Edineț și Leova au beneficiat doar de câte 20-40 exemplare noi pe parcursul anului.

Numărul de exemplare excluse din colecții din varia motive a constituit 81.0 mii exemplare, inclusiv 38.3 mii exemplare (47,3%) în limba de stat.

Referitor la stocul de carte existent rapoartele statistice înregistrează o ușoară scădere a colecțiilor, numărul total de volume constituind la 01.01.2006 1945.2 mii u. m. față de 2027,6 mii u.m. în 2004. Din ele 877.2 mii exemplare sau 45,1% o constituie publicațiile în limba română.

Indicele mediu de dotare cu carte a unei biblioteci este de 12.5 mii exemplare față de 13,0 mii în anul precedent. Dacă e să ne referim doar la bibliotecile municipale, raionale și comunale acest indice este mai mic și constituie 10.9 mii exemplare per bibliotecă. Unui cititor activ îi revin câte 13,0 exemplare, iar în bibliotecile municipale, raionale și comunale câte 12,3 exemplare.

Colecțiile bibliotecilor pentru copii sunt constituite preponderent din cărți și publicații periodice, care ating cota de 99,8 la sută din numărul total de documente. Documentele electronice, prezente în colecțiile BNC „Ion Creangă”, bibliotecile pentru copii din Bălți, Chișinău, Cahul, constituie doar 0.08 % (1.4 mii ex.) din fondul total.

Numărul de beneficiari înregistrați constituia la 01.01.2006 cifra de 257.1 mii față de 278 mii în 2004. Din ei 213.5 mii (83,0 %) sunt copii până la 15 ani. Din numărul total de beneficiari 149.3 mii (58,1 %) sunt cititori activi.

Numărul de vizite realizate în 2005 constituie 1479.8 mii, din care 1279.1 mii revin copiilor până la 15 ani (1567.5 mii și respectiv 1338.7 mii în 2004). Indicele de frecvență a sporit față de anul precedent, constituind 9,9 vizite pe an pentru un beneficiar-copil.

În 2005 în rețeaua bibliotecilor pentru copii au fost împrumutate 3688.0 mii documente, cu 232.9 mii exemplare mai puțin decât în anul precedent. Din ele 61,2% constituie împrumutul în limba de stat, iar 84,1 % revin cititorilor cu vârsta de până la 15 ani. Indicele mediu de lectură la beneficiarii-copii în 2005 a crescut față de anul precedent de la 22,9 la 24,1, iar indicele mediu de circulație a colecțiilor a rămas la același nivel - 1,9.

Datele statistice denotă o descreștere, cu anumite excepții, a principalilor indici de activitate. Această stare de lucruri este determinată în mare parte de calitatea nesatisfăcătoare a colecțiilor, în special în bibliotecile din spațiul rural, rata scăzută de înnoire a stocului, potențialul informațional redus, dotarea slabă cu mijloace moderne de informare și, implicit, capacitatea redusă a bibliotecilor de a face față așteptărilor și exigențelor actuale ale beneficiarilor. Un factor care nu poate fi neglijat ar fi și descreșterea numărului de copii în Republica Moldova (conform unui raport Unicef, din 2000 până la începutul anului 2005 numărul locuitorilor în vârstă de până la 17 ani s-a redus cu 17,1%.

Informații mai detaliate privind statistica activității bibliotecilor pentru copii din republică oferă tabelele anexate.

Table 1. Rețeaua bibliotecilor pentru copii din Republica Moldova, anul 2005

Nr. d/o	Unitatea administrativ-teritorială	Biblioteci și filiale	Localul bibliotecii				Starea tehnică			Dotarea tehnică			
			special	adaptat	propriu	arendat	necesită reparație capitală	avariat	nr. total com-putere	stații lucruri p/u utilizatori-copii		nr. de imprimate p/u utilizatori	nr. de scanere p/u utilizatori
										total	conectate la Internet		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	mun. Chișinău	9	0	9	8	1	3	0	2	0	0	0	0
2	mun. Bălți	1	1	0	1	0	1	0	15	4	2	1	0
3	Anenii Noi	3	0	3	0	3	1	0	0	0	0	0	0
4	Basarabeasca	5	3	2	5	0	1	1	0	0	0	0	0
5	Briceni	2	1	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Cahul	4	1	3	4	0	0	0	5	5	5	1	0
7	Călărași	6	0	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0
8	Cantemir	5	0	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0
9	Căușeni	9	1	8	9	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Cimișlia	4	0	4	4	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Criuleni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Dondușeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Drochia	2	0	2	2	0	1	0	0	0	0	0	0
14	Dubăsari	6	0	6	6	0	0	0	6	6	4	2	2
15	Edineț	4	1	3	3	1	3	0	0	0	0	0	0
16	Fălești	3	0	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Florești	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Glodeni	8	0	8	2	6	3	0	0	0	0	0	0
19	Hâncești	12	3	9	11	1	0	0	0	0	0	0	0

20	Ialoveni	5	0	5	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Leova	7	1	6	7	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Nisporeni	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Ocnita	1	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Orhei	1	0	1	1	0	0	0	0	4	4	4	1	0	0	0	0	0	0
25	Rezina	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
26	Râșcani	9	1	8	9	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
27	Sângerei	4	1	3	4	0	1	0	4	4	4	1	1	1	1	1	1	1	1
28	Soroca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Strășeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Șoldănești	5	5	0	5	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Ștefan Vodă	8	1	7	1	7	5	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Taraclia	4	1	3	1	3	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Telenești	5	0	5	5	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Ungheni	3	1	2	3	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	UTAG	16	4	12	14	2	12	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
	Total	154	26	128	123	31	43	3	37	24	20	6	3	37	24	20	6	3	3
36	BNC „Ion Creangă”	1	0	1	1	0	1	0	29	7	6	1	0	0	0	0	0	0	0
	Total pe republică	155	26	129	124	31	44	3	66	31	26	7	3	66	31	26	7	4	4

Table 2: Dinamica colecțiilor în anul 2005 (în mii)

Nr. d/o	Unitatea administrativ-teritorială	Intrări						Ieșiri						Existent		
		În lb. de stat		Total	Ex. per utilizator activ	În lb. de stat		Total	Ex. per bibliotecă	În lb. de stat		Ex. per bibliotecă	Ex. per utilizator activ			
		În mii ex.	%			În mii ex.	%			În mii ex.	%					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15		
1	mun. Chișinău	16,3	12,3	75,5	1,8	0,4	21,4	9,7	45,3	177,1	89,1	50,3	19,7	4,4		
2	mun. Bălți	0,9	0,5	55,5	0,9	0,2	3,3	1,5	45,5	107,9	11,7	10,8	107,9	21,2		
3	Anenii Noi	0,8	0,6	75,0	0,3	0,4	3,7	0,8	21,6	37,1	18,7	50,7	12,4	18,6		
4	Basarabeasca	0,8	0,3	37,5	0,2	0,4	1,0	0,7	70,0	33,7	15,3	45,4	6,7	18,7		
5	Briceni	0,1	0,1	100,0	0,1	0,1	0	0	0	21,1	6,8	32,2	10,6	17,6		
6	Cahul	1,4	1,3	92,9	0,4	0,3	5,6	4,6	82,1	70,1	33,8	48,2	17,5	14,9		
7	Călărași	1,3	0,9	69,2	0,2	0,7	0,6	0,5	83,3	44,4	35,9	80,9	7,4	24,7		
8	Cantemir	3,8	2,8	73,7	0,8	1,4	1,9	1,9	100,0	28,9	19,6	67,8	5,8	10,7		
9	Căușeni	1,2	1,0	83,3	0,1	0,1	2,6	2,1	80,8	52,3	36,4	69,6	5,8	6,2		
10	Cimișlia	5,8	0,4	6,9	1,5	1,6	0,4	0,4	100,0	33,0	20,0	60,6	8,3	8,9		
11	Criuleni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
12	Dondușeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
13	Drochia	0,7	0,6	85,7	0,4	0,3	0	0	0	48,2	19,6	40,7	24,1	17,2		
14	Dubăsari	1,7	1,6	94,1	0,3	0,6	1,5	1,1	73,3	41,3	25,2	61,0	4,2	14,8		
15	Edineț	0,1	0,1	100,0	0,02	0,04	3,7	1,1	29,7	71,3	16,3	22,9	17,8	33,9		
16	Fălești	0	0	0	0	0	0	0	0	18,2	13,4	73,6	6,1	14,0		
17	Florești	0,7	0,6	85,7	0,7	0,4	2,0	0,8	40,0	37,1	12,1	32,6	37,1	18,6		
18	Glodeni	0,4	0,4	100,0	0,1	0,1	0,5	0,2	40,0	81,4	41,3	50,7	10,2	22,6		

19	Hâncești	2.3	1.9	82,6	0.2	0.4	4.0	2.2	55,0	118.8	85.6	72,1	9.9	20,1
20	Ialoveni	1.6	1.6	100,0	0.3	0.4	1.5	1.3	86,7	45.9	30.9	67,3	9.2	11,5
21	Leova	0.3	0.3	100,0	0.04	0.1	7.9	4.6	58,2	66.4	32.0	48,2	9.5	19,0
22	Nisporeni	0.9	0.9	100,0	0.9	0.8	0.1	0.1	100,0	19.4	10.2	52,6	19.4	16,2
23	Ocnîța	0	0	0	0	0	0.9	0	0	12.9	0.8	6,2	12.9	11,7
24	Orhei	0.6	0.5	83,3	0.6	0.4	5.3	0.6	11,3	35.2	26.2	74,4	35.2	23,5
25	Rezina	0.1	0.1	100,0	0.1	0.3	0.5	0.1	20,0	5.2	1.3	25,0	5.2	1,0
26	Râșcani	0.6	0.4	66,6	0.1	0.1	1.8	1.1	61,1	85.8	41.8	48,7	9.5	17,2
27	Sângerei	0.5	0.5	100,0	0.1	0.1	0.8	0.8	100,0	29.3	20.9	71,3	7.3	0,1
28	Soroca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Strășeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Șoldănești	0.4	0.4	100,0	0.1	0.1	0.4	0.2	50,0	35.1	15.9	45,3	7.0	11,3
31	Ștefan Vodă	1.5	1.4	93,3	0.2	0.4	0.4	0.2	50,0	77.6	39.2	50,5	9.7	18,9
32	Taraclia	0.8	0.1	12,5	0.2	0.3	0.3	0	0	47.0	1.3	2,8	11.8	17,4
33	Telenești	0.4	0.3	75,0	0.1	0.2	0.1	0.1	100,0	20.5	16.4	80,0	4.1	10,3
34	Ungheni	0.3	0.3	100,0	0.1	0.3	0	0	0	27.1	13.5	49,8	9.0	22,6
35	UTAG	3.3	0.2	6,1	0.2	0.3	4.6	0	0	153.3	7.5	4,9	9.6	14,1
	Total biblioteci municipale, orașe-nești, comunale	49.6	32.4	65,3	0.3	0.4	76.8	36.7	47,8	1682.7	758.9	45,1	10.9	12,3
36	BNC „Ton Creangă”	5.0	4.1	82,0	5.0	0.4	4.2	1.6	38,1	262.5	118.3	45,1	262.5	21,3
	Total pe republică	54.6	36.5	66,8	0.4	0.4	81.0	38.3	47,3	1945.2	877.2	45,1	12.5	13,0

Tabel 3: Beneficiari, utilizarea bibliotecilor în anul 2005 (în mii)

Nr. d/o	Unitatea administrativ-teritorială	Beneficiari				Vizite			Împrumuturi				Indice mediu de lectură (copii)	Indice mediu de circulație a fondului
		Total	Din care activi		Din care copii pl 15 ani	Total	Vizite per utilizator activ	Total	Din care					
			Co-pii pl 15 ani	total					Co-pii pl 15 ani	în lb. de stat	în lb.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	mun. Chișinău	85,9	52,8	40,6	25,0	329,5	232,5	8,1	1075,3	573,0	730,5	439,1	29,2	6,1
2	mun. Bălți	6,2	6,2	5,1	5,1	40,7	40,7	8,0	120,1	24,8	120,1	24,8	23,5	1,1
3	Anenii Noi	3,2	2,0	2,0	1,7	24,1	20,8	12,1	52,3	32,2	44,6	24,1	26,2	1,4
4	Basarabasca	3,1	2,7	1,8	1,6	30,2	26,0	16,8	53,0	18,3	20,1	19,8	12,6	1,6
5	Briceni	2,0	1,7	1,2	1,0	24,3	20,9	20,3	47,4	30,0	40,6	28,0	40,6	2,2
6	Cahul	5,5	4,8	4,7	4,5	49,1	43,4	10,4	102,0	100,0	79,1	68,5	17,6	1,5
7	Călărași	2,4	2,4	1,8	1,7	15,5	14,6	8,6	45,8	43,0	43,5	41,7	25,6	1,0
8	Canemir	2,7	2,7	2,7	2,7	14,7	14,7	5,4	46,4	41,5	46,5	36,2	17,2	1,6
9	Căușeni	40,0	40,0	8,5	8,5	75,0	71,6	8,8	151,8	143,9	145,5	132,0	17,1	2,9
10	Cimișlia	4,1	4,1	3,7	3,7	36,0	35,9	9,7	84,8	59,3	83,8	58,3	22,6	2,6
11	Criuleni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Dondușeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Drochia	3,3	3,2	2,8	2,8	31,1	30,8	11,1	85,7	58,3	85,1	57,9	30,4	1,8
14	Dubăsari	3,1	2,9	2,8	2,6	29,9	28,7	10,7	61,4	52,8	52,0	41,6	20,0	1,9
15	Edineț	3,7	3,3	2,1	2,3	29,0	27,9	13,8	70,2	32,1	66,6	26,9	29,0	1,0
16	Fălești	1,3	1,1	1,3	1,1	13,4	13,1	10,3	23,0	20,1	21,2	19,4	19,3	1,3
17	Florești	2,0	2,0	2,0	2,0	13,6	12,1	6,8	43,4	38,7	37,8	35,4	18,9	1,2
18	Glodeni	4,4	4,2	3,6	3,5	24,8	23,0	6,9	67,5	45,6	65,6	44,9	18,7	0,8
19	Hâncești	7,3	7,0	5,9	5,8	53,0	52,0	9,0	90,6	75,2	89,6	75,0	15,4	0,8
20	Ialoveni	4,6	4,5	4,0	3,7	30,0	29,0	7,5	80,0	77,0	80,0	77,0	21,6	1,7
21	Leova	4,5	4,2	3,5	3,4	48,2	44,4	13,8	98,8	80,6	86,5	71,7	25,4	1,5

22	Nisporeni	1.7	1.7	1.2	1.2	19.0	18.8	15.8	41.7	40.4	41.4	40.1	34.5	2.1
23	Oenița	1.1	1.1	1.1	1.1	2.8	2.8	2.5	5.5	0.5	5.5	0.5	5.0	0.4
24	Orhei	1.5	1.5	1.5	1.5	44.9	44.9	29.9	69.9	50.9	69.9	50.9	46.6	2.0
25	Rezina	0.3	0.3	0.3	0.3	1.8	1.8	6.0	6.5	2.5	6.5	2.5	21.7	1.3
26	Râșcani	5.0	5.0	5.0	5.0	27.8	27.8	5.6	87.8	53.7	87.8	53.7	17.6	1.0
27	Sângerei	4.5	3.8	3.8	4.0	71.7	58.0	18.9	96.6	77.4	70.4	43.3	17.6	3.3
28	Soroca	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Strășeni	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Soldănești	3.2	3.1	3.1	3.0	24.6	23.0	7.9	56.4	52.1	54.2	50.4	18.1	1.6
31	Ștefan Vodă	9.4	8.9	4.1	4.2	48.1	24.0	11.7	76.4	61.9	87.6	74.6	20.9	1.0
32	Taraclia	3.8	3.1	2.7	2.3	33.0	28.1	12.2	93.9	1.3	82.9	1.3	36.0	2.0
33	Telenești	2.2	2.2	2.0	2.0	18.4	16.4	9.2	34.4	30.1	31.7	28.4	15.9	1.7
34	Ungheni	2.1	1.6	1.2	0.9	43.2	43.0	36.0	62.4	52.2	60.3	52.0	67.0	2.3
35	UTAG	15.2	14.8	10.9	10.7	103.8	102.2	9.5	236.3	2.4	231.9	2.4	21.7	1.5
	Total biblioteci municipale, orașe-nești, comunale	239.3	198.9	137.0	118.9	1351.2	1172.9	9.9	3267.3	1971.8	2768.8	1722.4	23.3	1.9
36	BNC "Ion Creangă"	17.8	14.6	12.3	10.0	128.6	106.2	10.5	420.7	283.5	333.5	226.1	33.4	1.6
	Total pe republică	257.1	213.5	149.3	128.9	1479.8	1279.1	9.9	3688.0	2255.3	3102.3	1948.5	24.1	1.9

Lilia Tcaci,
 director adjunct,
 Biblioteca Națională pentru
 Copii „Ion Creangă”

LECTURA CA MODALITATE DE DEZVOLTARE A PERSONALITĂȚII

Personalitatea (după R. Dottrens) reprezintă un ansamblu unitar, integral și dinamic de însușiri, procese și structuri psihofiziologice și psihosociale, care diferențiază modul de conduită al unui om în raport cu alții, asigurându-i o adaptare originală la mediu, strâns legată de o activitate conștientă și eficientă.

Analizând mai multe definiții și concepții asupra noțiunii de personalitate, aș menționa câteva dintre ele ca fiind mai importante.

Personalitatea este :

- individul uman considerat ca o unitate biopsihosocială și culturală;
- o sinteză unică a funcțiilor de cunoaștere, operaționale și axiologice, organizate ierarhic;
- un ansamblu de caracteristici constante, stabile ale comportamentului, fixate de-a lungul timpului și situațiilor;
- omul concret în continuu proces de transformare, de evoluție, de autorealizare;
- individul în interacțiune dinamică cu mediul, reglându-și permanent comportamentul și adaptarea în societate;
- omul ca obiect și subiect al relațiilor sociale, ca participant conștient și activ la viața societății, creator de istorie, capabil de autodeținare.

Să încercăm să definim conceptul de *lectură*. Unii (D. Murărașu și D. Simonescu) au văzut în lectură „o plăcere prin ea însăși, un mijloc de ieșire din realitatea cotidiană sau o modalitate de cufundare în lumea ideilor și a frumosului”.

Paul Cornea definește lectura ca identificarea și comprehensiunea mesajelor transmise cu ajutorul altor sisteme decât grafismul.

Prin lectură Ioan Neacșu înțelege o activitate de descifrare integrativă a unui text, înțelegerea textului citit, prezența capacității de a evalua și aprecia calitățile unui text, asigurându-se activități intelectuale cât mai eficiente.

Studiind aceste noțiuni, mi-am propus să definesc o metodologie a procesului de lectură orientată spre dezvoltarea personalității copilului.

Formarea deprinderii de lectură este motivată de rolul pe care aceasta îl are în formarea personalității copilului. Acei care își asumă rolul de moderatorii în formarea acestei deprinderi (bibliotecarii, educatorii, părinții) trebuie să țină seama că succesul demersului lor depinde de caracteristicile personalității umane, în special de influența unor factori psihici cum sunt: memoria, gândirea, imaginația și de laturile afectiv-motivațională, volitivă și de control. Deci, ca orice activitate, lectura solicită omul în totalitatea dimensiunilor sale biopsihosociale.

Bibliotecarul trebuie să știe că nici o activitate, deci nici cea de lectură, nu se poate desfășura cu randament optim dacă nu se apelează la funcțiile gândirii și ale imaginației, la procesele afective, motivaționale și volitive. Conchidem că cel ce se ocupă de îndrumarea lecturii copiilor trebuie să fie preocupat de însușirea corectă a stereotipului dinamic al procesului lecturii.

Memoria și gândirea au o importanță mare în formarea structurilor informaționale. Memoria este funcția psihică de bază care face posibilă fixarea, conservarea, recunoașterea și reproducerea informațiilor și trăirilor noastre. Chiar și pe cei mai mici cititori bibliotecarul îi poate ajuta la memorarea, păstrarea, recunoașterea sau reproducerea celor citite. Ei trebuie să pună accentul pe caracterul selectiv al memoriei, care se exprimă în înregistrarea mai rapidă, în păstrarea mai trainică, în reproducerea mai fidelă și uitarea mai lentă a ceea ce prezintă pentru copii o anumită semnificație. Numai plecând de la aceste principii, cei care își asumă o responsabilitate atât de complexă și de delicată cum este îndrumarea procesului de lectură, vor fi în măsură să trezească interesul de a citi și de a reține ceea ce este semnificativ pentru fiecare cititor.

Una din dificultățile întâmpinate de micii cititori este înțelegerea conținutului lecturii, a ideilor și valorilor pe care autorii le exprimă prin personajele și simbolurile create. Cel care îndrumă lectura își va întemeia demersul formativ pe rolul gândirii (o succesiune de operații care duc la dezvăluirea unor aspecte importante ale realității și la rezolvarea anumitor probleme) copiilor ca reflectare generalizată și mijlocită a realității. Uneori, capacitatea indivizilor de a înțelege semnificația figurilor de stil și a altor simboluri întâlnite în cărți depinde de cei care i-au inițiat în primele lor lecturi. O posibilitate mare în mode-

larea flexibilității gândirii ca expresie a creativității o au cercurile de lectură și diverse alte tipuri de activități organizate cu succes și care pot fi individualizate în dependență de contingentul copiilor.

De exemplu, am putea organiza o întrunire cu părinții și copiii lor la tema: „Rolul lecturii în formarea personalității”. Propun următorul scenariu, care poate fi modificat în dependență de contingentul copiilor și din alte considerente.

I. Bibliotecarul recită un fragment din poezia „Lectura perie gândirea” de Gheorghe Blănaru. Se pune întrebarea către toți:

– Care este mesajul textului?

Apoi se adresează o serie de întrebări părinților:

– Copiii dvs. citesc? Care e ultima carte pe care ați citit-o împreună?

– Când și cu ce ocazie i-ați cumpărat ultima oară o carte copilului dvs.?

– Cărei ocupații îi veți da preferință: vizionării emisiunii televizate, utilizării computerului, lecturii sau jocului? De ce?

– Care dintre aceste ocupații are un loc important în orarul copilului, dar în propriile dvs. activități? Argumentați.

II. Li se propune copiilor și părinților să formeze grupuri. Fiecare grup extrage fișe cu anumite cuvinte din care alcătuiesc o maximă. Părinții, împreună cu copiii, restabilesc ordinea cuvintelor, le citesc și le explică. De exemplu:

– „Lectura înaripează sufletul” (Voltaire);

– „Înainte de orice, scopul unei cărți este să te facă să gândești” (Honoré de Balzac);

– „Numai citind mereu, creierul tău va deveni un laborator nesfârșit de idei și de imagini” (Mihai Eminescu);

– „Deschide cartea, ca să înveți ce au gândit alții; închide cartea, ca să gândești tu însuși” (Heyde).

III. Bibliotecarul citește poezia lui Ion Anton „Cititul”.

Copiii prezintă cartea, pe care o citesc la moment, și fac scurte comentarii, evidențiind lucrurile bune pe care le-au aflat.

IV. Anume prin intermediul lecturii atingem cele mai fine și mai înalte coarde ale sufletului ca să auzim și să înțelegem tot ce ne înconjoară.

Cartea ascunde în paginile sale un univers magic, nebănuț. Acest univers este o lume aparte care îți permite pentru o clipă să fugi de realitatea cotidiană și să trăiești cu intensitate o singură clipă de libertate supremă. Pentru o secundă poți fi tot ceea ce ți-ai dorit și, mai ales, poți călători pe aripile imaginației, pe tărâmurile fantastice, tărâmurile care îți permit să fii veșnic copil.

În final vom constata că, puțin câte puțin, părintele pătrunde în sufletul copilului, provocându-i curiozitate și interes, dragoste de carte. Depărtându-se de lectura unei cărți, a unei reviste, a unui ziar, riscă să se îndepărteze de tot ce e bun, nobil, favorizând o cale ușoară viciilor.

Observăm că activitatea bibliotecarului, educatorului și părintelui sunt complementare. Bibliotecile pentru copii sunt o a doua școală în formarea personalității predispusă să însușească valorile literaturii, artei, științei. Un bibliotecar pregătit să-și fundamenteze acțiunea educativă pe principii psihopedagogice inițiază acel tip de activitate care să solicite reflecția asupra textului, reproducerea în formă personală și găsirea de soluții la problemele întâlnite. Micii cititori sunt puși în situația de a elabora reprezentări și idei noi prin combinarea elementelor cunoscute. Cititorul este incitat ca prin lectură să-și construiască în plan mintal imagini pe care nu le-a întâlnit niciodată și să anticipeze imagini pe care le va întâlni în cărți sau în realitate.

Este greșită atitudinea celor care minimalizează rolul literaturii de aventuri în formarea gustului pentru lectură și iau în considerare doar lecturile clasice. Un îndrumător competent folosește predispoziția copilului pentru povestirile care le satisfac înclinațiile către miraculos și aventură. Fiecare gen de carte și fiecare tip de lectură antrenează anumite componente ale personalității în formare. Multe personaje din lumea fantastică influențează pozitiv și asupra afectivității cultivând cititorilor încredere, optimism, sentimentul de securitate. Și prin lectură sentimentele pot dobândi un anumit grad de stabilitate contribuind la modelarea unor atitudini pozitive în fața vieții. Este cunoscut faptul că cititorii, cei mici mai ales, au tendința de a se proiecta în lumea simbolică a cărților și de a se identifica cu personajele compatibile cu aspirațiile și înclinațiile lor.

Pentru ca deprinderea de citit să devină obișnuință, ca necesitate in-

ternă, este necesară fundamentarea acțiunii educative pe cunoașterea trăsăturilor de personalitate.

Toți copiii trebuie atrași la lectură motivându-i și stimulându-le interesele latente. Aceasta ne impune individualizarea procesului educativ, deoarece unii copii pot fi mai ușor atrași la lectură, predispoziția lor pentru carte și, în general, pentru cunoaștere fiind accentuată, în timp ce pentru alte categorii de cititori se impun metode și procedee ingenioase care să țintească anumite sensibilități și înclinații întru nevoia de lectură.

O dată ce deprinderea de lectură este formată, cititorii vor căuta acele cărți și acei autori care le satisfac trebuința de a ști, de a învăța, de a iubi frumosul, de a se raporta la cei din jur conform normelor morale. Astfel, interesul pentru lectură se formează în procesul activității continue pe baza experienței dobândite sub influența directă a mediului motivând toate lecturile. Cu timpul, copiii vor veni spre carte și spre bibliotecă din propria inițiativă, deoarece îi călăuzește motivația internă. Totodată ei devin și mai atenți la selectarea operelor semnificative, a cărților care le sunt cu adevărat utile și a autorilor care răspund necesităților lor.

Afirm cu certitudine că lectura are mari posibilități în formarea personalității copilului. În preșcolăritate li se citesc diferite tipuri de texte. În perioada următoare se face lectura propriu-zisă. Copiii fac primele încercări în a lectura un text. Maturii sunt cei care trebuie să propună texte pentru fiecare în parte. Deci, promotorii lecturii sunt responsabili de crearea condițiilor optime pentru cultivarea unei personalități psihosocioculturale.

Bibliografie

Antonescu, Gheorghe G. *Educație și cultură*. – București: Editura Didactică și Pedagogică, 1972.

Badea, Elena. *Caracterizarea dinamică a copilului și adolescentului de la 3 la 18 ani*. – București: Editura Didactică și Pedagogică, 1993.

Bontaș, Ioan. *Pedagogie*. – București: Editura ALL, 1994.

Cornea, Paul. *Introducere în teoria lecturii*. – București: Minerva, 1988.

Cosmovici, Andrei. *Metode pentru cunoașterea personalității: Cu privire specială la elevi.* – București: Editura Didactică și Pedagogică, 1972.

Cristea, Sorin. *Dicționar de pedagogie.* – Chișinău: Litera, 2000.

Dicționar de psihologie. – București: Babel, 1997.

Golu, Mihai. *Dinamica personalității.* – București: Geneze, 1993.

Nicola, Ioan. *Pedagogie.* – București: Editura Didactică și Pedagogică, 1994.

Pavelcu, Valeriu. *Cunoașterea de sine și cunoașterea personalității.* – București: Editura Didactică și Pedagogică, 1982.

Popescu-Neveanu, Paul. *Dicționar de psihologie.* – București: Albatros, 1978.

Popescu-Neveanu, Paul. *Personalitatea și cunoașterea ei.* – București: Editura Militară, 1969.

Salade, Dumitru. *Educație și personalitate.* – Cluj-Napoca: Casa Cărții de Știință, 1995.

Șchiopu, Ursula; Verza, Emil. *Psihologia vârstelor: Ciclurile vieții.* – București: Editura Didactică și Pedagogică, 1995.

Șoitu, Larisa. *Condiționarea psihologică a mesajului audio-vizual.* – București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1984.

Vlad, Ilie. *Lectura - un eveniment al cunoașterii.* – București: Editura Eminescu, 1977.

Oxana Boncă,
bibliotecar principal,
Biblioteca Națională pentru
Copii „Ion Creanga”

PORTOFOLIUL BIBLIOTECARULUI

„MISS SMĂRĂNDIȚA” - CONCURS DE CREATIVITATE ȘI INTELIGENȚĂ

La început de martie, tradițional, la Biblioteca Națională pentru Copii “Ion Creangă” se desfășoară *Zilele Creangă*. Prin acest ciclu de activități, care include expoziții, concursuri, prezentări de carte, șezători și matinee literare, se urmărește valorificarea operei lui Ion Creangă și promovarea lecturii copiilor.

Una dintre cele mai deosebite activități, organizate în cadrul Zilelor Creangă, este Concursul de creativitate și inteligență *Miss Smărândița*, inițiat de serviciul Activitate cu copii de 11-16 ani în anul 2002.

“Și cea dintâi școlăriță a fost însăși Smărândița popei, o zgâtie de copilă ageră la minte și așa de silitoare, de întrecea mai pe toți băieții și din carte, dar și din nebunii...” Această descriere a personajului din crengienele “Amintiri din copilărie” a sugerat, într-un anumit fel, ideea organizării unui concurs.

De la prima ediție concursul a fost salutat cu entuziasm atât de potențialele concurente, cât și de public. *Miss Smărândița* oferă tuturor, copiilor și adulților, un adevărat spectacol, care este un îndemn la lectură și o apropiere sufletească de minunata operă a sfântosului humuleștean. Mai ales “Amintirile”, elegia frumoasă a “atunci-ului” senin al copilăriei crengiene, reînvie într-o formă originală și captivantă.

Participă la concurs eleve din clasele gimnaziale. De obicei, se înscriu în competiție câte 2-3 reprezentante de la cel mult 3-4 instituții de învățământ preuniversitar din Chișinău. În cele șase ediții, desfășurate până în prezent, au participat la concurs reprezentantele liceelor „Spiru Haret”, „Natalia Dadiani”, „Vasile Alecsandri”, „Ciprian Porumbescu”, „Antioh Cantemir”, „George Coșbuc”, „Petru Rareș”, Liceului din Merenii Noi, Gimnaziului Moldo-Turc, Gimnaziului nr. 64 din Durlești, școlilor nr. 1, nr. 5 „Alexandru Donici”, nr. 62.

Concursul “Miss Smărândița” include șase probe, prin care se pun în valoare cele mai frumoase calități ale concurențelor: inteligența, creativitatea, prezența de spirit, umorul, spiritul ludic, perseverența și eleganța.

Prima probă constă în prezentarea costumului Smărăndiței. Concu-
rentele pot opta pentru costumul național tradițional cu ie și catrință
sau pentru unul modern cu blugi și adidași. Trebuie de menționat fap-
tul că frumusețea autentică a portului popular a fost apreciată cel mai
des cu nota maximă.

În cadrul celei de-a doua probe concurențele prezintă, prin text și
desen, un mesaj adresat lui Nică a lui Ștefan a Petrei. Mesajele textua-
le pot fi în formă de scrisoare, eseu sau poezie.

La proba a treia concurențelor li se cere comentarea și explicarea
sensului unor expresii (zicători, proverbe) din “Amintiri din copilă-
rie”. Astfel ele demonstrează cât de profund cunosc opera lui Creangă
și ce cunoștințe lingvistice posedă.

Proba a patra le cere concurențelor să prezinte personajul lor prefe-
rat din scrierile lui Creangă. Aici ele pot apela și la ajutorul colegilor,
pentru a înscena chiar fragmente din povești sau „Amintiri din copi-
lărie”.

Voința și curajul fetelor sunt puse la încercare în proba a cincea,
când trebuie să reziste stoic pedepsei cu „Calul bălan”. Cea mai cu-
minte Smărăndiță reușește să scape de croielile sfântului Neculai.

În finalul Concursului, la mini-șezătoarea improvizată, Smărăndi-
țele se întrec în dibăcia de a mânui andrelele sau croșeta, în arta brode-
riei, în interpretarea unui cântec sau recitarea unei poezii.

Un juriu competent, exigent și nepărtinitor, din care fac parte, de
obicei, Claudia Partole, scriitoare, Varvara Buzilă, director adjunct al
Muzeului Național de Etnografie și Științe ale Naturii, Victor Prohin,
scriitor ș.a., desemnează premianțele locului I, II și III, oferindu-le
diplome și seturi de carte.

Deținătoarea premiului I, adică a titlului “Miss Smărăndița”, obține
și dreptul de a fi moderatoarea următoarei ediții a concursului.

Deținătoare ale acestui titlu până în prezent sunt: 2002 - Ana Ropot
(Liceul “Spiru Haret”), 2003 - Gabriela Cocieru (Liceul “Vasile Alec-
sandri”), 2004 - Jozefina Gagim (Liceul “Ciprian Porumbescu”), 2005
- Maricica Galeru (Gimnaziul Moldo-Turc), 2006 - Irina Adam (Liceul
“Petru Rareș”), 2007 – Marina Fortuna (Gimnaziul Moldo-Turc).

Pentru a se ține cont și de părerea publicului spectator, a fost ne-
cesară instituirea titlului “Simpatia publicului” cucerit pe parcurs de

Mihaela Ciobanu de la Liceul “Petru Rareș”, Daria Osanciuc de la Gimnaziul Moldo-Turc, Diana Sârbu de la Școala nr. 5 ”A. Donici”, Natalia Cibotaru de la Școala nr. 59 (actualmente Liceul “G.Coșbuc”), Ecaterina Pleșca de la Gimnaziul Moldo-Turc.

O nuanță înviorătoare conferă concursului momentele muzicale încadrate perfect în pauzele dintre probe – timp în care juriul face deliberrările și aprecierile necesare. Astfel, au evoluat cu succes ansamblurile muzicale de la Liceul din Merenii Noi, Liceul “Ciprian Porumbescu” și de la Gimnaziul Moldo-Turc, de la Gimnaziul nr. 64 din Durlăști.

Sperăm, că acest concurs va ajuta tânăra generație să nu uite de tradițiile strămoșești și să păstreze valorile noastre naționale. Ne dă speranța aceasta Smărăndița - Ana Ropot de la Liceul “Spiru Haret”, care i se adresează lui Ion Creangă cu următorul mesaj:

„Excelență!

În calitate de reprezentant plenipotențiar al Clubului “Smărăndițele moderne” Vă rog să acceptați asigurările deosebitei noastre gratitudini pentru splendidul mesaj, care ne-a teleportat în mirificul univers rustic al Humuleștilor din mileniul trecut, univers care va constitui cu certitudine și în acest mileniu, o oază de lumină, bucurie și revelație sufletească”.

Zinaida Ursu,
șef serviciu Activitate cu copii de 11-16 ani,
Biblioteca Națională pentru
Copii „Ion Creangă”

“CARTEA ȘI INTERNET-UL ÎN SECOLUL XXI: PARTENERI SAU RIVALI?”

- Ring intelectual -

Biblioteca, printre multele sarcini pe care le are, este chemată să creeze un mediu favorabil comunicării între beneficiarii săi. Mai ales, este important să încurajeze dialogul dintre tineri pe diverse subiecte care îi preocupă în prezent.

O temă de actualitate, abordată adesea (uneori la modul superficial) în sfera educațională și în mass-media, este impactul tehnologiilor in-

formaționale moderne asupra tinerilor. Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” a inițiat mai multe activități, în al căror cadru fie s-a discutat subiectul în cauză (simpozioane, conferințe ale bibliotecarilor), fie copiii și adolescenții au fost familiarizați cu utilizarea acestor tehnologii (cursuri de instruire în utilizarea computerului și a Internet-ului, prezentări de site-uri web și de CD-uri etc.).

Distinctă de activitățile menționate și în directă legătură cu afirmația de la începutul acestui articol, a fost Ringul intelectual “Cartea și Internet-ul în secolul XXI: parteneri sau rivali?”, organizat în cadrul Zilelor Bibliotecii din noiembrie 2006.

Ideea desfășurării unui tur de dezbateri cu o asemenea tematică între copii și adolescenți a fost lansată de serviciul Activitate cu copii de 11-16 ani și serviciul Mediatecă.

Am provocat adolescenții să caute răspuns la întrebarea cheie: va rămâne cartea un purtător principal de informație sau va fi reprimată de viitorul monopol al Internet-ului? Cartea este cel mai vechi mijloc de informare dintre cele existente în prezent. Apariția tiparului, a cărții, a însemnat o revoluție pentru omenire, care a dominat dezvoltarea societății noastre o perioadă lungă de timp. Apoi a fost inventat radioul, cinematografia, televiziunea etc., care de asemenea au însemnat pași importanți în evoluția omenirii. La fiecare etapă se declanșau polemici cu privire la ce este mai important: cartea sau radioul, cartea sau televizorul, cartea sau cinematografia. Și iată că am ajuns și la dilema: cartea sau computerul, cartea sau Internet-ul. Ne întrebăm cu toții: va reuși să domine în totalitate Internet-ul spațiul informațional; care este raportul între carte și calculator; care sunt avantajele și dezavantajele fiecărui purtător de informație; care este atitudinea noastră față de ele: vom rămâne în continuare cititori pasionați sau ne place mai mult să fim navigatori în Internet?

În ring-ul intelectual au ieșit două echipe: “**Cartea**” și “**Internet**”. Echipa “Cartea” i-a avut ca membri pe elevii Liceului “V. Alecsandri” (Chișinău) Gabriela Cocieru și Sergiu Plugaru și ca secundanți pe profesoara de limbă și literatură română Silvia Strătilă, elevii Roman Ciubară și Irina Baltag.

Echipa “Internet” a fost alcătuită din Sergiu Gherciu de la Liceul de Coregrafie și Gheorghe Gori de la Colegiul Național de Comerț,

secundați de Vitalie Botnaru și Dorina Plugaru de la aceeași instituție și Sergiu Ursu, șeful serviciului Automatizare și Informatizare al Bibliotecii Naționale pentru Copii “Ion Creangă”.

Dezbaterile au fost precedate de o pregătire intensă: selectarea articolelor din ziare și reviste, din Internet, sistematizarea materialului acumulat și elaborarea strategiei de apărare a cauzei susținute.

Echipa de arbitri, care i-a avut în componență pe Președintele Fundației pentru Dezvoltarea Digitală din Moldova dl Victor Papanaga, lectorul Catedrei Biblioteconomie și Asistență Informațională a Universității de Stat din Moldova dna Natalia Cheradi și bibliotecarul principal al BNC “Ion Creangă” dna Tamara Maleru, a avut dificila misiune de a monitoriza și aprecia desfășurarea dezbaterilor, încurajând echipele după fiecare rundă.

În rol de moderator al dezbaterilor s-a produs dna Lilia Tcaci, director adjunct al BNC “Ion Creangă”.

Ringul intelectual s-a desfășurat în trei runde.

Prima rundă a constat în susținerea unei pledoarii în apărarea cauzei – Cărții sau Internet-ului – de fiecare echipă.

Membrii echipei “Cartea” și-au început pledoaria cu un citat din Octavian Goga: “Citește cartea cu cinstea care i se cuvine Evangheliei”. De asemenea, ei au apelat la autoritatea lui Mihai Eminescu, care a afirmat că numai citind mereu creierul nostru va deveni un laborator de idei, și a lui Nicolae Iorga, care datora toate succesele sale cărților. Ei au accentuat apropierea de suflet și de cultură mai mult a cărții decât a Internet-ului. Faptul că invenția omenirii cu numele carte a supraviețuit secole, le-a servit ca argument în favoarea existenței acesteia și în viitor. În defavoarea tehnologiilor informaționale moderne, a Internet-ului, ei au menționat că îi îndepărtează pe tineri de la lectură.

Echipa “Internet” a început „lupta”, fiind înarmată, mai ales, cu date statistice, care uneori chiar erau în favoarea cărții. De exemplu, s-a menționat că 23% din utilizatorii Internet-ului din Uniunea Europeană în anul 2005 au „navigat” în dorința de a-și cumpăra cărți. Și tot membrii acestei echipe au recunoscut că tinerii cu vârstă între 16 și 24 de ani „încarcă” din Internet în special filme și muzică și mai puțin caută cărți.

Argumentul plauzibil al „internet-iștilor” în susținerea cauzei lor a

constat în afirmația că pericolul cel mai mare care amenință cartea nu vine, de fapt, dinspre lumea virtuală. Până la urmă, nu contează prea mult dacă un ins citește un roman răsfoind filele sau mișcând mouse-ul. Problema este că individul nu are necesitatea să citească, pierde gustul și deprinderea de a face lectură în general.

Avantajul Internet-ului, conform părerii lor, este că acesta permite accesul egal tuturor indivizilor și comunităților, chiar dacă este vorba despre cele mai mici și îndepărtate localități, la informația necesară pentru dezvoltarea personală, culturală, educațională, economică și pentru a putea lua parte activă la procesele democratice. Drept dovadă este faptul că în anul 2005 în Republica Moldova numărul de utilizatori ai Internet-ului s-a mărit cu 50% față de anul 2003, atingând cifra de 406000 de vizitatori. Pe plan mondial numărul de utilizatori a crescut de la 503 mln în anul 2001 până la 1 mld în anul 2005, adică fiecare al 6-lea locuitor al globului a utilizat serviciile Internet-ului.

În *runda a doua* secundanții fiecărei echipe au adresat câte 3 întrebări membrilor echipei adverse.

Echipele "Cartea" a încercat să afle răspunsul la următoarele întrebări:

- Contribuie oare Internet-ul la formarea personalității, a intelctului unei persoane?
- Ce influență au asupra unui adolescent jocurile on-line, caracterizate prin violență excesivă, sau site-urile pornografice?
- Puteți da un exemplu de critic literar care ar citi în format electronic opera pe care urmează să o supună analizei?

Întrebările echipei "Internet" au fost următoarele:

- De ce cărțile în librării sunt foarte costisitoare?
- Nu credeți că valoarea cărții se diminuează odată cu creșterea prețului ei?
- Producerea cărților necesită multă celuloză. Oare defrișarea pădurilor în acest scop nu duce la un dezechilibru ecologic?

Discuțiile declanșate de aceste întrebări au fost aprinse, făcându-se un schimb dur de replici.

Runda a treia a constat într-un „ping-pong” cu întrebări și răspunsuri între echipe. S-au adresat întrebări de esență (ex.: Pot oare avantajele Internet-ului compensa dezavantajele acestuia?, Nu credeți că In-

ternet-ul este o evoluție, o formă înaintată a cărții?, Discuțiile pe chat pot fi comparate cu o discuție față în față în care poți să vezi mimica interlocutorului?), dar și întrebări mai ciudate (ex. Cine are o spiritua-litate mai înaltă: Mihai Eminescu sau Bill Gates?).

La sfârșitul celor trei runde, publicul, reprezentat de elevii de la Liceul „Minerva” din Chișinău, a fost rugat să voteze în favoarea echi-peii, care și-a apărat mai convingător cauza. Precum și era de așteptat, tinerii au votat pentru „Internet”, dar au menționat că ambele surse de informație au dreptul la viață, având fiecare anumite avantaje.

Arbitrii au constatat că ambele echipe au fost la fel de bune și este important că s-a ajuns la următoarea concluzie: este însemnată valoarea informației, oricare ar fi suportul pe care se face accesibilă.

Echipele au primit din partea Bibliotecii diplome, seturi valoroase de carte și abonamente pe termen de o lună pentru accesarea Internet-ului în Sala Multimedia.

Zinaida Ursu,

șef serviciu Activitate cu copii de 11-16 ani,

Lolita Caneev,

șef serviciu Mediatecă,

Biblioteca Națională pentru

Copii „Ion Creangă”

FAMILIARIZAREA COPIILOR CU TEHNOLOGIILE INFORMAȚIONALE ÎN BIBLIOTECĂ

Societatea Informației și Cunoașterii, în care ne este dat să trăim în prezent, impune cu insistență utilizarea tehnologiilor informaționale în toate sferele vieții. Computerul, Internet-ul și alte tehnologii devin practic indispensabile celor angajați în procesul de studiu, de muncă și chiar de odihnă. Tehnologiile informaționale contribuie la apariția unor produse și servicii noi, iar computerul a reușit să materializeze ideile umane de a călători în timp și spațiu.

Informatizarea și automatizarea nu ocolesc nici un tip de instituții și, cu atât mai mult bibliotecile, a căror funcție primordială este de a asigura accesul la informație. Bibliotecarul are șansa să supraviețuiască

că în domeniu doar dacă posedă deprinderi și cunoștințe de căutare a informațiilor și utilizare a noilor tehnologii.

În legătură cu aceste exigențe ale societății contemporane, la multiplele activități pe care le desfășoară biblioteca i s-a mai adăugat una deosebit de importantă – instruirea beneficiarilor în vederea utilizării tehnologiilor informaționale moderne.

Sarcina familiarizării beneficiarilor cu noile tehnologii s-a impus plenar în Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” o dată cu deschiderea Sălii Multimedia, în septembrie 2001. Chiar din primele luni de activitate am stabilit că nu este suficient să oferim beneficiarilor noi servicii, precum acces la resursele Internet și la o colecție de documente electronice pe CD și DVD, utilizarea catalogului electronic al Bibliotecii, dar este necesar să-i instruiem cum să le folosească.

Înainte de a demara programele de instruire a beneficiarilor am analizat necesitățile lor și gradul de cunoaștere a tehnologiilor informaționale moderne. În procesul de cercetare am constatat că elevii, deși studiază informatica în școală, nu au suficiente abilități practice de utilizare a computerului, nu pot utiliza serviciile pe care le oferă Internet-ul și, mai ales, nu stăpânesc strategiile de căutare a informației în mediul electronic.

Instruirea copiilor în Sala Multimedia are loc pe două căi: *instruirea individuală și instruirea în grup.*

Instruirea individuală se aplică în relația cu fiecare copil în parte, fie că el ia cunoștință pentru prima dată de noile tehnologii, fie că are deja anumită experiență în utilizarea acestora. Metoda este destul de eficientă pentru că se ține cont de necesitățile concrete, de moment ale beneficiarului Bibliotecii. În special, instruirea individuală se face pentru utilizarea sistemului Windows, a programului Word, a unor CD-uri sau DVD-uri consultate de beneficiar.

Instruirea în grup are loc în diferite forme: *prezentări, cursuri, elaborare de ghiduri.*

Prezentările în grup se organizează cu scopul familiarizării beneficiarilor cu regulile de utilizare a documentelor electronice pe CD sau DVD, aflate în colecțiile Bibliotecii. Se explică cum putem afla care sunt cerințele de performanță a computerului pe care poate fi instalat discul respectiv, care sunt procedurile de instalare, cum se navighează

prin conținutul documentului. De asemenea, se organizează și prezentări ale site-urilor web pentru grupuri de beneficiari. Selecția site-urilor se face, de obicei, după subiect. Copiii află cum este structurată informația pe site, cum se navighează în interiorul unui site și de la un site la altul, cum putem verifica veridicitatea informației conținute în site.

Cursurile se organizează, ca regulă, în perioadele de vacanță ale elevilor. Până la moment au fost elaborate și se prestează cursuri cu tematica: Utilizarea programului Paint, Inițiere în sistemul Windows, Utilizarea Internet-ului.

Lecțiile de familiarizare cu programul Paint se organizează pentru copiii preșcolari, din grupele superioare ale grădiniței de copii. Într-o formă interactivă și de joc copiii învață să mănuiască tastatura și mouse-ul computerului, să înțeleagă un meniu simplu de program. Micuții învață să deseneze, să facă din figuri geometrice diverse construcții, animale. La final modelează cu ajutorul acestui program câte o ilustrație-felicitare.

Cursurile pentru inițiere în Windows și Internet durează câte 10-12 ore fiecare. Grupul nu depășește numărul de 6-7 copii, astfel încât fiecare să poată lucra individual la computer.

Am constatat că, deși în școală se studiază informatica și majoritatea instituțiilor de învățământ preuniversitar au laboratoare specializate, nu toți copiii au suficiente abilități practice de utilizare a computerului. Prin cursul de inițiere în Windows se sistematizează și se completează cunoștințele obținute de copii anterior în utilizarea acestui sistem. După încheierea cursului de lecții, doritorii au posibilitatea să studieze în continuare în mod individual, folosind și un curs interactiv pe CD-ROM.

În cadrul cursului de utilizare a Internet-ului copiii sunt familiarizați cu istoria, serviciile Internet-ului, mai ales serviciul WWW, studiază funcțiile programului de navigare Internet Explorer, diverse sisteme de căutare a informației în Internet. Subiecte aparte și foarte importante sunt: strategiile de căutare a informației, evaluarea informației după criteriile veridicitate, actualitate, relevanță necesității de informare, sintetizarea informației colectate din Internet. Desigur, formatorul atrage atenția copiilor asupra faptului că în Internet există

multă informație dăunătoare, periculoasă, incorectă. Mulți dintre cursanți sunt încântați de posibilitatea de a învăța cum să folosească poșta electronică și alte instrumente de comunicare în Internet, dar află și despre inutilitatea „pălăvrăgelii” ore întregi pe chat. Bibliotecarul îi orientează spre comunicarea pe viu cu prietenii și colegii, sfătuindu-i să devină membri ai unor cluburi și cenacluri.

În scopul orientării utilizatorilor în sursele electronice, Sala Multimedia elaborează diverse *ghiduri*, care conțin descrieri adnotate ale CD-urilor, aflate în colecțiile Bibliotecii, sau ale celor mai interesante site-uri pentru copii, portaluri tematice, biblioteci și altele.

Factorul esențial în desfășurarea activității de familiarizare a beneficiarilor Bibliotecii cu noile tehnologii informaționale este pregătirea profesională a bibliotecarului. El trebuie să fie expert în căutarea informației, să aibă aptitudini pedagogice și abilități de comunicare.

Tatiana Cociu,
șef oficiu Sala Multimedia,
Biblioteca Națională pentru
Copii „Ion Creangă”

MODIFICĂRI ÎN CLASIFICAREA ZECIMALĂ UNIVERSALĂ: REDIMENSIONAREA DIVIZIUNII 37 *EDUCAȚIE. ÎNVĂȚĂMÂNT. INSTRUIRE. TIMP LIBER*

Schimbările survenite în dezvoltarea științei și practicii umane impun o activitate permanentă de revizuire, actualizare și transformare a sistemelor de clasificare bibliografică pentru ca acestea să fie flexibile și să poată reflecta toate schimbările apărute. Prin aceasta se explică în mare parte succedarea pe parcursul timpului a diferitor sisteme de clasificare sau modificarea unei și aceeași clasificări.

Inițial Clasificarea Zecimală Universală a fost administrată de Institutul Internațional de Bibliografie creat de Otlet și La Fontaine. Ulterior institutul a fost reorganizat în Institutul Internațional de Documentare, Federația Internațională de Documentare, Federația Internațională pentru Informare și Documentare, cărora le-a revenit și responsabilitatea de dezvoltare a C.Z.U. De la 1 ianuarie 1992 toate drep-

turile privind C.Z.U. au fost transferate Consorțiului C.Z.U., FID fiind unul din cei șase membri fondatori, alături de editorii AENOR, BSI, BSL, CLCPF și INFOSTA. Consorțiul se ocupă de administrarea și întreținerea Fișierului Master de Referință (MRF – Master Reference File), cu o bază de date de 60.000 de intrări, care reprezintă versiunea oficială a C.Z.U. Acest MRF este sursa, pe baza căreia se publică edițiile oficiale ale sistemului respectiv de clasificare. Propunerile pentru revizuirea, modificarea și completarea schemei C.Z.U. se publică în seria *Extensions and Corrections* care apare anual.

Pe parcursul timpului, o dată cu evoluția domeniilor de cunoaștere, toate clasele C.Z.U. au fost restructurate. Astfel de schimbări au avut loc și în ansamblul informațional al Clasei 37 Educație. Învățământ. Instruire. Timp liber. Actualizări ale conținutului acestei diviziuni s-au efectuat în anii 1998, 2000, 2002. Structura Clasei 37 a fost definitivată și publicată în detaliu în *Extensions and Corrections*, nr. 26 din anul 2004. În continuare propunem o prezentare a principalelor schimbări în clasa respectivă.

Analiza schimbărilor efectuate ne permite să evidențiem trei tipuri de modificări:

I. Modificări cu utilizarea Tabelelor de indici auxiliari comuni: Id Indici auxiliari comuni de formă, Ik Indici auxiliari comuni de materiale, de persoane și caracteristici personale.

Exemple cu utilizarea indicilor auxiliari din Tabela Id:

371.67 Materiale didactice tradiționale → (07)

371.671 Manuale și culegeri școlare → (075)

371.672 Material ilustrativ → (084)

371.673 Materiale cartografice. Hărți, atlase → (084.3)

371.68 Materiale audiovizuale → (086)

371.694 Mașini pentru învățat. Instalații didactice → (072)

371.279.6 Lucrări scrise/examene scrise. Teme, subiecte, întrebări, probleme → (079.1)

Exemple cu utilizarea indicilor auxiliari din Tabela Ik:

37.011.31 Educatori. Profesori → 37.011.3-051

37.011.32 Persoane care sunt educate/instruite. Elevi, studenți etc.
→ 37.011.3-052

378.124.3 Profesori titulari, onorifici → 378-057.175

- 378.124.4 Lectori. Îndrumători → 378-057.173
- 378.124.7 Asistenți → 378-057.23
- 378.125 Personal auxiliar care nu predă, neangajat în procesul de învățământ. Personal tehnic și de cercetare/științific → 378-057.2
- II. Decizii despre redistribuirea termenilor și concepțiilor în următoarele subdiviziuni:
- 001
- 378.28 Titluri acordate de societăți științifice, organisme profesionale etc. → 001.32
- 005 Management (clasa nouă)
- 371.1 Direcție → 005
- 377.354 Școlarizare organizată de întreprinderi, firme, societăți. Formare în cadrul întreprinderii la locul de muncă → 005.961.1
- 377.4 Perfecționarea sau recalificarea muncitorilor calificați. Școli de meserii, meșteșugărești, de maiștri → 005.963.1
- 377.44 → 005.963.1
- 377.5 → 005.963.1
- 377.6 → 005.963.1
- 026
- 371.64 Biblioteci. Colecții de cărți → 026
- 061.2
- 371.83 Asociații, cluburi, societăți ale elevilor și studenților → 061.2
- 371.84 Asociații, cluburi, societăți de natură științifică → 061.2
- 069
- 371.65 Muzeu. Colecții de obiecte → 069
- 17, 15
- 37.065 Căsătorie în timpul studiilor → 173.1- 057.875 Căsătorie Probleme ale studenților căsătoriți → 37.06 - 057.875
- 371.15 Statut în cadrul profesiei. Statut în societate. Standarde profesionale → 174 Morală profesională, ocupațională.
- 371.386 Independență, siguranță de sine, inițiativă în relație cu lumea exterioară → 159.923 Psihologia personală.
- 316 Sociologie
- 37.015.4 Sociologie pedagogică → 316
- 37.061 Situație socială. Mediu → 316.64 Atitudini sociale. Opinii

sociale. Conștiință socială.

→ 331

37.048.4 Orientare profesională → 331.548 Orientare, îndrumare profesională.

→ 336 Finanțe

378.362 Împrumuturi pentru studiu → 336.717.5 Împrumut de afaceri. Împrumut.

→ 338 Situație economică. Politică economică

379.85 Călătorii de plăcere. Turism. Excursii → 338.48 Turismul din punct de vedere economic. Politică turismului.

→ 364

374.3 Activitate de educare prin muncă a tineretului → 364.4

378.37 Instituții sociale ale studenților → 364

→ 39

371.239 Festivități, aniversări, serbări școlare → 39 (394.21 Sărbători naționale, 394.26 Zile de sărbătoare. Serbări. Zile naționale. Sărbătorile ca obicei social, 394.268.22 Ziua mamei. Duminica mamelor).

371.89 Tradiții/obiceiuri școlare/universitare → 39

371.894 Feste, pozne. Escapade. Farse studentești → 398

371.896 Îmbrăcăminte specială distinctivă. Uniforme, robe. → 391 Îmbrăcăminte. Costume.

→ 613

371.71 Stare generală de sănătate → 613

371.78 Sănătatea și igienă intelectuală/mintală → 616.89 Psihiatrie

378.17 Sănătatea și igiena studenților → 613

→ 71, 72

371.616 Terenuri de sport și de joacă ale școlii/universității/collegiului → 712.256 Zone de joacă → 712.257 Terenuri de joc. Terenuri de sport.

371.62 Clădiri școlare, ale colegiilor. Locuințe → 727 Clădiri destinate educației, științei și culturii.

371.621 → 72.05 Părți, spații și camere pentru anumite scopuri.

371.621.2 → 72.053; 371.621.4 → 72.054; 371.621.5 → 72.055; 371.621.7 → 72.056

III. Modificări în cadrul diviziunii propriu-zise prin simplificarea sau schimbarea indexului.

De exemplu, poate fi folosită simplificarea indexului sau unele noțiuni pot fi considerate facultative. Acest tip de modificări îl putem întâlni doar în structura compartimentului (indexul se schimbă, dar conținutul rămâne același).

Simplificări:

37.015.1, 37.015.2 → 37.015 Discipline de teorie a educației. Științe pedagogice speciale.

37.044.2, 37.044.3, 37.044.4, 37.044.6 → 37.044 Durata educației sau instruirii și 37.044.5 - facultativ.

Toate subdiviziunile 37.046 Studii, trepte, niveluri de studiu (37.046.1, 37.046.12 etc.) → 37.046

Modificări cu schimbare a indexului:

37.03 Formarea inteligenței și a personalității → 37.015.311

37.032.2 Formarea caracterului → 37.015.312

37.032.5 Formarea spiritului de îndrăzneală → 37.015.31

37.033 Educație prin studiul și observarea naturii → 37.015.31

37.034 Educație morală → 37.015.31

37.036 Educație artistică → 37.015.31

Toate aceste noțiuni se vor reflecta, astfel, în subdiviziunea 37.015.3 Psihologia pedagogică. Aptitudini pentru educație/învățătură.

371.3 Metode de predare și instruire → 37.091.3

371.5 Disciplină școlară. Ordine în școală → 37.091.5

372.8 Alte obiecte de studiu. Materii de învățământ special → 37.016: subiect de predare: 372.853 Educație fizică → 37.016:53

372.874 Desen → 37.016:74

Bibliografie

Clasificarea Zecimală Universală: ediție medie internațională în limba română / Biblioteca Națională a României. – București, 1998. – P. 233-243.

Extensions and Corrections to the UDC //http : www. udcc. org/ec20- 1998. htm

Extensions and Corrections to the UDC //http : www. udcc. org/

ec22 -2000. htm

Extensions and Corrections to the UDC //http : www. udcc. org/
ec24 -2002. htm

Extensions and Corrections to the UDC //http : www. udcc. org/
ec26-2004. htm

Nina Crasnopolschi,
bibliotecar principal,
Biblioteca Națională pentru
Copii „Ion Creangă”

OAMENI ȘI CĂRȚI

DICȚIONARUL „SCRIITORII MOLDOVEI”

De ce lectura nu ar fi o formă de viață care să pună în umbră celelalte preocupări umane? În cazul Claudiei Balaban nici nu mai rostim o asemenea întrebare, pentru că personajul, asemeni celui din Labirint, a făcut și mai mult: o viață de om a „păstorit” cărțile și le-a însuflețit până la întrepătrunderea ideilor din text cu spiritul cititorului, o viață confundată cu destinul cărții. Când suntem tineri, în fața noastră se deschide o lume necunoscută, imprezvizibilă. Acum, când soarele coboară spre asfințit, eu judec oamenii nu numai după faptele lor, ci mai ales după caracterul lor, mi se pare mult mai înțelept. Locul Claudiei Balaban s-a aflat ferice și exact în angrenajul labirintic al universului acesta unic care este biblioteca. Și ce personaj de caracter! Mă întreb câte gânduri rămân undeva, fără să vadă lumina zilei? Suspectă întrebare, dar măcar ea lasă loc eventualelor răspunsuri, fie ele chiar ne-verosimile. Nimic nu e incredibil când dăm de miezul și semnificația unui timp numai al Claudiei Balaban în diverse ipostaze: bibliologul, organizatorul, directorul, apoi animatorul, colegul, prietenul. Un timp în care și-a crescut generațiile de cititori în cultul cărții și într-o mitologie optimistă în care totul a fost înconjurat de lumină și căldură sufletească. O viață de om.

Numele Claudiei Balaban nu surprinde când este întâlnit și pe copertile multor publicații. A lăsat în urmă atâtea mărturii și lucruri de bine încât o istoriografie a Basarabiei zilelor noastre fără numele ei nu ar fi de conceput. Nu mai departe decât acest dicționar al **Scriturilor Moldovei în lectura copiilor și adolescenților**. Istoricul literar Mihai Cimpoi spune, fără să ezite, că literatura pentru copii este „blazonul de noblețe” al culturii române din Basarabia, este domeniul cel mai bogat în valori estetice. Nu exagerăm cu nimic când afirmăm că în acest dicționar bibliografic este reprezentat întreg tabloul literaturii pentru copii din Basarabia, de la Liviu Deleanu și Emilian Bucov la Grigore Vieru și Spiridon Vangheli, de la Ion Hadârcă și Nicolae Dabija la Aureliu Busuioc și Vasile Romanciuc, de la Leo Butnaru și Aurel Scobioală la Constantin Dragomir, Claudia Partole, Arcadie Suceveanu, Iulian

Filip, Iurie Colesnic, Ianoș Țurcanu și alții. Un asemenea dicționar nu putea fi decât rezultatul pasiunii și priceperii unor bibliotecare cu mare prețuire pentru scriitori, amintindu-le aici pe Maria Harea, Elena Cugut, Claudia Gurschi, Tamara Maleru. Ediția a II-a, îngrijită de Claudia Balaban, sub girul responsabil al profesorului universitar Ion Madan și scriitorului Leo Butnaru, confirmă bogăția creației literare basarabene în care rămâne nealterată identitatea națională a ființei, cu începuturile ei din copilărie, veșnică și inepuizabilă sursă a spiritului înălțător.

Structural vorbind, dicționarul se derulează după regulile clasice cunoscute, reținând faptele culturale și operele cu toate genurile literare, neuitându-se că este vorba de o lucrare lexicografică preponderent bibliografică. În finalul consultării nu poți decât să-ți spui: și acest dicționar reprezintă oameni, cărți, idei și cuvinte care pot schimba în bine lumea, cu deosebire copilăria ei ca vârstă de aur. Asupra lecturii copiilor frumoși și înzestrați a vegheat ocrotitor și fermecător, alături de colegii ei, Claudia Balaban. O viață de om, generoasă, armonioasă, consistentă.

Nicolae Busuioac

(Din volumul „Cetatea gânditoare”, Iași, 2005)

INFORMAȚII DE PESTE HOTARE

FIECARE COPIL ARE DREPTUL LA LECTURĂ

- Congresul al 30-lea Mondial al IBBY -

Macau, fosta colonie portugheză retrocedată Chinei în 1999, a găzduit în 20-24 septembrie 2006 Congresul al 30-lea Mondial al IBBY (Consiliul Internațional al Cărții pentru Copii și Tineret), care a avut ca temă generală „Cărțile pentru copii și dezvoltarea socială”.

Decizia Comitetului Executiv al acestei organizații internaționale cu Secții Naționale în 70 de țări de a desfășura Congresul în Republica Populară Chineză a fost determinată de două momente. În primul rând, China, unde au fost descoperite hârtia și tiparul, are o tradiție de foarte lungă durată în arta editării și lecturii. Având circa 367 milioane de tineri cititori, această țară se preocupă în mod deosebit de promovarea cărții pentru copii, astfel contribuind substanțial la îndeplinirea sarcinii principale pe care și-o propune IBBY. În al doilea rând, Secția Națională IBBY din China își sărbătorește în 2006 a 20-a aniversare de la fondare.

Printre cei 322 delegați la Congres au fost prezenți și reprezentanții Republicii Moldova – Claudia Balaban, președinte al Secției Naționale IBBY, Eugenia Bejan, secretar al Secției Naționale IBBY, Alexei Colâbneac, artist plastic, laureat al Diplomei de Onoare IBBY 2006, Tamara Pereteatcu, jurnalist.

Programul Congresului a inclus mai multe activități: prezentarea deținătorilor Diplomelor de Onoare IBBY 2006, ceremoniile de decernare a Premiului Andersen 2006 și a Premiului IBBY-Asahi 2006, sesiuni plenare, seminare, discuții, ateliere, Forumul Copiilor, Adunarea Generală a IBBY.

Diplomele de Onoare IBBY se acordă o dată la doi ani pentru cele mai bune cărți pentru copii, editate recent în țările membre ale IBBY. În anul 2006 au fost selectate 164 de cărți din 57 de țări, distribuite după categorii: categoria „Text” (pentru scriitori) – 67 laureați, categoria „Ilustrație” – 54 laureați, categoria „Traducere” – 43 laureați. Republica Moldova are trei laureați ai Diplomei de Onoare IBBY 2006 – scriitorul Aurel Scobioală pentru volumul „Carte pentru câini

deștepți”, pictorul Alexei Colâbneac pentru ilustrarea cărții „Pungața cu doi bani” de Ion Creangă și Editura „Prut Internațional” pentru publicarea ambelor cărți.

De remarcat faptul că, literatura pentru copii din Republica Moldova este cunoscută în lume și prin alți deținători ai Diplomei de Onoare IBBY (denumită până în 1980 Diploma de Onoare Andersen) – scriitorii Spiridon Vangheli (1974, cartea „Ministrul bunelului”), Grigore Vieru (1988, volumul de versuri traduse în rusă „Zvezda, vâruceai!”), Vasile Romanciuc (2002, volumul de versuri „Toate întâmplările se prefac în cuvinte”), Arcadie Suceveanu (2004, volumul de versuri „Știuca la școală”), pictorii ilustratori Ion Severin (2002, ilustrațiile la cartea „Aventurile baronului Münchhausen” de Erich Raspe), Sergiu Puică (2004, ilustrațiile la „Primul meu dicționar român-francez” de Ioan Mânăscuță), traducătoarea Baca Deleanu (2002, traducerea cărții „Aventurile lui Ceapolino” de Gianni Rodari), editurile „Prut Internațional” (2004, 2006), „Princeps” (2004).

Premiul Hans Christian Andersen sau Medalia de Aur Andersen, instituit de IBBY în 1956 și acordat o dată la doi ani unui autor și unui ilustrator, este cea mai înaltă distincție la nivel internațional în domeniul literaturii pentru copii. Uneori acest premiu este numit „Micul Premiu Nobel”. Laureții Premiului Andersen pentru 2006 au devenit scriitoarea Margaret Mahy din Noua Zeelandă și pictorul ilustrator Wolf Erlbruch din Germania. Jeffrey Garrett, președintele Juriului Premiului Andersen, a menționat cât de dificil a fost să aleagă din 53 de candidați, care reprezentau 28 de țări, doar doi premianți. Este foarte greu să găsești criterii comune de apreciere pentru cărțile pentru copii provenite din diferite spații culturale.

În 1986 IBBY și Compania de presă niponă Asahi Shimbun au instituit Premiul IBBY-Asahi pentru promovarea lecturii. O dată la doi ani se premiază două instituții sau grupuri de lucru, care organizează activități deosebite în scopul promovării lecturii printre copii și tineri. În 2006 au fost premiate cu diplomă și o sumă de 10.000 dolari americani două proiecte: „The Mongolian Children’s Mobile Library” (Biblioteca mobilă pentru copii în Mongolia) și campania „All of Poland Reads to Kids” (Toată Polonia citește copiilor), organizată de Fundația poloneză ABCXXI.

Proiectul, inițiat în 2002 și realizat de scriitorul Dashdondog Jambyn, are ca scop apropierea de carte și lectură a copiilor din comunitățile rurale și cele ale păstorilor nomazi din Mongolia. Ca mijloc de transport pentru bibliotecile mobile, care au străbătut vastele stepe mongole, au fost nu doar autobuzele, dar și cămilele, căruțele trase de cai sau boi. Japonia a susținut acest proiect, donând 10 mii de cărți ilustrate, colectate de către copiii japonezi. Textele cărților, traduse în mongolă de studenți, au fost suprapuse peste cele în japoneză.

Deosebit de interesant ne-a părut proiectul polonez, care a fost inițiat în 2001 și are ca scop renașterea tradiției de a citi copiilor în familie, grădinițe de copii și școli. Grupurile țintă ale proiectului sunt părinții, profesorii, educatorii, precum și reprezentanții media. Sloganul campaniei „Să-i citim cu voce tare copilului nostru 20 de minute pe zi în fiecare zi!” se bazează pe afirmațiile oamenilor de știință că, lectura cu voce tare îi dezvoltă copilului de la cea mai fragedă vârstă abilitățile lingvistice, memoria și imaginația, îl învață să gândească creativ, să se concentreze mai bine, îi formează dorința de a învăța, deprinderea de a citi zilnic, ajută la stabilirea unor relații puternice între copil și adult.

La sesiunile plenare, seminarele, discuțiile și ateliere, desfășurate în cadrul Congresului al 30-lea Mondial al IBBY, s-au abordat mai multe subiecte: Literatura pentru copii și lumea ideală; Cărțile pentru copii – imagini ale societății sau agenți ai schimbării; Literatura pentru copii și etica; Dezvoltarea cărții ilustrate pentru copii; Fenomenul Harry Potter; Cărțile pentru copii și era multimedia; Lectura copiilor dezavantajați.

Mai mulți vorbitori au menționat că lumea în care trăim astăzi nici pe departe nu este una ideală. Lumea reală cu binele și răul, adevărul și minciuna, cruzimea și mila din ea nu poate să nu se reflecte în literatura pentru copii. Dar, în același timp, literatura trebuie să transmită copiilor un mesaj pozitiv, să-i învețe că armonia și pacea în lume depinde de fiecare din noi.

Literatura pentru copii trebuie să promoveze principiile morale și etice de conviețuire în societate. Majoritatea autorilor comunicărilor la această temă au făcut legătură între etică și religie. Problema este că în diferite religii și credințe există diferite norme morale și etice și aceste diferențe le regăsim și în literatura pentru copii. Totuși, sunt categorii

etice comune pentru toate culturile – dragostea, umanismul, respectul și grija față de tot ce ne înconjoară.

Participanții la Congres au acordat o atenție deosebită dezvoltării cărții ilustrate pentru copii, avându-se în vedere categoria de cărți în care textul în comparație cu ilustrația ocupă un spațiu foarte mic pe pagină. S-a menționat importanța acestor cărți în promovarea lecturii, cunoștințelor în general, în dezvoltarea imaginației nu doar la copii, ci și la adulți. Producția cărților ilustrate este în creștere în mai multe țări.

Subiectul, care a generat diverse discuții în cadrul Congresului, a fost Fenomenul Harry Potter. Majoritatea vorbitorilor la această temă au constatat principalul efect pe care l-au avut cărțile despre Harry Potter – au declanșat un val de interes pentru lectură printre copii și adolescenți. Harry Potter, conform opiniei unor autori, reabilitează copilăria, îi readuce în cea mai fericită perioadă a vieții chiar și pe adulți. Cărțile despre Harry Potter îi transpun pe copii într-o lume magică, fantastică, apropiată de cea din povești, întocmai așa cum își doresc ei. Dar au fost și voci care s-au întrebat cu îngrijorare ce urmează după Harry Potter, cum ar trebui să fie literatura contemporană pentru copii, dacă scriitorii pot face față cerințelor copiilor de astăzi.

Profesori universitari, scriitori, ilustratori de carte au discutat despre necesitatea integrării tehnologiilor informaționale moderne și în spațiul literaturii pentru copii. În special, Internet-ul și televiziunea pot fi utilizate ca mijloace de promovare a cărții pentru copii. Problema principală constă în calitatea ofertei mijloacelor media.

La tema *Lectura copiilor dezavantajați* au fost prezentate diverse proiecte de alfabetizare și promovare a lecturii în Africa, India, Noua Zeelandă, China și alte țări.

Un eveniment deosebit de impresionant, organizat pentru prima dată în cadrul Congresului, a fost Forumul Copiilor, desfășurat sub genericul „Literatura noastră”. Copii din China continentală, Hong Kong, Macau, India și SUA și-au prezentat eseurile despre rolul cărții și al lecturii în viața lor. Iată doar câteva gânduri desprinse din meditațiile copiilor:

- Cărțile bune nu cunosc hotare între țări, precum nu există hotare nici pentru cunoștințe. Din cărți aflăm despre cultura, tradițiile și obiceiurile, istoria etc. altor popoare. Citind, putem călători imaginar în

toată lumea, în locuri fantastice.

- A citi o carte este ca și cum ai conversa cu o persoană înțeleaptă. O carte bună este ca un prieten bun.

- Cea mai bună carte pentru copii este cea care ne trezește curiozitatea. O carte bună trebuie să conțină și aventură. Cartea trebuie să ne stimuleze imaginația (apropo de Harry Potter). Imaginația ne ajută să ne îmbunătățim viața.

- Cărțile ne învață să fim responsabili în familie și în societate, să apreciem ceea ce avem. Cartea ne unește și ne împrietenește.

- Lectura ne dezvoltă aptitudinile lingvistice, ne învață să gândim.

- Cel mai bun cadou de ziua nașterii ar fi o carte.

- Părinții joacă un rol important în formarea noastră ca cititori. Lectura împreună cu mama și tata este o adevărată fericire pentru noi.

- Un cititor bun trebuie să utilizeze diverse metode de lectură, pentru a avea folos din cele citite. Lectura ne poate asigura succesul în viață.

- Cărțile sunt vitaminele mele zilnice. Ele ne fac puternici. Cartea m-a învățat ce este *dragostea*.

Congresul a inclus și Conferința Internațională a Programului Bookstart, lansat în 1992 în Anglia și promovat în mai multe țări. Programul presupune oferirea gratuită a unui set de cărți copiilor de 8 luni, 18 luni și de 3 ani, precum și a materialelor de îndrumare în promovarea lecturii pentru părinți, dădace, educatori și alte persoane care îngrijesc copiii mici. Seturile ajung în familii prin intermediul bibliotecarilor și asistenților medicali. Participanții la Congres au avut ocazia să ia cunoștință de implementarea programului în Marea Britanie, Japonia, Columbia, Thailanda, Taiwan.

Cercetările asupra impactului programului au constatat că, acei copii care au beneficiat de seturile de cărți Bookstart au rezultate mai bune la testele de înscriere la școală. De asemenea, relațiile dintre copii și adulți în familiile cuprinse în program sunt cu mult mai armonioase. Citind copiilor, răspunzându-le la întrebări, părinții intră în rolul de prim învățător al lor și cu siguranță vor participa la educația copiilor și pe parcursul anilor de școală.

Spre finalul Congresului a avut loc Asamblarea Generală a IBBY,

care a adoptat schimbările în statutul organizației, a aprobat raportul de activitate și raportul financiar al Consiliului Executiv al IBBY pentru anii 2004-2006, a ales președintele și Comitetul Executiv IBBY pentru anii 2006-2008. Pe parcursul a doi ani IBBY va fi condusă de Patrisia Aldana, editor din Canada, și 10 membri ai Comitetului Executiv, reprezentanți ai Secțiilor Naționale IBBY din Brazilia, SUA, Finlanda, Germania, Spania, Franța, Marea Britanie, Rusia, Malaezia, India.

Congresul a ales ca președinte al Juriului Premiului Hans Christian Andersen 2008 pe Zohreh Ghaeni, profesor, critic literar și traducătoare din Iran.

Comitetul Executiv, care și-a încheiat mandatul, a relatat despre desfășurarea cu succes a proiectului de susținere prin carte a copiilor din India, Indonezia, Thailanda și Insulele Maldive, care au suferit în urma tsunami din 2005. Noi proiecte, precum cel de colectare a cărților pentru Palestina și Iran, unde cutremurul a distrus mai multe biblioteci, urmează să se realizeze în anii următori.

Delegații la Congres au aprobat unanim o rezoluție, prin care IBBY cere statelor membre ale UNESCO să contribuie la realizarea obiectivelor acestei organizații, luând următoarele decizii: să elimine taxele aplicate la importul și exportul de cărți; să nu considere cărțile ilustrate drept jucării în vederea aplicării diverselor taxe; să excludă taxele vamale la importul materialelor necesare pentru crearea și tipărirea cărților; să reducă sau să elimine TVA la cărți și materiale utilizate în producerea lor.

Congresul al 30-lea Mondial al IBBY a fost o întrunire eficientă, cu nenumărate idei și inițiative lansate în vederea promovării cărții pentru copii. Doritorii de a afla mai multe pot accesa site-ul web www.ibby.org.

Claudia Balaban,
Președinte al Secției Naționale IBBY
în Republica Moldova
Eugenia Bejan,
Secretar al Secției Naționale IBBY
în Republica Moldova

S U M A R

EVENIMENT

Claudia Balaban

SĂRBĂTOAREA COPILĂRIEI

– *Salonul Internațional de Carte pentru Copii* –

– *Chișinău, 5-8 aprilie 2006* –7

Tamara Pereteatcu

”LA IZVOARELE ÎNȚELEPCIUNII” MEREU LA VÂRSTA
PRIMĂVERII

– *Concurs literar republican* –

– *Ediția a XVI-a*14

Tamara Croitoru

„ÎN LUMEA POVEȘTELOR”

– *Concurs literar republican* –20

„SPRE CULTURĂ ȘI CIVILIZAȚIE PRIN LECTURĂ”

– *Proiect Național* –23

ÎNTRUNIRI PROFESIONALE

BIBLIOTECA – MEDIU DE COMUNICARE ȘI SOCIALIZARE A
COPILOR:

Simpozion

– *Chișinău, 6 aprilie 2006* –31

Lilia Tcaci

BIBLIOTECA ȘI SOCIALIZAREA COPILOR: MECANISME
ȘI ACTIVITĂȚI PRIORITARE31

Tamara Malanețchi

BIBLIOTECA VINE LA TINE: O EXISTENȚĂ CONSTANT
TRANSFIGURATĂ DE LUMINA CĂRȚII.....40

Manuela Leahu
BIBLIOTECA ȘI „LUMEA COPIILOR”46

Maria Furdui
BIBLIOTECA – MEDIU DE COMUNICARE ȘI SOCIALIZA-
RE A COPIILOR CU DEFICIENȚE.....48

Letiția Buruiană
ROLUL IMAGINII BIBLIOTECII PUBLICE ÎN STIMULA-
REA LECTURII COPIILOR ȘI TINERILOR.....53

Liliana Juc
POVESTEA – MODALITATE DE CUNOAȘTERE A LU-
MII.....67

Gabriela Toma
INTERMEDIARII ȘI SELECTANȚII ACTIVI AI MEDIULUI
INFORMATIZAT ÎN BIBLIOTECĂ70

STUDII. CERCETĂRI

Lilia Teaci
BIBLIOTECILE PENTRU COPII DIN REPUBLICA MOLDO-
VA: SITUAȚII STATISTICE 2005.....81

Oxana Boncă
LECTURA CA MODALITATE DE DEZVOLTARE A PERSO-
NALITĂȚII.....90

PORTOFOLIUL BIBLIOTECARULUI

Zinaida Ursu
„MISS SMĂRĂNDIȚA” – CONCURS DE CREATIVITATE ȘI
INTELIGENȚĂ.....96

Zinaida Ursu, Lolita Caneev
“CARTEA ȘI INTERNET-UL ÎN SECOLUL XXI: PARTENERI
SAU RIVALI?”
– *Ring intelectual* –98

Tatiana Cociu

FAMILIARIZAREA COPIILOR CU TEHNOLOGIILE INFOR-
MAȚIONALE ÎN BIBLIOTECĂ102

Nina Crasnopolschi

MODIFICĂRI ÎN CLASIFICAREA ZECIMALĂ UNIVERSALĂ:
REDIMENSIONAREA DIVIZIUNII 37 *EDUCAȚIE. ÎNVĂȚĂ-
MÂNT. INSTRUIRE. TIMP LIBER*.....105

OAMENI ȘI CĂRȚI

Nicolae Busuioc

DICȚIONARUL „SCRIITORII MOLDOVEI”.....111

INFORMAȚII DE PESTE HOTARE

Claudia Balaban, Eugenia Bejan

FIECARE COPIL ARE DREPTUL LA LECTURĂ
– *Congresul al 30-lea Mondial al IBBY* –.....113

SUMMARY

EVENT

Claudia Balaban

CHILDHOOD'S HOLYDAY

– *International Children's Book Fair* –

– *Chişinău, April 5-8, 2006* –7

Tamara Pereteatcu

”AT THE BEGINNING OF WISDOM” IS ALWAYS AT THE
SPRING AGE

– *Republican literary competition - 16th issue* –14

Tamara Croitoru

„IN THE WORLD OF FAIRYTALES”

– *Republican literary competition*20

„TO THE CULTURE AND CIVILIZATION THROUGH READING”

– *National Project* –23

PROFESSIONAL MEETINGS

THE LIBRARY AS A PLACE FOR COMMUNICATION AND SOCIAL
INTEGRATION OF CHILDREN

Symposium

– *Chişinău, April 6, 2006* –31

Lilia Teaci

THE LIBRARY AND THE SOCIAL INTEGRATION OF CHILDREN:
MAIN TOOLS AND ACTIVITIES31

Tamara Malaneţchi

THE LIBRARY IS COMING TO YOU: THE LIFE CHANGED
CONSTANTLY UNDER THE LIGHT

OF THE BOOK	40
<i>Manuela Leahu</i>	
THE LIBRARY AND “THE CHILDREN’S WORLD”	46
<i>Maria Furdui</i>	
THE LIBRARY AS A CENTRE FOR THE COMMUNICA- TION AND SOCIAL INTEGRATION OF DISABLED CHIL- DREN.....	48
<i>Letiția Buruiană</i>	
THE ROLE OF THE PUBLIC LIBRARY’S IMAGE IN THE STIMULATING READING OF CHILDREN AND YOUNG ADULTS.....	53
<i>Liliana Juc</i>	
THE FAIRYTALE AS A POSSIBILITY TO KNOW THE WORLD.....	67
<i>Gabriela Toma</i>	
INTERMEDIARIES AND SELECTORS IN THE AUTOMATED LIBRARY	70

STUDIES. RESEARCHES

<i>Lilia Tcaci</i>	
CHILDREN’S LIBRARIES OF THE REPUBLIC OF MOLDO- VA: STATISTICAL REPORT 2005	81
<i>Oxana Boncă</i>	
READING AS A WAY OF DEVELOPING THE PERSONALITY	90

LIBRARIAN’S PORTOFOLIO

<i>Zinaida Ursu</i>	
„MISS SMĂRĂNDIȚA” – CREATIVITY AND INTELLIGEN- CE COMPETITION	96

<i>Zinaida Ursu, Lolita Caneev</i>	
“BOOK AND INTERNET IN THE 21ST CENTURY: PART- NERS OR RIVALS?”	
-Intellectual ring -.....	98

<i>Tatiana Cociu</i>	
TRAINING OF CHILDREN IN INFORMATION TECHNOLO- GIES IN THE LIBRARY.....	102

<i>Nina Crasnopolschi</i>	
UPDATES OF UNIVERSAL DECIMAL CLASSIFICATION: REVISION OF THE DIVISION 37 EDUCATION. INSTRUCTI- ON. TRAINING. LEISURE TIME	105

PEOPLE AND BOOKS

<i>Nicolae Busuioc</i>	
“WRITERS OF MOLDOVA” DICTIONARY.....	111

INFORMATION FROM ABROAD

<i>Claudia Balaban, Eugenia Bejan</i>	
EVERY CHILD HAS A RIGHT TO READING – 30th IBBY World Congress –.....	113